

63. évf., 2009. VI. 11., ára 100 dinár

21-22

Jó Pajtás

A szeptemberi
viszontlátásig kellemes és
eseménydús nyári pihenőt
kívánunk a tiniknek,
a pedagógusoknak,
a Jó Pajtást olvasó
szülőknek, nagyszülőknek,
továbbá a lap valamennyi
barátjának, pártolójának!
A Jó Pajtás következő
száma szeptember 3-án
jelenik meg.

A hét fotója

Szünidei számunkban a Seychelle-szigetekre vezetünk el mindnyájukat egy virtuális nyaralásra, előzetesként azonnal mutatunk is egy képet: ott a néni nem paradicsomot, paprikát, sárgarápát vagy tojást visz a piacra, hanem néhány méretes halat!

Ha végre itt a nyár, és meleg az idő,
Az ember strandra jár, mert azért van itt ő,
Míg anyu öltözik, az apu ideges,
Mert olyan lassan készül el, hogy addigra este lesz.

Jaj, úgy élvezem én a strandot,
Ottan annyi a szép és jó,
Oly sok vicceset látok, hallok,
És még Bambi is kapható!

Ha végre itt a nyár... Szinte hallom a fülemben fiatalságom slágerét, s úgy tűnik, jobban meg se lehetne fogalmazni azt az érzést, mely megbizsergeti belsőmet, s gondolom, nem csak az enyémet. Hiszen mindenkinek: tanulónak, tanárnak, szülőnek, de még nekünk, a Jó Pajtás és a Mézeskalács készítőinek is elégünk van mindenből, legfőképpen pedig a végtelennek tűnő tanévből. Lehetjük egy időre a „pennát”, melyet már jó ideje nem lúdtollból faragnak, nem is Pelikan a neve, viszont megtévesztésig hasonlít a komputeretek előtti billentyűzetre.

Pancsoló kislány

Túl nagy reményeket a közeljövővel kapcsolatban nem táplálunk: a világgazdasági válság szele minket is meglegyintett, annak fogunk örülni, ha nem ölt orkánerősséget és nem sodor el mindannyiunkat. A rejtélyes disznónátha is itt ólálkodik körülöttünk, bár úgy tűnik: közel sem olyan veszélyes, mint amilyennek első pillanatban tűnt – csak akkor és ott követelt halálos áldozatokat, ahol és amikor még nem voltak rá fölkészülve az emberek és a hatóságok. Ami talán mindannyiunkat jobban érint, az a pénztelenség, munkanélküliség, a szárazság vagy a túl sok nedvesség – a társadalom és a természet érezhető csapásai.

Süssön azonban a sok eső után végre a nap! Várjuk be optimizmussal és jó kedvvel a bizonyítványosztást és a nyári szünetet, a megérdemelt pihenőt! Ha a Seychelle-szigetekre valószínűleg (most sem) jutunk el, de a nagymamához falura vagy az unokatesóhoz a városba talán mégis elmehetünk, akinek pedig alkalma nyílik a tenger sós vizét megízlelni, ne dőljön be az ijesztgetéseknek: a fekete hegyek országának tengerpartja is nagyon szép: sziklás, kavicsos és homokos strandok, csodálatos hegyek és szurdokok várják az aktív nyaralásra vágyó, a pihenést sokszorosan megérdemelt vajdasági gyerekeket. És a horvát tengerpart sincs olyan nagyon messze, mi több: a kitűnő autópályának köszönhetően (a legközelebbi az észak- és nyugat-bácskaiak számára immár Eszéknél kezdődik) 7-8 óra alatt oda érhetünk nyári álmaink színhelyére.

Próbáljuk meg – minden nehézség ellenére – széppé tenni most kezdődő nyarunkat. Aztán meg találkozunk szeptember elején, s mindenről beszámolunk!

Süssön rátok (is) a nap!

Pajtikáitok

Versenyeken elért sikerek

Milyen jó is abba az iskolába járni, ahol a tanárok megszervezik az órákon kívüli aktivitásokat, a tanulók a szakkörökön sok mindent megtanulhatnak, versenyekre mehetnek.

Még mindig szívesen gondolok vissza a Jó Pajtás és a Gyermekrádió szervezte Petőfi iskolák találkozójára, ahol ismerni kellett Petőfi Sándor életútját, verseit szavalni, elénekelni megzenésített verseit... Mindig lázasan készültünk a háromnapos vetélkedőre.

Nagy élmény volt ott lenni a De szép ez a világ! elnevezésű szavalóverseny köztársasági döntőjén Velika Planán, majd Titovo Užicén, ahol zajlott a verseny.

S a Gyermekrádió egész évi tudósítóversenye! Hetente küldtük diákjainkkal a tudósításokat az iskolában történelekről. Év végén aztán nem maradt el a jutalom: a legjobbak tengerparti, hegyvidéki nyaralást, majd magyarországi, erdélyi utazást nyertek. Így tanítványaimmal bejártuk Magyarországot, Erdélyt...

Ezek a gondolatok kavarognak a fejemben, mikor az óbecsei Samu Mihály iskolába igyekszem, hogy elbeszélgessek a legszorgalmasabbakkal, akik a tanulás mellett versenyeken vettek részt, s nem is akármilyen eredménnyel. Kilencen várnak rám Józsa Zsuzsanna magyartanár-nővel: a nyolcadikos **Balzam Henrietta**, **Kaszás Adrián**, **Tóth Roland**, a hetedikes **Szerda Zsófi**, **Máté Enikő**, **Pataki Lúcia**, **Simon Arnold**, a hatodikos **Zsidai Róbert**, **Mester Réka** és **Csúzdi Noémi**.

Balzam Henrietta első helyezést ért el a községi és a körzeti anyanyelvi versenyen. Így eljutott Szabadkára, a köztársaságira. A Bátaszéki matematikaversenyen pedig második lett!

– Igen, ott voltam Szabadkán a köztársasági versenyen – mondja Henrietta –, s ott negyedik helyezést értem el. Sokat tanultam, gyakoroltunk a magyartanár-nővel, megoldottuk a tavalyi teszteket. Az internetről anyanyelvünkkel kapcsolatos kvízeket töltöttem le, s azokat is megoldottam. A matematikát is szeretem, így a tanár-nő, Szabó Magdolna benevezett a Bátaszéki matematikaversenyre. Ott második lettem. Örülök az eredményeimnek, s a zentai tehetséggondozó gimnáziumban tanulok majd tovább.

– Én is szeretem anyanyelvemet – kapcsolódik a beszélgetésbe Zsófi –, s én is ott voltam a köztársaságin, csak ott már nem értem el helyezést.

– A magyartanár-nő szeretettette meg velem is az anyanyelvünket – jelenti ki Arnold. – Ott voltam én is köztársasági versenyen.

– Eljutottam én is köztársasági nyelvi versenyre – dicsekszik Enikő –, s 16 pontot értem el, a maximum pedig 20 volt.

Réka és Lúcia a községi szavalóversenyen jeleskedett, harmadik helyezést értek el.

– Kedvenc költőm, Böndör Pál Mókamester balladája című versét szavaltam – kezd a mesélésbe Réka. – Az úgy volt, hogy magyarórán olvastuk egy versét, nekem megtetszett, s úgy gondoltam, biztosan van még nekem illő verse, s az interneten kerestem, s ott találtam ezt.

Különben már harmadikos korom óta járok szavalóversenyekre.

– Én is az interneten találtam Arany János Lepke című versét, amit szavaltam a tavaszi szavalóversenyen – jelenti ki Luci. – Az anyák napi versenyen meg különdíjat kaptam. Szerettem a szerelmes verseket is, s mindig a hangulatotól függ, milyeneket olvasgatok.

Noéminek vannak verseskötetei, azokból választott verset, mégpedig Petőfi Sándor Arany Lacinak című költeményét szavalta olyan jól, hogy továbbjutott a körzetire, melyet Szabadkán tartottak meg.

– Harmadikos korom óta járok szavalóversenyekre, s azóta kedvelem a verseket. Örülök a versenyen elért eredménynek, a második díjnak. Szabad időmben kedvenc kötetemet, Petőfi Sándor és József Attila összes költeményeit olvasgatom. Engem Deissinger Ferencz Hajnaka magyartanár-nő készített föl a versenyre.

A községi futóversenyen Róbert, Adrián és Roland jeleskedett.

– Őt iskola legjobbjai versenyeztek – közli Róbert –, s én harmadik lettem a korcsoportomban. Őt éve járok focizni, mondhatom jó kondícióm van.

– Második lettem – dicsekszik Adrián –, ugyanis már hét éve focizok az óbecsei csapatban, s nekem is jó kondícióm van. A tanár úr engem választott, mert tudja, hogy számíthat rám, hogy jó futó vagyok.

– Én a korcsoportomban harmadik helyezést értem el – mondja Roland. – Mindannyian díszlevelet kaptunk.

Koncz Erzsébet

Az utolsó kicsengetésre várva

Az elmúlt hetek tele voltak tanulással, felelésekkel, ellenőrzőkkel, de sok-sok várakozással is, hiszen az iskolaév vége egyben a nyári szünidő kezdetét is jelenti. Ezekben a napokban tele volt a levegő izgalommal, s bár a nyolcadikosok ballagása után kicsit csendesebb az iskola folyosója, ez a csend egyben azt is jelenti, hogy már nagyon közel a sulis vége, és napokon belül kezdetét veszi a vakáció. Az utolsó nap már egészen másként telik, az órák vidám hangulatúak, még a tanárok is levedlik szigorúságukat, s mindenki az utolsó kicsengetésre vár.

Hogy hogyan érzik magukat ezekben a napokban a diákok és vajon mivel s hogyan telik a nagy visszaszámlálás a nyári szünidő kezdetéig, arról a szabadkai Október 10. iskola hetedikes tanulói: **Csuka Szanten, Horvát Ibolya, Mihalović Szintia, Gyenes Klaudia, Bús Levente** és **Köteles Endre** mesélnek most nektek.

– Én elég szomorú vagyok, mert elmennek a nyolcadikosok, úgyhogy az utolsó két hét unalmasan fog telni, sőt nélkülük a jövő év is kicsit unalmas lesz. Elég sok barátság alakult, és ezek most megszűnnek – mondta Szintia két héttel az iskola befejezése előtt. – A legtöbb osztályzatot már lezárták, lesz még egy-két nagydolgozat, ellenőrző, de már nagyon várom a nyári szünetet. A hangulat valamennyire megváltozott, és készülünk a nyárra, sokat megyünk majd fürödni, együtt leszünk a barátokkal. A bizonyítvány jó lesz, színikitűnő leszek, úgyhogy már ezen sem kell gondolkodni.

Ibolya is szomorú a nyolcadikosok miatt, ugyanakkor örül is, hogy lassan vége az iskolának, mert már elfáradt kicsit. Mint mondja,

történelemből és magyarból még vár rá egy kis hajrá, mert a félév elején kicsit hanyagolta a tanulást, de azért kitűnő lesz.

– Nagyon várom a nyarat, sokkal felszabadultabb vagyok, még a tanárok némelyike is oldottabb. Ők is várják már a szünetet. Az utolsó néhány nap mindig nagyon unalmas, szerintem be sem kellene jönni. A nyári tervek is megvannak már, főként a barátokról és a szórakozásról szólnak.

– Az utolsó napok tényleg nagyon unalmasak, már minden jegyet lezárnak, úgyhogy nincs mit csinálni. Kint focizunk, beszélgetünk, tulajdonképpen nem csinálunk semmit. Elmennek a nyolcadikosok, vagyis jó néhány barát. Furcsa és unalmas lesz nélkülük, minden kicsit csendesebb lesz. Ma fog eldőlni, kitűnő vagy jeles lesz-e a bizonyítványom. Ha nem sikerül kijavítanom a fizikát, és jeles leszek, biztosan kicsit szomorúbban telnek majd a napok, de azért az iskola vége kicsit felvidít. Törökországba megyünk majd nyaralni, meg persze együtt leszek a barátokkal is – tudjuk meg Leventétől.

Endre már két héttel az iskola befejezése előtt is nagyon nyugodt és felszabadult volt. Mint mondja, a bizonyítványa színikitűnő lesz, nincs már sok tanulnivalója ezekben a napokban, és így több ideje marad a focira.

– Én jól érzem magam, bár engem is elszomorít, hogy az utolsó napok a nyolcadikosok nélkül telnek el. Alig van mit tanulni, már csak angolból állok két jegy között, de ha ötösre sikerül a nagydolgozat, akkor az is rendben lesz – mondja Endre. – A tanárok némelyike még mindig nagyon szigorú, de vannak, akik már engedékenyebbek, néhány óra már nincs is megtartva. Jó, hogy lazíthatunk, nagyon

várom már a nyarat, meg hogy vége legyen a hetediknek.

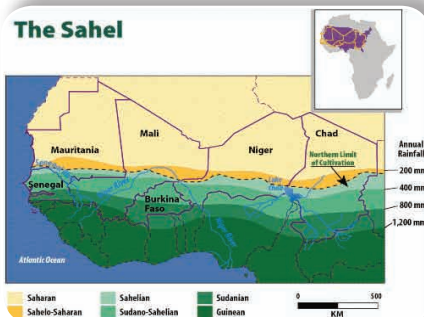
Szanten csak nemrég jött át ebbe az iskolába, de a kirándulás alkalmával ő is összebarátkozott a nyolcadikosokkal, és kicsit elszomorítja, hogy máris félbeszakadnak ezek a barátságok.

– Az utolsó két hét csendje egyrészt nyomasztó, másrészt pedig azt jelenti, hogy mindjárt itt a szünet. Várom már, hogy ne kelljen a felelésekre, ellenőrzőkre koncentrálni, és bár sokat gondolok a nyárra, azért még jó lenne javítanom földrajzból, hogy színikitűnő legyek. Ha nem sikerül, kicsit csalódott leszek, úgyhogy most erre kell összpontosítanom. Ezekben a napokban mindenki nyugodt, úgy veszem észre, hogy még a tanárok is. A nyáron vár rám egy montenegrói nyaralás, és a barátnőimmel is eljárak majd fürödni a medencébe.

– Én már az iskolakezdekő is a szünetre vártam. Bár nagyon várom már a nyarat, nekem is rossz lesz az utolsó két hét a nyolcadikosok nélkül. Ilyenkor már szinte csak az jár a fejünkben, hogy hogyan fog telni a szünidő. Még vár rám a biológia és a fizika, ezekből szeretnék javítani. Ettől már nem függ semmi, a bizonyítvány jeles lesz, de szeretnék az átlagomon egy kicsit javítani – mondja Klaudia. – Szerintem ezek a napok nagyon gyorsan elmúlnak, az utolsó napon mindenki nagyon vidám, nevetgélünk, szórakozunk, a tanárok is lazák, kiengednek minket az udvarra, vagy előbb hazamehetünk. A nyári tervek között a többiekhez hasonlóan a medence, a barátok és a szórakozás szerepel. Már nagyon várom az utolsó csengetést.

Sztojánovity Livia

Száhel: a nyomorzóna

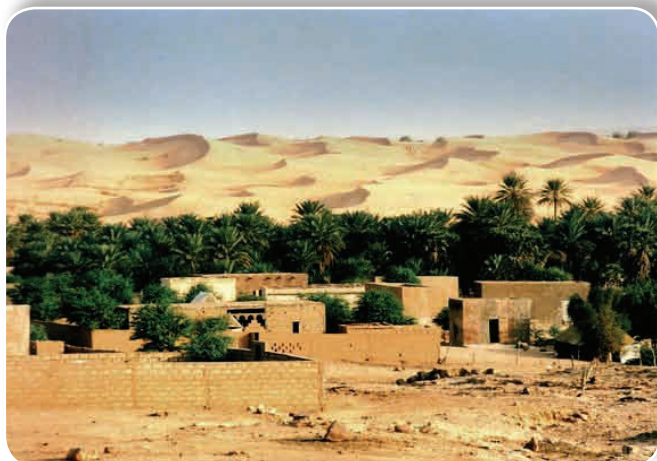
A Száhel-övezet (vagy éhségöv) Afrikában található a Szahara déli részén. A száhel szó az arab nyelvben a sivatag szegélyét jelenti. A terület a világ legnagyobb sivatagjának déli szélén húzódik. A Száhel-övben az éves csapadékmennyiség 200–800 mm közé esik, de ez is nagyon egyenetlenül, az év során csak néhány csapadékos hónap van. A magas hőmérséklet, a légnyomás sajátosságai miatt harmat nem nagyon keletkezik, tehát a teljes csapadékmennyiség ezekben az esőkben jelenik meg. 1968 és 1974 között elmaradtak az

esők, tartós szárazság sújtotta a Száhel-övezetet, 250 ezer ember halt éhen, és milliók kényszerültek elhagyni lakóhelyüket.

A csapadék mennyisége csak a köles termesztéséhez elég. Az év csapadékos napjainak a száma fokozatosan csökken. Az előrejelzéseket az ENSZ montreali klímakonferenciáján ismertették. A kutatók klímamodellje egy hihetetlenül kiszáradt Száhel-övezetet ígér a közeljövőre. Mali, Szenegál, Burkina Faso, Etiópia, Szudán és Csád lakosságának egy része elvándorlásra kényszerült. A mezőgazdasági változtatá-

sokat a globális felmelegedési válsággal indokolták a klímakutatók. Afrika erdeinek irtásához, a túllegeltetéshez járul hozzá a üvegházhatású gázok hatása, így tapasztalható az övezet szélesedése.

1990 óta 304 kutat építettek 140 000 falusi nagy megkönnyebbülésére és örömére. Az ivóvízért folytatott küzdelem azonban korántsem fejeződött be. Sok ember számára még mindig csak napi 5 liter víz jut. Az állatsordák alig találhatnak vizet a Száhel-övezetben. A közeljövő célja változatlan: „Kutat minden falunak!”

*Félre írka, sutba táska,
vidám szemünk ne is lássa,
vigyük gyorsan a padlásra,
őszig legyen ott lakása.*

*Elő sárkány, elő labda,
szállj az égnél magasabbra.
Gyere, állj be a csapatba,
estig ne is hagyjuk abba.*

*Vár a víz és vár a partja,
vár a nyári rét, a tarka,
szívünk dobog, bőrünk barna,
ki erre fut, ki meg arra.*

*Félre írka, sutba táska,
vidám szemünk ne is lássa,
vigyük gyorsan a padlásra,
őszig legyen ott lakása.*

Ha nem is a padlásra viszik a táskát, ahogyan Csukás István írja a versében, mikor megkezdődik a szünidő, de egy jó ideig nem lesz rá szükség.

Az óbecsei Sever Đurkić iskola tanulói is a vízparton tervezik tölteni a vakáció egy részét, mégpedig: az ötödikes **Kovács Franciska, Varga Szabolcs, Nagy-Pál Kornélia, Bartuc Viktor**, a hatodikos **Hasznosi Tóth Csongor, Dobos Dániel** és a nyolcadikos **Bagi Attila**.

Köztudott, hogy Adán milyen szép, rendezett a Tisza-part. Mivel Szabolcsnak ott él a nagymamája, a nyáron majd meglátogatja.

– Nagyon szeretek Adára menni – meséli Szabolcs –, mikor ott vagyok, mindig lemegyek a Tiszára fürödni, pecázni. Igaz, nagyobb halat még nem fogtam, a kicsiket meg vissza szoktam dobni, de az idén is elmegyek, hátha

nagyobb hal is akad a horgomra. Tagja vagyok a könyvtárnak, majd veszek ki jó könyvet, s olvasgatok is.

– Apukámmal a Holt-Tiszára megyünk pecázni – jelenti ki Viktor –, meg majd a keresztvéremék gyümölcsösébe is kirándulunk. Szoktunk ott máskor is rostélyozni, játszani. Persze a számítógépezés sem marad el.

Csongor nagy úszó, az úszóklubbal járt már Beremenden, Szigetváron, Harkányban, Szekszárdon, Újvidéken, Apatinban, Kanizsán.

– Nekem tetszik Apatinban a Duna egyik holt ága – kezd a mesélésbe Csongor –, mert ott nagyon tiszta a víz, meg homokos a part. Szeretnék az idén is eljutni. Megyek majd Adára, a Delfin-kupára, Zentára. Újvidékre, Kanizsára a tiszai maratonra, ahol tavaly harmadik lettem. Tervbe vettem, hogy a nyáron is emegyek a péterrévei Tisza táborba, ugyanis hegedűn játszom, s érdekel a népzene. A kézműves foglalkozások közül a fafaragás vonz, s úgy hallottam bevezetnek bennünket a rovásírás titkaiba is.

– A nyári szünetben ismét lemegyünk a Tiszára sátorozni – mondja Dani –, s közben pecázunk, fürdünk, s jól elszórakozunk. Az új zsílipnél sok halat lehet fogni, s oda is elmegyünk majd a nyár folyamán. Nemrég a Sportközpont mellett nyílt egy műfüves futballpálya, oda is ellátogatok a barátaimmal. A számítógép sem fog pihenni, lesz arra is elég idő, majd csetelünk a barátaimmal.

Kornélaék is vízparton töltik a nyarat, mégpedig Görögországban.

– Mi minden évben a családdal Görögországba megyünk – jelenti ki Kornélia –, mert a fürdés mellett sok mindent láthatunk. Délelőttként fürödni megyünk, s mivel ott nagy a

kánikula, a déli órákban visszamegyünk a szállodánkba, s délután újra irány a vízpart. Tavaly kisvasúton hegyi túrára is mentünk, s emlékszem, sok barlangon haladtunk keresztül. Az idén is biztos sok mindent látunk majd a fürdés mellett. Itthon, ha jó idő lesz, kiteszük a medencénket az udvarra. No, az olvasás sem marad el.

Franciska már ötéves kora óta táncol a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör néptáncsoportjában. Sokfelé járt már, de az idei nyári utazás lesz a legkülönb.

– Ötnapos versenyre megyünk a nyáron Egerbe – dicsekszik Franciska –, s találkozom majd az egri ismerőseimmel. Jártak már itt, Óbecsén a Ricsaj Gyermekfesztiválon, akkor ismerkedtünk meg. A sok föllépés mellett marad idő városnézésre is. Fölmegyünk a várba, meg a medencéhez is ellátogatunk. Persze, ha meleg lesz. Egerből egyenesen Tuzsérre, a táborba megyünk, ahol kézműves foglalkozások lesznek. Ha hazajöttem, itthon majd olvasgatok, játszom a barátnőimmel.

Attila álma is megvalósul a nyáron. Ha minden jól sikerül, zenekart alakítanak.

– Régi álmom valósul meg, összehozzunk egy zenekart. Dobos már van, mégpedig én fogok dobolni! Eddig apám nem támogatt, de látja, hogy minden vágyam az, hogy megtanuljak dobolni, s most már segít. Ugyanis a megtakarított pénzemen órákra jártam, fejlesztettem a tudásomat. A Floyd tulajdonosától, Halápi Ervintől kaptam a dobot, most még hiányoznak a cintányérok. Egész nyáron dolgozni fogok, hogy megvehessem. Van két gitáros, s most már csak egy énekesre van szükségünk.

Koncz Erzsébet

Önismereti horoszkóp

Kos

Karaktertulajdonságai: aktivitás, tettvágy, élet-erő, akaraterő, dinamika, hajtóerő, kezdeményezés, harckészség, rivalizálás, bátorság.

1. Hogyan kezdésd neki a dolgoknak? Lelkesen, nehézkesen, gyorsan, kedvetlenül stb.?
2. Általában hogyan cselekszel, intézel el egy ügyet? Könnyedén cselekszel, vagy nehezedre esik? Gyengének vagy erősnek érzed magad közben?
3. Mennyire tudod kivitelezni vagy sikeresen végrehajtani a dolgokat?
4. Mennyire esik nehezedre elfogadni a kudarcot?
5. Mit teszel, hogy kielégítsd vágyaidat? Cselekszel, álmodozol, tervezgatsz?
6. Melyik harc- vagy védekezési mód könnyű neked? Szavakkal vagy fizikailag harcolsz?
7. Mely területeken tudod legjobban bevethetni magad, és a legkeményebben dolgozni? Miért tudsz teljes mértékben kiállni?
8. Milyen érzéseket vált ki belőled az agresszió szó?

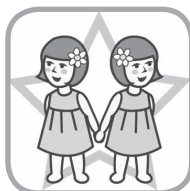
Bika

Karaktertulajdonságai: reális, alapos, kitartó, türelmes, elnéző, ragaszkodó, önféjű, megbízható, józan, érzéki, vidám, melegsívű, békülékeny, nyugodt.

1. Mely dolgok és fogalmak különösen érdekesek számodra?
2. Miről szeretnél legkevésbé lemondani? Mit szeretnél mindenképp birtokolni?
3. Mivel kell rendelkezned, vagy mit kell tenned ahhoz, hogy magabiztosnak érezd magad?
4. Mely dolgoknak az elvesztése venné el az önbizalmadat, vagy csökkentené nagyban az önértékelésedet?
5. Egészen konkrétan mi váltja ki belőled a biztonság és védettség érzését?
6. Mire vágysz lelked legmélyén? Mit szeretnél még megkapni?
7. Milyen emberekkel tudsz a legkönnyebben azonosulni?
8. Melyik érzékszerveden (látás, hallás, ízlelés, szaglás, tapintás) kapod a legtöbb és legintenzívebb benyomásokat, információkat?

Ikrek

Karaktertulajdonságai: mozgékony, rugalmas, változékony, alkalmazkodó, közlékeny, szellemes, intellektuális, felületes, nyughatatlan, érdeklődő, könnyed, szétszóró.

1. A gondolkodás mely formája megy könnyen vagy különösen nehezen (képi, logikus, asszociatív, grafikus, gyakorlatias stb.)?
2. Hogyan fejezed ki magad? Mely szavak fordulnak elő gyakran a beszédedben? Az érzelmekkel kapcsolatos szavak, a gyakorlati tevékenységekkel kapcsolatos kifejezések, vagy a jövőbeli tervek, elképzelésekre vonatkozó szavak?
3. Mely témáról tudsz könnyedén beszélgetni, és melyeknél kell a szavakat keresgélned?
4. A tudás mely területei érdekelnek különösen? Szerteágazó az érdeklődésed, vagy inkább egy-egy területre irányul?
5. Könnyen fogsz fel és tanulsz meg dolgokat, vagy időre van szükséged ahhoz, hogy feldolgozzad?
6. Mi áll közelebb hozzád: a dolgok érzelmmentes, objektív szemlélete, vagy inkább az érzelmi, szubjektív látásmód?

Rák

Karaktertulajdonságok: érző, érzékeny, sérülékeny, félnék, gazdag fantáziájú, romantikus, óvatos, intuitív, passzív, engedelmes, házias, családcentrikus.

1. Milyen hely számodra a világ? Biztonságban, védve érzed magad, vagy mindenhez és mindenkihez óvatosan közelítesz?
2. Hogyan reagálsz a külső ingerekre? Spontán, érzelmekkel, távolságtartóan, lassan, félve stb.?
3. Milyen élményeid jönnek elő újra, meg újra, és milyen érzésekkel, helyzetekkel kapcsolatosak ezek? Van bennük egy felismerhető minta, összefüggés?
4. Mennyire fontos számodra a játszás?
5. Milyen képed van az anyukádról? Boldog, elégedett, kötelességtudó, sérény, boldogtalan? Helyzete hogyan hat rád?
6. Mit változtatnál meg szívesen magatartásodon, hogy jobban boldogulj az életben?
7. Milyen gyorsan változnak a hangulataid?

Oroszlán

Karaktertulajdonságai: vitális, dinamikus, lelkes, tetterős, nyíltszívű, nagyvonalú, büszke, méltóságos, erős érvényesülési vágya van, jó szervező, jó vezető.

1. Mennyire vagy önálló? Mennyire függenek cselekedeteid másoktól, mennyire vagy befolyásolható?
2. Érzéseid szerint mennyire teheted meg szabadon azt, amit szeretnél, ami fontos neked?
3. Mit jelentenek életedben a következő szavak: siker, életöröm, győzelem?
4. Mennyire vagy magabiztos? Milyen az önértékelésed? Bízol magadban?
5. Hol van életed súlypontja? Mely terület van a központban? (család, iskola, kapcsolatok)
6. Mennyi életerőd van?
7. Milyen szerepet játszik életedben a játék öröme, társasági szórakozás és kreatív önkifejezés?
8. Milyen a viszonyod a tekintély képviselőivel? (pl. tanárok)

Szűz

Karaktertulajdonságai: reális, józan, gyakorlatias, intellektuális, óvatos, megfigyelő, visszafogott, rendszerető, szorgalmas, alkalmazkodó, alapos, precíz.

1. Hogyan kezeled a tapasztalataidat? Átgondolod, levonod a következtetéseket, vagy átsiklasz a problémákon?
2. Mennyire vagy kritikus a külvilággal és másokkal szemben?
3. Hogyan viseled a rendezetlen viszonyokat? Milyen érzéseket vált ki belőled a káosz szó?
4. Mennyire tudsz koncentrálni egy dologra? Egyszerre tudsz többfelé is figyelni, vagy inkább egy dologgal szeretsz foglalkozni?
5. Mennyire könnyen lehet téged megzavarni vagy zavarba hozni?
6. Van-e összefüggés szerinted a betegségek és a problémás élethelyzetek között?
7. Milyen fontos számodra az egészség és a tisztaság?
8. Hogyan boldogulsz a hétköznapi gondjaival és a rutinfeladatokkal?

Hogyan állsz a csillagjeggyel? Jól éled meg a benned élő Oroszlán, Kos vagy Bika energiákat? Hagyod magadban szabadon áramlani a jegyednek megfelelő módon? Most megtudod... Ez a horoszkóp rendhagyó lesz, ugyanis most nemcsak passzív olvasó leszel, hanem aktív résztvevő is. Neked magadnak kell ugyanis megválaszolnod őszintén a feltett kérdéseket, és a válaszaid alapján körvonalazódik majd, hogy milyen a kapcsolatod saját Nap-jeggyeddel.

Mérleg

Karaktertulajdonságai: társasági, diplomatikus, toleráns, nyílt, kompromisszumkész, etikus, mértéktartó, kiegyensúlyozott, harmonikus, bájos, vonzó, kellemes, barátságos.

1. Mit jelent számodra a külső szépség?
2. Milyen dolgok szereznek neked örömet?
3. Milyen körülmények között tudod kifejleszteni a harmónia és kiegyensúlyozottság érzését magadban?
4. Milyen a harmóniaigényed?
5. Mennyi harmóniára, illetve összetűzésre van szükség az életben vagy a párkapcsolatban?
6. Milyen elvárásaid vannak az emberi kapcsolataidban? Általában elismerve, szeretve érzed magad, vagy félsz az elutasítástól?
7. Hogyan viszonyulsz az esztétikához, szépséghez? Milyen hozzáállásod van a kulturális dolgokhoz?

Nyilas

Karaktertulajdonságai: optimista, nyitott, békülékeny, jövőorientált, erős szabadságvágy él benne, filozofikus, világjáró, derűs, szellemes, nyíltszívű, szociális.

1. Milyen nézeted van az életről?
2. Mennyi bizalmad van az életben? Optimista, bizakodó vagy félős és bizonytalan vagy?
3. Mekkora szabadságra, függetlenségre és társaságra van szükséged?
4. Mit tartasz a lehető legjobb dolognak az életben? Mit jelent számodra a boldogság?
5. Van benned együttérzés, javításra, segítségre való hajlam?
6. Milyen módon próbálsz meg fejleszteni, képezni magad?
7. Mely életterületeken vagy hajlamos a túlzásokra, és hol jellemző rád inkább a hajtóerők hiánya?

Vízöntő

Karaktertulajdonságai: humánus, találékony, eredeti, szellemes, avantgárd, kísérletező, újító, liberális, független, szabadságszerető, kiszámíthatatlan, hirtelen.

1. Mely életterületen van a legnagyobb szükség a különlegesre, a szokatlanra, a megszokottból való kizökkenésre?
2. Hol szeretsz legkevésbé alkalmazkodni vagy beállni a sorba? Hol vagy hajlamos szokatlan utakon járni és külön megoldásokat keresni?
3. Hol vannak már gyerekkorod óta a hirtelen változások?
4. Életed mely területén szakad meg újra és újra a folytonosság?
5. Hová szeretnél új, haladóbb gondolatokat bevinni, megvalósítani?
6. Mely témákban érzel visszatérő elégedetlenséget?

Skorpió

Karaktertulajdonságai: mély érzésű, alapos, szenvedélyes, idealista, kutató, megfigyelő, határozott, büszke, erős akaratú, kitartó, szívós, hűséges, áldozatkész, feszültséggel teli.

1. Mely területeken van nagyon határozott elképzelésed arról, milyennek kell lennie valaminek, és milyennek nem?
2. Hol vagy a legkevésbé alkalmazkodó és változásra hajlandó?
3. Hajlamos vagy idealisztikus magatartásra?
4. Képes vagy áldozathozatalra valakiért vagy valamiért, ami fontos neked?
5. Életed mely területein élted meg eddig legerősebben a változásokat és átalakulásokat?
6. Milyen a viszonyod a pusztuláshoz, a halálhoz?
7. Volt olyan eset az életedben, hogy valamihez vagy valakihez túlságosan ragaszkodtál?

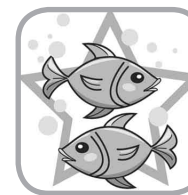
Bak

Karaktertulajdonságai: visszafogott, zárkózott, hűvös, komoly, távolságtartó, megfontolt, felelősségtudata van, fegyelmezett, kötelességtudó, előrelátó, bölcs.

1. Milyen a viszonyod az iskola játékszabályaihoz?
2. Mit jelent számodra a karrier? Biztonságot, elismerést, megbecsülést?
3. Hogyan viselkedsz a nyilvánosság előtt? Megfelelsz az aktuális elvárásoknak, vagy hajlamos vagy inkább ellene hatni?
4. Mikor érzed úgy, hogy védekezned kell?
5. Mi vagy ki váltja ki belőled leggyorsabban az elutasítottság érzését?
6. Hol van leginkább szükséged a sikerre, elismerésre? (család, iskola, barátok)
7. Az élet mely területein vannak szilárd alapelveid, hol van benned állhatatosság, kitartás, hűség, fegyelem?

Halak

Karaktertulajdonságai: gazdag fantáziájú, intuitív, művész, hangulaterő, együttérző, áldozatkész, érzékeny, sérülékeny, naiv, befolyásolható.

1. Mely életterületek tűnnek a legködösebbnek? (gyermekkor, szerelem, érzések)
2. Hol van a legnagyobb szükséged arra, hogy fantáziádban, képzeletben többet élj meg, mint amit a valóság megenged?
3. Mely életterületen vagy különösen érzékeny, befolyásolható?
4. Képes vagy a megérzéseidre hallgatni?
5. Mely témákat vagy embereket szépítesz, veszel körül glóriával?
6. Hol titkolsz el valamit, ahelyett, hogy kimondanád? Milyen helyzetben hazudsz másoknak?

A tökéletes frizura kiválasztása

Egy jó fodrász egész biztosan tudja, hogy milyen arcformához milyen frizura áll jól. Persze az sem utolsó dolog, ha te is tisztában vagy vele, hiszen könnyebben tudsz stílust váltani, ha már kész tervekkel mész be a szalonba.

Gyémánt arcforma

Jellemzői – Arcod szélesebb, csontosabb az átlagnál, határozott homlok- és állrésszel rendelkezel.

Ami jól áll neked – A manapság nagyon divatos, állig érő, kerek frizura igazán jól áll neked, főleg, ha tépett a hajad! A sűrű frufrut és a hullámos fürtöket kár lenne mellőzni!

Ilyen arca van neki is –
Nicole Kidman

Hosszúkás arcforma

Jellemzői – Homlokod magas, arcodhoz hosszú, álladnak meghatározó szerepe van.

Ami jól áll neked – Kerüld az egyenes haját és a középső választékot! Vágass réteges frizurát magadnak! A göndör frizura optikailag rövidíti az arcot, úgyhogy ezt igazán neked találták ki. Jól áll az oldalsó választék is.

Ilyen arca van neki is – **Kate Hudson**

Szív alakú arcforma

Jellemzői – Az arc felső része kicsit szélesebb az átlagosnál, az arccsont finoman keskenyedik a hegyes áll irányába.

Ami jól áll neked – A legjobban az arccsont magasságában kezdődő hullámok állnak jól neked, hiszen ezek szélesebbnek mutatják a keskeny állad. Bár nagyon divatos, nem igazán a te frizurád az állcsontig érő fazon!

Ilyen arca van neki is – **Claire Danes**

Kerek arcforma

Jellemzői – Az arcod jellemzi a teltség. Formája egyértelműen végigkövethető egy kör vonalain.

Ami jól áll neked – Kerüld a kemény, erőteljes vonalakat és a szemöldöködnél végződő frufrut! Jól áll neked, ha a hajadat feltűzöd, arcod szélességét pedig néhány lehulló tincssel leplezed. A hajad inkább legyen hosszú, mint rövid, hogy optikailag ne szélesítsd, hanem nyújtsd a pófid méretét!

Ilyen arca van neki is – **Christina Ricci**

Szögletes arcforma

Jellemzői – Homlokod széles, állcsontod szögletes.

Ami jól áll neked – Az arccsontod szélességét egyenes frizurával könnyen keskenyítheted, különösen, ha tincseid állig érnek, és tépett a frizurád! Egy jól eltalált frufru is sokat segíthet, hiszen az emberek tekintetét egyenesen a szemedbe vezeti. Ilyen arca van neki is – **Renée Zellweger**

Ovális arcforma

Jellemzői – Az ovális arcforma részletei megfelelően egyensúlyban vannak, az arc arányos. Bár a homlokod keskeny, az arccsont kiemelkedő, mely aztán keskeny állban végződik.

Ami jól áll neked – Igazán jól áll neked mindenféle frizura! Nem kell aggódalmaskodnod, nem kell semmit sem takargatnod! Választhatod a félhosszú, hosszú sérót, de akár az egészen rövidet is!

Ilyen arca van neki is – **Kate Moss**

Kalózvilág

Híres kalózkodók

William Kidd

Minden idők legismertebb kalózkapitánya, William Kidd 1645 körül született.

Egy angol kalózhajón kezdte pályafutását, amely New York és Nyugat-India környékén nagy sikerrel tarolt, és amelynek köszönhetően kalóznak akkora hírnévre tett szert, hogy a haza szolgálatába hívták. A királyi tisztek – kihasználni kívánva Kidd tapasztalatát és tudását – azzal bízták meg, hogy legyen egy új, erős hajó, a Kaland Gálya kapitánya. Ezt a hajót 34 ágyúval szerelték fel, és 80 fős legénység dogozott rajta, a küldetés pedig az volt, hogy fogjon el minden francia hajót és kalózt Madagaszkár környékén. Kidd elfogadta az ajánlatot, és mivel úgy gondolta, hogy jobb legénységre lenne szüksége, New York-i gyilkosokból verbuvált magának csapatot, így indult Madagaszkár felé. Amint odaértek, a legénység új tagjaiból néhányan elhagyták a hajót és csatlakoztak az ellenfélhez: a kalózhajókhoz. A hajón maradt csapat zendüléssel fenyegetőzött, azt mondták, nem engedelmességek kapitányuk parancsainak, hacsak nem kapnak engedélyt arra, hogy bármely útjukba

kerülő hajót megtámadhassanak. Fosztogatás, rablás, hajórakományok dézsmálása következett. A hajófenék már régen megtelt, amikor Kidd eldöntötte, hogy kifosztja a Quedagh Merchant nevű, 400 tonnás kincses hajót. A vállalkozás eléggé veszélyesnek ígérkezett, hiszen a Kaland Gálya mindössze 284 tonna volt. A kalózhajók közeledtét látva a Quedagh Merchant kapitánya megadta a fegyverletétel jelét, titokban azonban harcra készülődött. A vitorlákat előkészítették, a vitorlarudakat beállították, homokot szórtak, hogy könnyebb legyen az egyensúlyozás, a löszert készenlétbe helyezték, és a karabélytartókat megtöltötték. Amint a kalózhajók elég közel értek, azonnal bedobták horgonyaikat és a két hajót összehúzták, gyorsan átszálltak a Quedagh Merchant-ra és hamarosan Kidd kapitány birtokában volt minden idők egyik legnagyobb kalózfogása. Ezzel az utolsó szerzeményével a birtokában Kidd kapitány megparancsolta a legénységnek, hogy induljanak New York felé, arra gondolván, hogy megtévesztheti a New York-iakat, és majd azt hiszik, hogy a zsák-

Tények a kalózkodásról

Plutarkhosz görög történetész írásában (i. e. 100-ban) már emlegeti a kalózhajókat, szerinte a kalózhajók törvénytelenül támadtak meg nemcsak hajókat, hanem egész tengeri városokat is.

Az Iliászban és az Odüsszeiában Homérosz is az elsők között említette a kalózhajókat. A szó mai jelentését körülbelül a 18. század óta ismerjük. E szerint a kalózhajók törvényen kívüliek, betyárok.

Mindannyiunk számára nyilvánvaló, hogy a kalózhajózkodás mögött a meggazdagodás vágya rejtőzött, és az is, hogy a kalózhajók legfőbb úti célja a kincsszerzés volt. Leginkább az aranyat kedvelték, de zsákmányolt értékek között ezüst, valuta, ékszerek és drágakövek is voltak. A legértékesebb szerzemények a kereskedelmi hajókról származtak, a vászon, kelme, élelem, vasmacska, kötél és időnként orvosi készletek igazi nagy dobásnak számítottak a kalózhajók szemében. A rakomány nem egyszer ritkaságszámba menő cikkeket is tartalmazhatott: fűszereket, cukrot, indigót, kinint. Az út sikere attól függött, hogy éppen milyen hajóval találkozott, ezért sok kalózhajó nagyon igényesen válogatott, a kapitány számára is fontos volt a hasznos hozó hely megválasztása.

A kalózhajózkodás szerint minden megszerzett értéket egyenlően kellett elosztani. Voltak olyan kincsek, mint például az érmék, melyeknél ez nem jelentett gondot, az ékszerekkel viszont már nehezebb dolguk volt a kalózhajóknak. Múzeumokban világszerte láthatunk olyan értéktárgyakat, ékszereket, melyeken a kalózhajók véste nyomok tanúskodnak az osztozkodásról.

A kalózhajózkodás történeteként olvasva gyakran találkozunk az elásott kincs mítoszával, a romantikus történet több regényben is megjelenik, például Stevenson Kincses Szigetében. Annyi biztos mindebből, hogy a kincsek felkutatására több pénz költött el a romantikus álmódó kincskereső, mint amennyi valójában előkerült.

mányt csakis francia és magánhajókról szerelte. Sajnos nagyot tévedett, a zsákmány nagy része ugyanis a hatalmas British East India nevű céghez tartozott. Kiddet láncra verték és visszaküldték Angliába, ahol halálra ítélték.

Mary Read

Mary Read törvénytelen gyermekként látta meg a napvilágot. Anyja korán elhunyt, a bűnös bűnösbe bújatta, ruháiba öltöztette és ekképpen is nevelte. Ezt az álcát élete végéig viselte, és még a tengerre, óceánokra járó apja előtt is titokban tartották valódi nemét.

Maryt mindig vonzották a katonai és tengerészeti kalandok, ezért már elég korán kifizetőül szolgált különböző hajók fedélzetén.

Szerelmes lett az egyik társába, akinek természetesen felfedte titkát, majd férjhez ment, és férjével kocsmát nyitott. Férje korai halála és a már egyre kevesebbet jövedelmező kocsmára arra kényszerítette a nőt, hogy ismét fér-

Francis Drake

finak álcázta magát. Egy gyalogos ezredhez csatlakozott, amely éppen Hollandiában helyőrzött. Békeidő volt, és ez nyugtalanra tette Maryt. Eldöntötte, hogy másként fog szerencsét próbálni: tengerésznek jelentkezett egy holland hajóra, amely Nyugat-India felé tartott. A hajót kalózok állították meg, és mivel ő volt az egyetlen angol tengerész, tovább utazhatott. Hamarosan megtudta, hogy a spanyolok elleni kalózkodásért jutalék jár, ezért csatlakozott a legénységhez a hajó kapitánya elleni zendülésben. Végül Jack Rackham kapitány parancsnoksága alá került. Ezen a hajón ismerte meg Anne Bonnyt, aki Rackham kedvese volt, és szintén férfinak álcázta magát. Jó barátok lettek.

Anne Bonny

Anne Bonny élete korántsem volt annyira kalandos, mint a Maryé.

Egy írországi, Cork városból származó, léha ügyvéd törvénytelen gyermek volt. Anne anyja szolgálóként dolgozott apja házában. Eleinte Anne-t fiúnak öltöztették, és ekként nevelték. Amikor Anne anyja meghalt, a lány átvette szerepét a háztartásban. Edzett, heves és bátor nővé cseperedett. James Bonny-hoz ment feleségül, és mindketten Nyugat-Indiába hajóztak munkát keresni. Anne New Providence-ben találkozott Jack Rackhammal, aki elcsábította férjétől, és rávette Anne-t, hogy férfinak öltözzön, kísérelje el őt tengeri útjain.

Mary és Anne nemüket meghazudtolva vad, mindenre elszánt kalózok voltak, társaik szerint elvállaltak bármit, ami kockázatosnak

és veszélyesnek ígérkezett. Anne és Mary női ruhát viselt, de ha harcolni kellett, akkor férfi kabátot és nadrágot öltöttek magukra, és kendőt kötöttek a fejükre. Végül is ez a ruházat jobban megfelelt a célnak. Mindkettejüket John Rackham hajóján fogta el Burnet kapitány és St. Jago de la Vega-ban ítélték el.

Francis Drake

Sir Francis Drake 1540 körül született puritán farmer és prédikátor család gyerekeként.

Egy kis kereskedelmi hajó tisztjeként sajátította el a hajózás tudományát. Pályafutása kezdetén Nyugat-Amerikában rabszolgatartó hajókon szolgált. 1567-ben a Karib-tengertől a Mexikói-öböl felé tartott unokatestvérével, John Hawkinszal, amikor a spanyol Armada megtámadta, és legyőzte őket. Az összes hajójukat elveszítették, alig maradtak életben egy páran a legénységből. Ettől fogva Drake tiszta szívéből utálta a katolikus spanyolokat. 1572-ben két hajóval és 73 tengerésszel felfegyverkezve, Hawkins unokatestvérével az oldalán a királynő megbízásából Afrika felé tartott. 25 nap alatt szelte át az Atlanti-óceánt és megérkezett a Karib-tengerre. Egy sikertelen támadás után a spanyol Nombre de Dios kikötőben (mai Nicaragua) Drake új terveket szőtt, egy spanyol aranyat szállító karavánt akart kifosztani. Eleinte úgy tűnt, hogy ez a kaland is sikertelen lesz, a vállalkozás mégis sikert és hírnevet hozott Drake-nek. Miután zsákmányát átadta Erzsébet királynőnek, egy világ körüli expedíció vezetőjének választották. Három hajóval és két tartalék hajóval indult útnak.

Walparaiso felé erős vihar és esőzések állták útját. Az Aranyszarvasnak keresztelt háromárbocos hajója tönkrement az út alatt. Egyetlen spanyol hajó sem tudta azonosítani az Aranyszarvast, és mind Drake támadásainak estek áldozatul.

1579. március 3-án a Cacafuego nevű szintén spanyol gálya megjelenésének első hírére Drake elrendelte az összes vitorla készenlétébe helyezését. Hat óra körül az Aranyszarvas ágyútűzzel várta a spanyol gályát, és rövidesen megadásra kényszerítette azt. Drake hatalmas vagyont zsákmányolt: 80 font aranyat, 20 tonna ezüstöt, 13 láda ezüst érmét, számos láda

Újkori kalózok

A modern tengeri kalózkodás valóban A fenyegető. A Nemzetközi Tengerészeti Iroda, az ICC Commercial Crime Services osztálya kalóztámadások feltöréséről számol be Szomália és Brazília kikötőiben, és arról, hogy Ázsia délkeleti részén folyamatosan jelen vannak a kalózok. Óvatosságra intenek minden hajóval oda utazót, különösen a Dél-kínai-tenger és a Jáva-tenger között. Ezek a kalózok nehéz fegyvereket használnak, aknavetőket és rakétahajtású gránátokat az Észak-Afrika vizein hajózók ellen. A megtévesztés hangosbeszélőn vagy rádión keresztül leadott figyelmeztetésekkel kezdődik, amelyet automata fegyverekkel leadott támadás követ. A támadások egy része a hajó birtokba vételére irányul, mivel általában a kalózok saját hajói túl kicsik.

Akcióban a szomáliai kalózok

igazgyöngyöt és drágakövet. 1580 szeptember 26-án az Aranyszarvas három év kalandozás után a világ körül elindult Plymouth kikötője felé.

1580-ban, megérkezésekor az Aranyszarvas fedélzetén Erzsébet királynő lovaggá ütötte Drake-t, és Plymouth polgármesterévé választotta. Erzsébet királynő valószínűleg nem hiába volt ennyire hálás Drake utazásaiért, hiszen minden font után, amivel hozzájárult, 47-et kapott cserébe.

1596. január 28-án, tizenhat évvel lovaggá ütése után Drake Nyugat-Indiában megkezdte utolsó útját a spanyol erőd ellen. Miután teljesítette küldetését, Drake meghalt.

(A Cimbora nyomán)

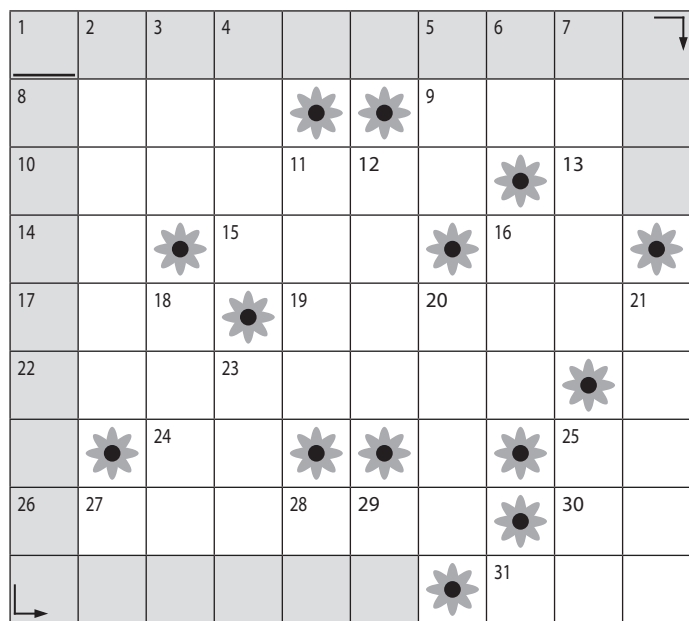

William Kidd letartóztatása

Mary Read és Anne Bonny

TARKA OLDAL

Keresztrejtvény

A nyár legmelegebb napja van. A strandon egy kövér nő piheg a napon, mögötte áll cingár férje. A nő ránéz és kifakad:

- ...

A nő szavait megtudod a rejtvényből.

Vízszintes sorok: 1. A csattanó első része, 8. Alvás közben látjuk, 9. Indoklása, 10. Viszonylagos (ék. h.), 13. Előd, 14. Németh László, 15. Csödör, 16. Kis patak, 17. Y. E. V., 19. Észak-európai nemzet, 22. Undor okozta állapot, 24. Tiltószó, 25. „R”, 26. Felolvad (ék. h.), 30. Fordítva számnév, 31. A földbe kerülve növény lesz belőle.

Függőleges sorok: 2. Eleség, 3. A hálóban a labda (ék. h.), 4. Női név keverve, 5. Kikötő, 6. Német személyes névmás, 7. Nővér betűi, 8. A csattanó befejező része, 11. Adat, 12. Nem stabil, 16. Vés betűi, 18. Becézett Vendel, 20. Össze-vissza kéri, 21. Dél-európai nemzet, 23. Férfiné, 25. Etelka, 27. Lányi Sarolta, 28. 600 római számmal, 29. Szintén.

Betűrejtvények

1

SZ	
ET	
Ü	

2

NY	
LÁS	
A	

3

T	
GR	
E	

4

H	
AT	
SZ	

Skandináv rejtvény (21-22.)

Egyre közeledik az a nap, amikor hangos sóhajjal kimondjátok: Vége a tanévnek! Vár rátok egy – reméljük – kellemes esemény, utána pedig az áhított... A mondat befejezését, valamint az előtte említett eseményt kell megfejtetek.

SÓPRÚ KÉSZÜL BELŐLE BELGIUM	MÓRICZ REGÉNYE BELGRÁD ELŐVÁROSA	KEVERT AGY ÚJVIDÉK	ITT ÉLTEK A MAGYAROK A 9. SZ. SZ-BAN DÍJ KÖZEPE	EGYHÁZI SZEMÉLY FORR, SZERBUL	NYUGAT NÁTRIUM	
EMBERHÚZ-TA BÉRKOCSI SZERB FÉRFINÉV			NŐI NÉV EZ		KÉN NAGY VARÁZSLÓ	
		ESZÉK	ELŐKELŐ KÁLIUM		MAJDNEM PÓZ S. E. R. O.	
NORVÉGIA	MEDVE-FAJTA VISSZA-VARR!	AKARATOS		KELET JÁTEKSZER	SZÁMOL VAJDASÁGI ÍRÓ	
Y. R. A. VÁNKOS		AGROIPARI KOMBINÁT (ÉK. F.)	SÜRGETŐ SZÓCSKA	CSÉSZE „K”		DEHOGY! MÉZ BETŰI
		Y. K. A TETEJÉRE		KIS KÁZMÉR PATÁS ÁLLAT	HÉZAG -...-RE	
TÖRLŐGUMI			SZÉN VÉGTAG EGY		ELTULAJ-DONÍT KÁLIUM	MÁLTA
				ROBBANÓ-SZERKEZET		2000

Szókihúzó

K	K	I	CS	✱	R	NY
J	A	L	Ó	P	A	N
Á	J	P	N	R	B	R
N	A	D	A	I	E	Ő
N	K	L	K	G	Z	Ó
✱	Á	I	N	E	U	LY
S	N	E	V	L	✱	O
I	T	E	Á	✱	S	F

Az ábrában lévő betűhalmazból húzd ki a felsorolt szavakat: jobbról balra, balról jobbra, fentről lefelé, lentől felfelé és az átlók irányában. Ha jól dolgoztál, akkor a megmaradt betűkből egy nyári szórakozás nevét rakhatod össze.

BIKINI
CSÓNAK
EVEZŐ

FOLYÓ
KAJAK
NAP

NAPOLAJ
NYARALÁS
TENGER

Logika

A

B

S

D

E

F

G

H

Rajzunkon az ábrák bizonyos logikai sorrendben követik egymást. Ennek alapján mennyi és milyen ábra kerül az F és a G jelű sorokba?

TARKA OLDAL

Mini berakós

	E					
	P			✱		
	E		✱			
	R					
	✱				✱	
			✱			
		✱				

Két férfi beszélget.

– Nem értem. Ön hangszerkereskedő, akkor miért árul fegyvereket is?

– Nagyon egyszerű. Ma valaki vesz tőlem egy trombitát, holnap jön a szomszédja, ...

Helyezd el az alábbi szavakat, betűcsoportokat az ábrába. A négy megmaradt szóból összeállíthatod a vicc csattanóját.

Kétbetűsek: BN, ER, ÉS, LE, OS.

Hárombetűsek: CIV, EGY, GIR, GÓD, NEK, TÉL, VET.

Négybetűsek: BÁBU, ELEM, EPER, IPAR, KÓBE, MÉSZ.

Hétbetűsek: AMERIKA, KELEMEN, LATICEL, NAVIGÁL, ORIGAMI, SZÍNLEL, VÁSÁROL.

Kilencbetűsek: KIVONATOS, NEKIVADUL, REVOLVERT.

Lóugrásban

K	A	S	M	SZ
Ó	I	R	D	P
I	E	R	E	Í
T	L	E	A	N
T	P	Ó	K	L

Száz évvel ezelőtt született az a magyar költő, akinek a neve és egy versének címe alakul ki, ha lóugrásban megfejtet a rejtvényt.

A látszat mindig csal!

- Drágám, hoztam neked egy papagájt.
- De hisz ez egy macska!
- Á, az csak a csomagolás. Benne van a papagáj!

A házörző

A kisbolt ajtajára a tulajdonos egy táblát akasztott ki: „Vigyázat! Az üzletet kutya őrzi!”

Belép egy vevő, és látja, hogy a pénztár mellett egy eb békésen szundikál. Kérdezi az eladótól:

- Ez lenne az a házörző, amit a tábla jelez?
- Igen.
- Egyáltalán nem tűnik veszélyesnek!
- Dehogynem! Azért tettem ki a táblát, mert mindenki átesett rajta, amikor belépett a boltba.

Nyelvelés

Angolórán fordítási feladatot kapnak a gyerekek. Pistikére kerül a sor, hogy egy fejezetet hangosan fordítson.

- Tanárnő, kérem, az egészet fordítsam, vagy csak azt, amit tudok?

Rövidlátó

A rövidlátó férfi ismerősökkel találkozik az utcán. Lehajol a gyerekükhöz, és megkérdezi tőle:

- Na, kisfiam, mi lesz belőled, ha nagy leszel?
- Belőlem sosem lesz nagyfiú – feleli a gyerek.
- Miért?
- Mert én lány vagyok.

Biztos, ami biztos

Egy hideg téli napon néhány autós arról beszélget, hogyan kell a kocsit reggelente elindítani. Mindenki más tippet ad, de egy tapasztalt sofőr közbeszól:

- Ez mind rendben van, de a legfontosabb: mielőtt el akarjátok indítani a kocsitokat, kérdezzétek meg honnan indulnak a buszok.

Jégsivatag

Két jegesmedve megy a sivatagban:

- Te, milyen nagy jég lehetett itt!
- Honnan veszed?
- Hát, hogy ilyen vastagon felszórták!

Bocs!

A jegesmedvék ülnek a jégtáblán, csak egy nyughatatlan kis bocs futkos ide-oda. A mamája rászól:

- Kicsim! Mi, jegesmedvék a jégtáblán nyugodtan szoktunk ülni, mert különben belesünk a vízbe!

A bocs leül a mamája mellé, majd pár perc múlva újra elkezd ide-oda szaladgálni. A mamája megint rászól:

- Kicsim! Nézd meg, a többi jegesmedve milyen nyugodtan, fegyelmezetten ül a jégtáblán!

Mire a bocs:

- Jegesmedve ide, jegesmedve oda, mami, én nagyon fádom!

Ikersiker

- Képzeld, ikerlányaim vannak!
- És hogyan különbözteted meg őket?
- Az anyajegyükről. A szókének a jobb, a barnának a bal kezén van.

Kétszeresen fárasztó

– Hát te miért vagy ilyen csapzott? – kérdezi Kovács Szabót.

– Karatézni tanulok, hogy megvédhesem magam, ha netán rám támadnának, és most éppen téglákat törtem össze.

- Ez dicséretes dolog, de miért támadna rád egy téglá?

Körültekintő

Éjszaka az utcán tagbaszakadt férfi állítja meg az egyik járókelőt.

– Szokott erre rendőr járni? – kérdezi tőle.

- Nagyon ritkán.
- És mondja: van a közelben rendőrszoba?

– Nincs. A legközelebbi a túlsó városrészben található.

- Na, akkor adja ide gyorsan a pénzét, amíg finom vagyok!

Új cipő

– Nézd drágám, vettem egy félcipőt, de csak néhány nap múlva vehetem fel – újságolja hazaérve Kovács.

- Miért? – kérdi a felesége.
- Azért, mert az eladó azt mondta, hogy az első napokban szorítani fog.

Ki tehene, borja?

– Kisfiú, nem tudod, kié ez a tehén? Szeretnék lefotózní – szólítja meg a turista a vidéki kisfiút.

– Azt nem tudom kié a tehén, de azt igen, hogy kié a borjú.

- Na és, kié?
- A tehéné.

– Beleesett egy egér a tejeslábasba...

– Meddig várjak még arra a szép virágra?

Lábtörés

- Súlyos a sérülésem, doktor úr? – kérdezi a baleseti sebészetre szállított öregúr.
- Meglehetősen súlyos, három helyen tört el a lába.
- Három? Az lehetetlen, hiszen csak egyszer estem el.

Matematika

- A tanító néni kérdezi az elsős Pistikétől:
- Ha a testvérednek van három almája, és te abból kettőt elveszel, akkor mi lesz az eredmény?
- Bunyó.

Öregszik

- Szevasz, Dezső! De rég láttalak! Hallod-e, jól megvénültél, a szemed alatt könnyzacskók, jókora pocakod lett, a hajad meg mind egy szálíg kihullott.
- De kérem, én Krisztián vagyok!
- Szegény öregem, már nem is Dezsőnek hívnak?

Éljen a fizika!

- Az esti gimnáziumban a tanár sehogy sem tudja beleverni a fizika alapjait az egyik, már nem fiatal tanuló fejébe.
- Pedig ez a legszebb tudomány! – erősöködik a pedagógus. – Hát nem fantasztikus dolog a fizika?! Gondoljon csak Einsteinre!
- A „nebuló” készségesen bólint:
- De, biztos kitűnő hajnövesztő!

Elvont

- A tanító az iskolában az elvont dolgok fogalmát magyarázza:
- Elvont az a dolog, amit nem tudunk a kezünkkel megfogni. Na, Pistike, mondj egy példát!
- Izzó vasdarab.

Vizsgadrukk nélkül

- Hittanból vizsgázik a diák. Mondja a tanár:
- Mondd el a tízparancsolatot tetszés szerinti sorrendben!
- Három, hat, egy, nyolc, négy, öt, kilenc, kettő, tíz, hét.

Rugalmas munkaidő

- Két barát beszélget:
- Bevált az új munkahelyed? Tényleg rugalmas a munkaidő?
- Igen, bármikor beérhetek reggel nyolc előtt, és bármikor hazamehetek este hat után.

Kölcsönkenyér visszajár

- A nagymama vízpisztolyt ajándékoz az unokájának. A lánya dühösen fordul a nagyihoz:
- Anya, hogy vehettél neki ilyen ajándékot?! Már nem emlékszel, mennyire haragudtál, amikor mi a vízpisztolyunkkal mindent összefröcsköltünk?
- A nagyi elmosolyodik:
- Dehogynem, nagyon is!

Kikelet

- Pistike, tudsz mondani olyan élőlényt, ami tavasszal ébred föl téli álmából?
- Igen. A fagyaltos.

A hazugságról

- Eljutottunk tehát a hazugság fogalmához – mondja a pszichológiaprofesszor az előadáson. – Erről a kérdésről írtam „A hazugságról” című tudományos értekezésemet. Emelje fel a kezét, aki olvasta ezt a könyvet!
- A hallgatók egy emberként jelentkeznek.
- Pompás! – folytatja a professzor. – Már is remek példával tudjuk alátámasztani az előadást. A könyvem ugyanis még nem jelent meg.

Csodakabát

- Ezt a kabátot bármikor lehet viselni, évszaktól függetlenül – mondja az elárúsító a ruházati boltban.
- A vevő bizonytalan:
- Nyáron is?
- Természetesen. Persze melegben legjobb karon hordani.

Fordítva lenne jó

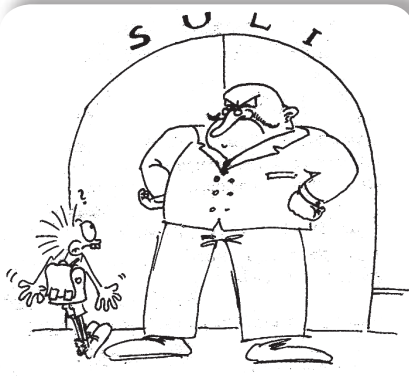
- Gyógyszert kell bevenned, kisfiam. Késérű les, ezért gondold közben valami finom dologra – mondja a mamája Pistikének.
- Nem lehet, hogy inkább tortát eszem és az orvosságra gondolok?

– Mennyi gomb van ezen az új távirányítón! Nem tudtál volna inkább tépőzárasat venni?

– Anya, nem olvastad a blogomban, hogy nem kérek vacsorát?

Alaptörvény

Ahány késés, annyi szokás.

Az időkiegyenlítő törvénye

Az emberek azért rohannak, hogy mielőbb odaérjenek valahova, ahol legalább negyed órát várakozással kell eltölteniük.

Folyománya:

Minél jobban sietnek, annál többet kell várakozniuk.

A sietség leleménye

Az elkésést mindig sietség előzi meg. A sietség kitűnő tulajdonsága mindennemű hátráltató tényező megtalálása, megragadása.

A tömegközlekedési eszközök sűrűségana

Az, hogy mennyire kell sietni valahova, és hogy milyen időközökben járnak a tömegközlekedési eszközök, fordított arányban állnak egymással.

Késés

Az igazság és a hazugság egyenértékűségének tétele

Megindokolod, miért késtel –

1. ha igazat mondasz, nem hiszik el.
2. ha nem mondasz igazat, azt sem hiszik el.

Folyománya:

Az élet apró öröme.

E kivételes esetben azt mondhatod a tanárnak, amit akarsz.

Tanács:

Használd ki e ritka lehetőséget.

Tanács az utolsó percben érkezőknek

Ne érkezz utolsó pillanatban az iskolába úgy, hogy még pont beérrél, mert biztosan szembe találsz magad az osztályfőnökkel.

Folyománya:

Egyperces szóbeli osztályfőnöki megrovás.

A folyomány folyománya:

Látod, így most már biztos, hogy elkéstél az órától!

Végletességi törvény

1. Aki sokat késik, nem ember!
2. Aki soha, az sem ember!

A „semmit sem lehet megúszni” tétele

Ha elkéstél...

1. olyan tanárral lesz órád, aki mindig beírja a későn jövőt;

Folyománya:

A késő felel.

2. az igazgató áll a kapuban és már a harmadik késésen kapnak rajta.

Folyománya, vagyis előzménye:

...pedig összesen háromszor késtel egész évben.

Szünidő

Megfigyelés a szűkre szabott szabadságról

A szünidő és a hétvége, akármilyen hosszú is, mindig rövidebb a kelleténél.

(Hát ez) csúcs-törvény

Minden tanulmányi kirándulás egy-egy újabb rekordkísérlet a GUINNESS-könyvbe való bekerülésre...

...és pedig, hogy hány kiállításról, múzeumból és emlékházból lehet 30-40 embert be- és kicsődíteni egyetlen nap leforgása alatt.

A lebetegedés és determinált napjai

A betegség mindig a szünidődet és a hétvégédet teszi tönkre.

Folyománya:

Ilyenkor felépülésed gyorsaságát a gyógyszerek kizárólag negatív irányban képesek befolyásolni.

Táboralány

A nyári táborok a következő időpontokra esnek:

1. Ha víz mellett van, akkor az évszak leghidegebb napjai köszöntenek be.
2. Ha nem víz mellett található, és strand sincs a közelben, akkor a kánikula már-már az elviselhetetlenségig fokozódik.

Törvény az unalom elkerülésére

14 éves korod után az élményekben legszegényebb nyaralást úgy biztosíthatod magad számára, hogyha a szüleiddel utazol el.

Gálik Péter Diák Murphy
Bálint Györgyi illusztrációi

Felelet

Feleletelkerülési alaptörvény

Ha a tanár azt keresi, hogy ki feleljen:

1. Szedd össze magad, nézz értelmesen, és tegyél úgy, mintha készültél volna!

Folyománya:

Mint tudjuk, a tanár igen jóindulatú, így sohasem felelteti azt, akiről tudja, hogy készült.

2. Tartsd vissza a lélegzeted, és menj össze 15-20 centit!

Folyománya:

Ha a tanár megfontolt ember, előbb-utóbb megfulladsz.

3. Be se gyere az órára!

Folyománya:

- 1 db frissen pácolt igazolatlan óra.

Ha már beleestél a gödörbe, próbálj onnan kimászni törvény

Ha mégis neked kell felelni:

1. Próbáld értelmesen megmagyarázni a tanárnak, hogy rosszul választott!

Folyománya:

Nem fog sikerülni.

A folyomány folyománya:

Amiért pofátlan voltál, eleve egy jeggyel rosszabbat kapsz.

2. Tartogass valami jó kifogást, miért nem tudtál készülni! Ha esetleg elhinné a tanár – ami egyébként lehetetlen – akkor:

Folyománya:

A következő órán te felelsz.

Ennek folyománya:

Itt már bárhogya is tanulsz, a maximum, amit elérhetsz közepes osztályzat lehet.

3. Ha nincs más megoldás, el kell hitetned a tanárral, hogy készültél...

a) és megkapod a kettést.

b) ... az előző órára.

c) Ha ez sikerülne, akkor elmondhatod magadról, hogy remek a szuggesztiós készséged; és hát ez is valami.

Fekete harkály

Erdő és erdő között igen nagy különbség lehet. A bükkösnek a beszökő napfényben szürkén, néha ezüstösen megcsillanó, vaskos fatörzsei alatt nincs aljnövényzet, emiatt hiányzik a bokrok ágán vagy az avarban fészkelő barátságos, fülemüle, vörösbegy és még sok olyan madár, amely énekével oly hangulatossá varázsolja a tavaszi vagy a kora nyári tölgyeseket. A bükkösben legfeljebb a síségő fűzike, a patak völgyekben pedig esetleg a kis légykapó énekel, jellemző lehet a kék galambok bűgása és a fekete harkály hangos „krü-krü-krü-krü” kiáltása is. Mindig megtaláljuk viszont az erdei egeret és az erdei pockot, hiszen ezek a rágcsálók hihetetlenül elszapo-

Zengőlégy

rodnak, ha jó a bükkmakktermés. Általában éjszakai életmódúak, de elsősorban a vörhenyes bundájú, rövid farkú erdei pocok nappal is előbújhat. Egy alkalommal fatuskón ülve rágtam a magammal hozott kenyeret, amikor nem messze tőlem megmozdult az avar, s a levelek közül csinos kis erdei pocok bukkant elő. Szimatolt jobbra és balra, azután egyenesen elindult felém. A falat a számban maradt, a szemem sem rebbent, szinte szoborrá válva ültem a tuskón, s néztem, hogyan jön a kis állat egyre közelebb. Talán egy méternyire lehetett a cipőm orrától, amikor mégis gyanút fogott. Megállt, kicsit összekuporodott, s rám csodálkozott nagy, fekete szemével. Furcsa lehetett

Barátságos

Síségő fűzike

számára, hogy a bizonyára jól ismert tuskó alakja ennyire megváltozott. Töprengtet egy kicsit, azután minden sietség nélkül oldalra tért. Apró léptei alatt finoman zörgött a tavalyi lomb, majd egy helyen a levelek alá fúrta magát s eltűnt a szemem elől. Később odamentem, s a leveleket félrehúzával földre vezető lyukat találtam. Oda bújta be a kis pocok. Megkerestem

Koronás keresztespók

azt a lyukat is, ahol előbújt. A két nyílás körülbelül hat méternyire volt egymástól. Szerettem volna tudni, vajon két különálló üregről van-e szó, vagy odalent alagúttal összeköttetésben vannak egymással. Ásóm azonban nem volt, így ez a pocok titka maradt.

Különösen a nyirkos talajú erdőkben, vágásokban gyakori a csalánlevelű harangvirág. Ha elmegyek mellette, mindig megcsodálom lefelé hajló, valóban harang alakú, lila virágait. Valamivel odébb keskeny, ezüstös „ösvény” jelzi az úton, hogy nemrég csiga mászott rajta keresztül. Fölötte parányi darázsra emlékeztető ékfoltos zengőlégy áll egy helyben a levegőben. Élvezi a lombok között lehulló

Szajkó

Már szinte itt a nyár (3.)

napsugarakat, azután odébb cikázik. A kora nyári erdőben mindig láthatunk valamit, így unatkozni egyszerűen lehetetlen.

Ha sikerül olyan időpontot kifognunk, amikor a parkban nincsenek látogatók, s nem bömböl a táskarádió, akár erdőben is érezhetnénk magunkat. A szajkó csak megszokásból rikkant egyet, hiszen megszokta az embereket, s így sokkal bizalmasabban viselkedik, mint a hegyekben. A sétány menti bokor ágai között a koronás keresztespók kerek hálójára fészül, közepén mozdulatlanul ül a tulajdonosa. Potrohán a több részből összetett világos mintázat valóban kereszt alakú. A hálóban csüngő, száradó rovarmaradványokból ítélve jó helyet választott, így nem kell nélkülöznie.

Csalánlevelű harangvirág

A parkoknak és arborétumoknak jó néhány jellemző madárfajuk van, egyikük a vörösbegy. A hímek gyöngyöző énekét már kora tavasszal hallani, időszakunkban már az első költés fiataljai is a bokrok között bujkálnak. Ha szeretnénk megfigyelni őket, ne feledjük, hogy a fiatalok első tollruhájában még egyetlen narancspiros tollacska sincsen. Barna alapon sárgás pettyekkel mintázottak. Mozgásuk, viselkedésük egyébként pontosan olyan, mint az öreg madaraké. A parkokban ők is bizalmasabbak, gyakran ugrálnak a sétányokon, különösen a kora hajnali és az alkonyati órákban. Nagy fekete szemek arra utalnak, hogy kedvelik a félhomályt. Ha pedig megriadnak valamitől, s a bokrok közé suhannak, szüleikéhez hasonló „cik-cik” hangokat hallatnak.

A parkok másik nagy jellemző madara a barátságos, vagy egyszerűen barátka. A hímek fejtetője, sapkája fekete, a tojóké és a fiataloké vörhenyesbarna. Fürgén bujkálnak a lombok között rovarokat, főként hernyókat keresgélve. A hímek éneke két részből áll. Halkabb, sok utánzást is tartalmazó csicsérgéssel kezdik, ezt a madarászok bokoréneknek nevezik, majd a jóval hangosabb, csengő befejezés következik. Ha macska téved a parkba vagy kígyót látnak, a barátok fejteit felborzolva hangosan csettegnek.

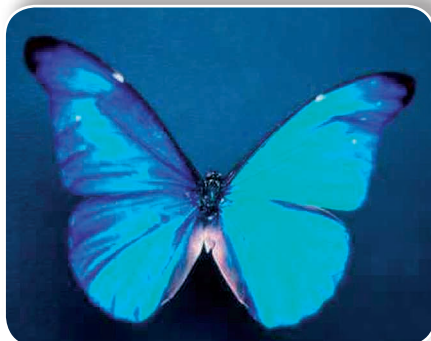
Sch. E.

A nyár tündérei

Két-három hernyót el kell tőr-
nöm, ha meg akarom ismerni a
pillangókat” – ezt a bölcs mon-
datot egy rózsza mondja, a világirodalom
egyik leghíresebb regényében. A mű címe
A kis herceg, írója pedig Antoine de Saint-
Exupéry.

Hétköznapi értelemben, illetve irodal-
mi szövegekben a lepke és a pillangó szót
egymás szinonimájaként használjuk. Tuda-
mányosan azonban a kettő nem egészen
ugyanazt jelenti – pillangónak szakszerű-
en a lepkék egyik, többnyire nagy testű és
színes fajokból álló családját nevezik, tehát
minden pillangó lepke, de nem minden lep-
ke pillangó. Valamit a köznyelv is érzékel eb-
ből, hiszen az apró, szürke molyokat például
eszünkbe sem jut pillangónak nevezni. Vi-
szont a pompás nappali pávaszemnek már
szívesen megadnánk ezt a titulust, holott a
rendszerint máshová sorolja.

A lepkék sajátossága a két pár nagy fe-
lületű, pikkelyes szárny, amely éppen olyan
hártyás szerkezetű, mint más rovaroké, de
apró, mikroszkopikus lemezek, pikkelyek
borítják, mint a tetőt a zsindelek. Ezt a pik-
kelyréteget nevezik hímpornak. Ennek kö-
szönhető a pillangók csodálatos színpom-
pája, de egyben csapongó röpte is, hiszen
a színes réteg nehezíti a szárnyat, nem
lehet olyan gyorsan rezgetetni, mint teszi
azt a légy, a méh vagy a szitakötő. Számos
lepke szárnyán látható szem alakú mintázat,
amelyet széttárva-összecukva még „pislog”
is. Ez az ellenség megtévesztését szolgálja:
ekkor szempár a lepke tényleges mére-
ténél jóval nagyobb állatot sejtet, amely
ráadásul éppen szembenéz. Vannak aztán
olyan fajok is, amelyeknek szárnyáról hiány-

zik a hímpor: veszedelmes, szúrós darazsak-
nak álcázzák magukat!

Ahhoz, hogy lepkéként szállhass, meg
kell tanulnod, milyen hernyónak lenni. Míg
a pillangókat kifejlett állapotukban min-
denki szereti, addig lárváikkal, a hernyók-
kal kevesen rokonszenveznek. Tény persze,
hogy számos hernyó mezőgazdasági kárte-
vőnek számít, s ha sok van belőlük, komoly
pusztítást vihetnek véghez a veteményes-
ben. A felnőtt lepkével ellentétben ugyan-
is a hernyó rág, méghozzá többnyire a nö-
vények leveleit. Mászor belülről pusztítja a
gyümölcsöt, hiszen a cseresznyében, almá-
ban, dióban fellelhető kukacok is különféle
molylepkék lárvái. Egészen speciális ízlésű
molyok is léteznek – ezt mindenki tudja,

A fecskefarkú
lepke hernyója

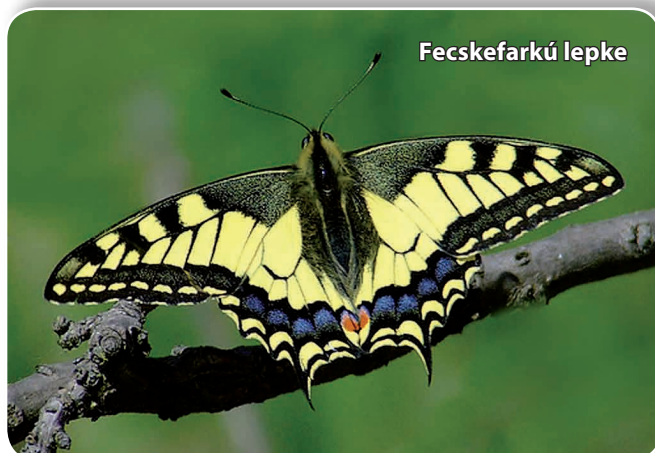
Admirálislepke

aki próbálta már hosszú szünet után újra
elővenni a szekrényből helytelenül tárolt
bundáját vagy gyapjúpulóverét...

A hernyó lepkévé válása a természet
legnagyobb csodáinak egyike. A csúnyács-
ka, szárnyatlan kukac egy szép napon bur-
kot fejleszt maga köré, azaz bebábozódik.
Hogy mi megy végbe a gubó belsejében,
az emberi ésszel szinte felfoghatatlan. Min-
denesetre, amikor eljön az ideje, a burokból
az egykori hernyó helyett kész lepke kel ki,
légiesen szálldos bokorról bokorra, csápjait
billegteti, s rugószerűen feltekeredett pó-
dörnyelvét bele-belefürja a virágok kelyhé-
be. Ekkor már nincs sok ideje hátra, hiszen
a legtöbb lepke a párzás után rövid idővel
elpusztul. Némelyik faj azonban előbb még
hosszú vándorlásba kezd, amelynek során
a Földközi-tengertől eljut Közép-Európaig
vagy akár Mexikótól Kanadáig, színes szár-
nyát lebegtetve, nektárt szívogatva, mint a
nyár törékeny, múlandó tündére.

Pávaszem

Fecskefarkú lepke

Harapós rózsaszirmok

Felépítése egyszerű: egy belső és egy külső sejtrétegből áll. A belső réteg központi test-üregre borít, melynek egyetlen nyílása van a kívülre. Itt érkezik be a táplálék és távoznak az anyagcsere-termékek. A külső rétegen nagyszámú húsos, a „száját” körülvevő tapogató helyezkedik el. Ezeket a védekezés és a támadás céljait egyaránt szolgáló csalánozó sejtek borítják. A tengeri rózsák széttárt karokkal csapkodva szerzi meg az élelmét. Ha az ál-

olyannyira kiművelte magát, hogy a mohón lenyelt papírt azonnal visszalöki a garatjából.

A tengeri rózsának kevés ellensége van. Csalánsejtjeivel csaknem minden állatot távol tart magától, csupán néhány rákfaj és a bohóchal nem érzékeny a mérgeire. Ez a halacska veszély esetén a tengeri rózsák tapogatói közé menekül. Cserébe a „virág” vadászhat azokra az oktondi támadókra, amelyek túl messzire követik a zsákmányként kiszemelt bohóchalat. A tudósok szerint a két lény egymás nélkül már meg sem lehet.

Van olyan tengeri rózsák, amelyek közvetlenül a rák háttára ül fel, és a „ló” egyáltalán nem igyekszik megszabadulni gazdájától. Az ingyenfuvarral a rózsák mindig új vadászterületre jut el, ráadásul a rák lakomájából is csurran-cseppen neki. Az együttélést bőségesen meghálálja, mert veszedelmes csalánütégeitől még a legnagyobb rákablók, a tintahalak is félnek. A házasságot a véletlen szülte: a rák mindenféle algát, spongyát pakol magára, hogy elrejtőzzék ellenségei elől. Egyszer egy tengeri rózsát csíphetett nyakon, s helyezte a háttára. Ugyanígy kölcsönös előnyökkel jár, ha a rózsák a remeteráktól lakott csigaházra települnek. Igyekszik is minden rák beszerezni magának egy ilyen őrzővédő élettársat. Ha nem talál, akkor kitúrja otthonából a riválist. Szabályos háború dúl, mindenki mindenkit püföl, amikor egyszerre több „hajléktalannak” fáj a foga a rózsás csigaházra.

Peyssonnel francia orvost kinevelték, amikor az akadémia elé terjesztette felfedezését: a korallon vagy sziklán horgonyzó tengeri rózsák nem vázába való. Ez a színpompás virág – néhány centimétertől akár több mint egy méter is lehet a hossza, és valójában krizantémra hasonlít – ugyanis a korallpolipok rokona és igencsak harapós állat. Teste szívós, bőrnemű, gyakran szemölcsök borítják, de szilárd váza nincs. Talpkorongjaival ragadós „cementet” termel, ezzel rögzíti magát. Még a legerősebb hullámverés sem tudja leszakítani. Kudarcot vall, aki arra szánja rá magát, hogy virágot hozzon emlékebe, mert inkább kettészakad, semhogy leváljék a szikláról. Baj esetén azonban kerekre old, igaz, lassan, centiről centire halad. A bíbor rózsák dagály idején az oxigénben és táplálékban gazdag vízben fürdik, kinyílik, apálykor pedig összekuporodva várja a kedvező alkalmat. Annnyira megszokta már a szárazra kerülést, hogy időnként az akváriumban is kimászik a vízből.

dozat az egyik kar közelébe keveredik, a szomszédos karok odahajlanak, hogy a zsákmány elejtésében részt vegyenek. Szépségének, virágszerű szerénységének senki ne adjon hitelt, mert ez csak leplezi roppant falánkságát. Amikor éhes, minden emészthetőt és emészthetlent elnyel. Az akváriumban élő akár húslevesvel átitatott papírral is jóllakathatjuk, ha viszont tele a bendője, már nem lehet becsapni: csak az ingyencségeket ragadja meg és küldi le a gyomrába. Sőt, az idők folyamán

Elnyűhetetlen, megunhatatlan

Star Wars – A klónok háborúja – még egyszer George Lucas műhelyéből – A mester ezúttal egy látványos, teljesen digitális mesével lepte meg a sztori rajongóit, de a szakma nem vágódott hasra a mozifilmtől...

Azt mondják az ősidóktól Hollywoodban, hogy mindaz, ami dollárszagú – nyújtható, mint a rétes, tehát a Star Wars-mese is megér/t néhány epizódot. Hat eresztést már láttunk a múltban, s azt hittük, hogy vége, nincs tovább, csend lesz az űrben. De George Lucas gondolt egy merészt, és műhelyében elkészítette a saga legújabb fejezetét – teljesen számítógépes animációval (így olcsóbb is, látványosabb is, mondják a bennfentesek). Háborús mozifilm, a már jól ismert hősökkel és antihőökkel. Ez a legújabb kaland tulajdonképpen a mitikus klónháború történetét meséli el. Eredeti címe: Clone Wars – amerikai mozifilm, 2008. Dave Filoni a rendező, aki a sztorit természetesen George Lucas történetéből dolgozta fel Steven Melching, Henry Gilroy és Scott Murphy segítségével. Gyártó: CGCG/Lucasfilm Animation.

Epizódok: Anakin Skywalker és tanítványa, Ahsoka Obi-Wannal tanácskozik; Obi-Wan és Anakin a szeparatisták elleni harcot szervezi; A klónhad sereg a galaktikus Köztársaság bástyája; Obi-Wan Kenobi legalább egy kicsit hasonlít Ewan McGregorra; Ütközet a klónharcosok és a droidok között; Asajj Ventress, az új gonosz megtámadja Anakint stb., stb. Ezekből a mozaikokból áll össze a történet. Na mármost – miről szól a mese?

Eláruljuk:

Azt állítják a világűrben, hogy Jabba, a galád gengszter gyereket a Jedi lovagok hurcolták el. Ezt Doku gróf mondja habzó szájával. Így akarja megnyerni szövetségének Jabbát a Jedik ellen. A lovagok bajban vannak. Ezért elküldik Anakin Skywalkert és tanítványát, Ashokát, hogy megkeressék a gyereket. Hááát... A klónok háborúja témá-

ját tekintve nem túlságosan mélyenszántó, tulajdonképpen egy hatalmas csatát látunk csupán a klónharcosok és a szeparatisták droidhad serege között.

George Lucas nyilatkozatából: „Ez a háború fönje össze az eddig el nem mesélt történeteket. Ez csak a kezdet, ezt egy hasonlóan CGI-animációval gyártott tévésorozat fogja követni nemsokára. A film 114 perces. Elmondhatom még azt is, hogy a film hidat képez a kronológiában, valahol A klónok háborúja és A Sithek bosszúja közt...”

Mégis...

Több sebből vérzik ez a mozifilm. Tudjuk: a szándék az volt, hogy a legkisebbeket is becsábítsák a mozikba, de nem számoltak azzal, hogy a gyerekek unják a politikai hablatyolást és a megállás nélküli csatákat, azokból láttak már eleget. Csupán futó élményben részesülnek a nézők, akárcsak a

szüleik, akik már-már ráuntak a Star Wars-epizódokra Natalie Portmannel és a többiekkel. Mindenki Harrison Fordot sírta/sírja vissza! A Star Wars-rajongók mára felnőttek, a Star Wars azonban nem – mondja George Lucas, és mennyire fejen találta a szöveget.

Egy rosszmájú kritikus leírta: „A Pixar, a DreamWorks és a Fox mai animációs világában nem igazán működnek A klónok háborújában látott karakterek, akiknél még egy fagyasztott heringnek is több mimikája van.” De sok minden nem sokban különbözik az élszereplős filmben látottaktól. Élvezhető a kameramozgás, a szinte non-stop menekülés, lövöldözés és csaták, tehát mégsem dobható a film a szemetes kukába. Minden vicc egy újszülöttnek új, minden újabb Star Wars-feldolgozás a legkisebbek számára felfedezés...

B. Z.

Nincsen abban semmi meglepő, ha egy szuperképességű kutya gatyába rázza a gonoszokat, emiatt akár velőscsontot is kaphat tőlünk ökelme, de az már gond, ha a derék eb a való világban akar nem létező hatalmával érvényesülni – Még egy trükkös, nagyon vicces, animációs mozi a Disney-stúdióból...

szuperképességek ahhoz, hogy hőssé váljon az ember, azaz a kutya.

– **Tuti frankó mese, nem?**

– Igen, egy régi jól bevált animációs csapat nem akármilyen filmet tett le az asztalra. Az alkotók olyan vizuális technikát alkalmaztak, amely korábban animációs filmen csak nyomokban volt észrevehető. A technika a komputer tervezésű képi világról azt az érzetet kelti a nézőben, hogy kézzel festett hátteret lát. Valódi festmények, rajzok és illusztrációk színvilágát és stílusát hordozza mindaz, amit a vásznon látunk. Ezzel a stílussal a Disney-műhely a csaknem tíz évvel ezelőtti Tarzan kapcsán próbálkozott, azóta olyan sikerfilmek alkalmazták ezt, mint a Sin City vagy a 300.

– **Egyéb erénye is van ennek a filmnek?**

– Humorban talán a film túltesz számos Pixar-opuson. Hidd el, valóban elragadó és veszettül szórakoztató tálalásban kerül a mozik vásznára, illetve elének a mindenre elszánt blöki története. Telitalálat a puffancs hörcsög és a csipős nyelvű lánymacska figurája. Én többször könnyesre nevettem magamat az első próbavetítéseken. Meg aztán a filmben talán nincs is gonosz karakter, annak csupán a sikerhajhász menedzser tekinthető, ám az ő eszén túljár a trió. A Disney – ezt fontos elmondani – nem akart ezúttal a Pixarhoz hasonlóan valami merészet és újat a vászonra álmódni, hű maradt a hagyományokhoz, humoros és nagyon szerethető filmet kaptunk...

B. Z.

– **Olvasuk a plakátot! Eredeti hangok: John Travolta... Nos, John valószínűleg gondolkodás nélkül elfogadtad a Disney-stúdió felkérését. Árueld el nekünk: milyen mozi is ez a Volt (Bolt), amelyet most szedtek le a montázsasztalról?**

– Nagyon vicces, nagyon élvezetes. A Byron Howard–Chris Williams rendezőpáros debütál ezzel az alkotással. Nem volt könnyű dolguk, mert a stúdió nagyfőnökei kiadták a parancsot: négy év helyett tizen-nyolc hónap alatt tessék elkészíteni a filmet, ne sokat lacafacázzunk, gyerünk, munkára. De végeredményben – derekas munkát végezve – a filmet bemutatták. A Volt kitűnő családi szórakozás, s ha nem is érheti el a Wall-E vagy a Némó színvonalát, azért minden bizonnyal az esztendő egyik legviccesebb filmje...

– **Mondd el nekünk a mesét!**

– Szóval... Volt, a hófehér kutyuska ünnepelt, népszerű sztár az Egyesült Államokban. Ő az egyik legnézettebb tévshow ember-, azaz „ebfeletti” képességek

kel rendelkező hőse, aki helikoptert ugrik át(!), vagy eszeveszett ugatással aszfaltot repeszt. Valójában olyan hétköznapi kutya, mint a többi négylábú, csakhogy ezt nem tudja. Nos, amikor Hollywoodból átkerül New Yorkba, arra döbben rá, hogy egyáltalán nem rendelkezik azokkal a képességekkel, amiket a számítógép generálta trükkökben magáénak tulajdonított. Húha, most mi lesz, emberek? Ekkor kezdődnek a bonyodalmak, ekkor szabadul el a pokol. Volt csalódott, szeretne visszatérni az álmogyárba, hogy újra találkozhasson gazdijával, Pennyvel. El is indul a nagy útra. Útja során összefut egy macskával és egy nehézkes mozgású, túlsúlyos hörcsöggel. Egy szuperkutya élete csupa-csupa kaland, veszély és intrika, legalábbis amíg züm-mög a kamera. De az igazi kaland csak akkor veszi kezdetét, amikor társaival a hatalmas országon keresztül csámborog. Mici, a házból kipenderített macska, akinek a szőre éjfekete, és a tévéfüggő hörcsög társaságában Volt rádöbben, nem is kellene

Június 11.

Ma Barnabás, Paula, Roxána napja van.

Barnabás

Arameus eredetű bibliai név, jelentése: a vigasztalás fia. Más feltevések szerint a prófétálás fia vagy Nebo fia.

Roxána

Perzsa, görög eredetű név latinos formája, Nagy Sándor feleségének a neve volt. Jelentése: világos, ragyogó.

722. június 11. (1287 éve történt)

Szent Bonifác, a sörfőzők és a szabók védőszentjének ünnepe. A szent angol származású német katolikus püspök, vértanú, akit 722-ben szentelték püspökké, majd német földön 744-től püspökségeket alapított. Fríz pogányok ölték meg. A legenda szerint halála helyén forrás fakadt. Németország apostolaként tisztelik, ezenkívül Fulda város, valamint a sörfőzők és a szabók védőszentje.

1910 (99 éve történt)

Megszületett Jacques-Yves Cousteau, francia tengerkutató és bűvár.

1979 (30 éve történt)

Meghalt John Wayne amerikai színész, a westernfilmek legendás alakja (Vonatrabló, A leghosszabb nap).

Június 12.

Ma Villó, János, Leó napja van.

Villó

Újkeletű névalkotás Kodály Zoltán 1925-ben szerzett gyermekkórusra írt műve nyomán. A villó szó a régi magyar tavaszi, téltemető népszokás, a villózás során énekelt versekben fordul elő. Villózáskor a Zoborvidéken (Nyitra környékén) feldíszített zöld fűzfakövekkel járták be a lányok a falut.

Leó

A görög Leon név latin alakváltozatából való, jelentése: oroszlán.

1886 (123 éve történt)

Elfogadták Eiffel mérnök tervét az azóta Párizs jelképévé vált torony megépítésére.

1941 (68 éve történt)

Megszületett Chick Corea (eredeti nevén: Anthony Armando Corea) amerikai dzsessz-zongorista, szintetizátoros és zeneszerző.

Június 13.

Ma Antal, Anett, Tóbiás napja van.

Anett

Az Anna önállósult francia becézőjéből származik, amelynek jelentése: kegyelem, könyörület.

Tóbiás

Héber, latin eredetű név, jelentése Jahve jó.

Férfijósló, szerelemvarázsló nap: a lány éjszaka a tükörben megláthatja jövődöbeljét.

1195 (814 éve történt)

Szent Antal, a gyermekek védőszentjének napja. Liszabonban megszületett Pádúai Szent Antal. A legnépszerűbb legendája szerint egy zsidó embert meg akart győzni arról, hogy Krisztus jelen van az oltáriszentségben. Ezért a zsidó a szamarát a kehely és az ostya elé vezette, ahol az állat letérdelt. Így lett a számár Szent Antal jelvénye. Másik attribútuma a lilium. Ábrázolásai során ilyen virágot tart a kezében. Antal a gyermekek védőszentje.

1986 (23 éve történt)

Megszületett Mary-Kate Olsen és Ashley Olsen amerikai színész ikerpár. Ismertebb filmjeik: Charlie angyalai, Teljes gázzal, Az ikrek Malibuból, Ne szólj szánk, 2x2 néha sok(k), Két tojás száz bajt csinál, Kettőn áll a vásár, Vadnyugati galiba.

1912 (97 éve történt)

Albert Berry végrehajtotta repülőgépről az első sikeres ejtőernyős ugrást.

Az Eiffel-torony

Június 14.

Ma Vazul, Zalán, Valér, Herkules, Metód, Hartvig napja van.

Vazul

A Bazil név régi magyar Wazul formájából származik. Az írott névformának a helyes kiejtése Vászol, Vászoly lett volna.

Zalán

Anonymus szerint a honfoglalás előtt a Duna-Tisza közén uralkodó vezér neve Salanus volt. Ezt a nevet a Tisza torkolatánál fekvő Slangkamen (Szlankemén) helységnévből alkotta a krónikairó.

1811 (198 éve történt)

Megszületett Harriet Beecher-Stowe amerikai író, aki a polgárháború előtt, 1852-ben a Tamás bátya kunyhója című regényével felébresztette a tömegek rabszolgatárgyalgató érzését.

1834 (175 éve történt)

Isaac Fischer Jr. szabadalmaztatta a smirglit vagyis dörzspapírt.

1904 (105 éve történt)

Megszületett Margaret Bourke-White amerikai újságíró, fotós, aki a II. világháború első hivatalos női fotóriportere volt. 1963 és 1969 között a Life fotósaként dolgozott, 1937-ben írta a You Have Seen Their Faces című művét.

Június 15.

Ma Jolán, Vid, Ábrahám, Viola, Bernát, Aurél napja van.

Ábrahám

Héber eredetű név. Jelentése a Biblia szerint: a sokaság atyja. A pátriárka eredeti neve Abirám (Ábrám) volt. A hosszabb névváltozatot akkor kapta, amikor Isten megígérte neki: „népek sokaságának atyjává teslek.”

Bernát

Germán eredetű név, a Bernhard név magyar formája. Jelentése: medve és erős.

1893 (116 éve történt)

Budapestben meghalt Erkel Ferenc zeneszerző, a nemzeti opera megteremtője, a magyar Himnusz megzenésítője

1969 (40 éve történt)

Megszületett Ice Cube amerikai rapper-énekes, színész, producer, író. Ismertebb filmjei: Péntek esti gáz,

Sivatagi cápák, Játékosok klubja, Ana-konda, Megoldatlan egyenletek, Fekete vidék.

1996. június 15. (13 éve történt)

Meghalt Ella Fitzgerald amerikai dzsesszénekesnő.

1946 (63 éve történt)

Megszületett Demis Roussos (eredeti nevén: Artemios Venturis Roussos) egyiptomi születésű, görög énekes (Goodbye my love goodbye).

Június 16.

Ma Jusztin, Ajtony, Péter, Ferenc, Jusztina, Aurélián napja van.

Ajtony

Török eredetű régi magyar név. Jelentése: arany.

Jusztina

Latin eredetű név, a Jusztin férfinév női párja, jelentése: igazságos.

1930 (79 éve történt)

Megszületett Szegeden Zsigmond Vilmos magyar származású, amerikai BAFTA-díjas operatőr, rendező. Ismertebb filmjei: Bánk Bán (2001); Maverick (1994); Az eastwick-i boszorkányok (1987); A folyó (1984); Halál a hídon (1981); A szarvasvadász, BAFTA-díj (1978); Madárijesztő (1973).

1958 (51 éve történt)

Nagy Imre magyar reformkommunista politikust titkos per után kivégezték Gimes Miklóssal és Maléter Pállal együtt.

1963 (46 éve történt)

Útjára indult Valentyina Vlagyimirovna Tyereskova-Nyikolajeva, az első női űrhajós. Három napot töltött a Földön kívül.

Június 17.

Ma Laura, Alida, Adolf, Teofil, Terézia, Marcián, Bató napja van.

Teofil

Görög eredetű név, jelentése: Isten kedveltje vagy Istent kedvelő, Isten barátja.

1903 (106 éve történt)

Henry Ford megalapította a Ford Motor Company-t.

1885 (124 éve történt)

Megérkezett New Yorkba a Szabadság-szobor Franciaország ajándékaként.

1927 (82 éve történt)

Megszületett Sütő András, erdélyi magyar író (Anyám könnyű álmot ígér).

Ezen a napon történt • Ezen a napon történt • Ezen a napon történt •

Június 18.

Ma Arnold, Levente, Kamilla, Márk, Márkus, Eufémia, Dezdemóna napja van.

Arnold

Germán eredetű név, jelentése sas, uralkodó.

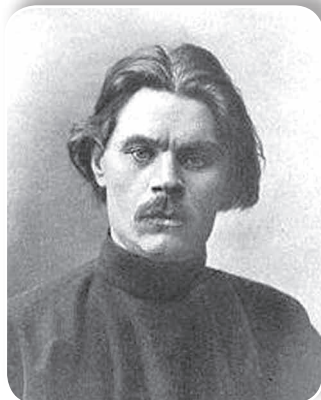
Márk

A Márkus név rövidülése, amely a latin Marcus névből származik. Jelentése: Mars hadistenhez tartozó, neki szentelt, határvidék, erdő védője.

1942 (67 éve történt)

Liverpoolban megszületett Sir Paul McCartney, a legendás Beatles alapító tagja, a mai pop-rock állócsillaga, az Angol Királyi Trón lovagja, zeneszerző, énekes. Filmjei: Egy nehéz nap éjszakája; Sárka tengeralattjáró; Beatles Antológia. Filmzenéi: James Bond – Live and Let Die; Szimat nyomozó; Vanília égbolt (dalszöveg); Nevem Sam.

1936 (73 éve történt)

Moszkvában 68 éves korában meghalt Makszim Gorkij (eredeti nevén: Alek-szej Makszimovics Peskov) orosz író, a szocialista realizmus egyik megalapítója, akinek fő művei: Éjjeli menedékhely, Az anya, Az Artamonovok.

Június 19.

Ma Gyárfás, Rómeó, Julianna, Hajnalka, Mihály napja van.

Gyárfás

A név görög-latin eredetű, jelentése: idős férfi. A Gerváz régi magyar alakja.

Hajnalka

19. századi névalkotás a hajnal közséből. Ez a kicsinyítő képzős név egyben virágnév is.

1902 (107 éve történt)

Megszületett Kassán Bán Frigyes magyar rendező. Ismertebb filmjei: Talpalatnyi föld; Rákóczi hadnagya; Szent Péter esernyője; Háry János; Mátyás rendet csinál; 5-ös számú órház; Valahol Oroszországban; Éjjeli zene; Tűzkeresztység; Csigalépcső.

1978 (31 éve történt)

„Megszületett” Garfield, a Macska.

1981 (28 éve történt)

Nelspruitban (Dél-Afrika) kiállították a legnagyobb ismert narancsot, ami 2,5 kg-ot nyomott.

Június 20.

Ma Rafael, Koppány, Margit, Florencia, Florentina, Benigna napja van.

Koppány

Török, magyar eredetű név, régi magyar személynév, István király ellen lázadó főúrnak a neve. Jelentése méltóságnév, nagy, győzelmes, erős, magas.

Benigna

Latin eredetű név, a Benignusz férfi-név női párja, jelentése: jóságos, kegyes, jóakaró.

2001. június 20. (8 éve történt)

A menekültek világnapja. Az ENSZ közgyűlésének határozata alapján emlegetjük a menekültek világnapját.

1927 (82 éve történt)

Mezőnyéken megszületett Dargay Attila rajzfilmrendező, többek között Pom-Pom és Vuk megalkotója.

Június 21.

Ma Alajos, Leila, Lujza, Olga napja van.

Alajos

Magyar megfelelője a germán-latin eredetű Alwis, Alois néveknek. A név jelentése: egész, bölcs.

Lujza

Francia eredetű név, a Lajos férfinév francia megfelelőjének a női párjából (Louise) származik, jelentése: hírnév, háború. Lehetséges, hogy latin-germán eredetű, jelentése: a Lucretius nemzetséghez tartozó.

1982. június 21. (27 éve történt)

A zene világnapja. 1982-ben tartották először Franciaországban. Maurice Fleuret francia zenetudós javasolta, hogy a nyár első napját a világon mindenütt köszöntés zenével. Az ötlet Jack Lang, akkori francia kulturális miniszter támogatásával valósult meg.

1948 (61 éve történt)

A Manchester Mark I. nevű számítógépen lefutott az első eltárolt számítógépes program.

Június 22.

Ma Paulina, Tamás, Ákos, Albin napja van.

Paulina

Latin eredetű név, a Paula továbbképzése. Jelentése: kicsi, kis termetű.

Albin

A latin Albinus családnévből ered, jelentése: fehér. Ezenkívül lehet a germán eredetű Alvin alakváltozata is, amelynek jelentése nemes, tündér, barát.

1633 (376 éve történt)

Rómában Galileo Galilei olasz matematikus, filozófus és csillagász hű katolikusként az inkvizíciós bíróság előtt visszavonta nézeteit a kopernikuszi tanokról, amely szerint a Föld kering a Nap körül.

1944 (65 éve történt)

Bad Aussee-ben megszületett Klaus Maria Brandauer (eredeti nevén: Klaus Georg Stengl) osztrák filmszínész és rendező. Ismertebb filmjei: Quo Vadis?; Redl ezredes; Fehér Agyar; Távol Afrikától; Soha ne mondd, hogy soha; Mephisto; Druidák (2001).

1913 (96 éve történt)

Megszületett Weöres Sándor költő, író.

Június 23.

Ma Zoltán, Szidónia napja van.

Zoltán

Régi magyar személynév. Az ótörök sultan, soltan szóból származik, eredetileg sz-szel ejtették. Jelentése: uralkodó, fejedelem. (A szultán szó is összefügg ezzel, a török császárokat azonban csak a 15. századtól nevezték így.)

Szidónia

Föníciai eredetű, a név jelentése: Szidón föníciai városból való nő.

1500 (509 éve történt)

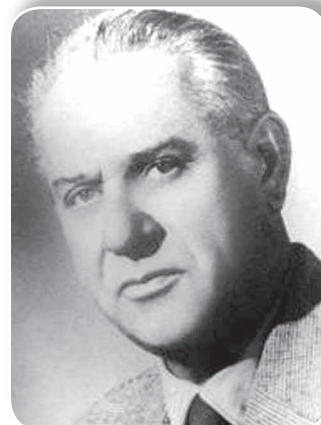
A Szentiváni tűzgyújtás. Június 24. előestéje volt a szertartásos tűzgyújtás legfontosabb időpontja, hogy a

Manchester Mark I.

gonosz szellemeket, sárkányokat elűzzék.

1970 (39 éve történt)

Meghalt Fekete István író, a Tüskevár és sok más ifjúsági regény szerzője.

Június 24.

Ma Iván, János, Beáta, Levente napja van.

Iván

A régi magyar Jovános, Ivános alakjából származik, illetve a János név szláv formájából. Héber-görög-latin-orosz-magyar eredetű név, jelentése: Isten kegyelme, Isten kegyelmes.

Beáta

Latin eredetű név, Szűz Mária Boldog-ságos melléknévéből származik. Jelentése: boldog.

500. június 24. (1509 éve történt)

Szent Iván napja, a nyári napforduló ünnepe. Ekkor folytatódnak a tűzgyújtások, a tűz körüli mulatozások. Régi hagyomány a tűzgrás, s aki hétszer átugorja, azt egy évig semmilyen betegség nem fogja. A szertartásos tűzgrás hagyományának szerelem-varázsló célja is van.

1887 (122 éve történt)

Megszületett Karinthy Frigyes író, műfordító, kritikus, újságíró, humorista.

1942 (67 éve történt)

Megszületett Mick Fleetwood angol dobos, a Fleetwood Mac együttes tagja.

1979 (30 éve történt)

Meghalt Örkény István író (Macskajáték).

RÜGYFAKADÁS

Kedvenc évszakom

Az én kedvenc évszakom a nyár. Miért szeretem ezt? Mindjárt elmesélem. Ezt az évszakot bizonyára minden gyerek szereti. Ilyenkor van a hosszú, kalandokkal teli nyári szünidő. Ilyenkor a természet is más. A meleg időnek köszönhetően lehet sétákat vagy kirándulásokat szervezni. Nyáron gyakran ki-megyek barátnőmmel a tópartra fürödni, kutyát sétáltatni vagy csak csatangolni. Bár általában forróság van, néha hatalmas viharok is előfordulnak. Ilyenkor elkezd zuhogni az eső és villámlik. A nyár azért is kedvencem, mivel ilyenkor a szüleimmel vakációzni indulunk a tengerpartra. Ehhez az évszakhoz renge-teg szép emlékem fűződik. Tavaly nyáron például kiskutyát kaptam, négy évvel ezelőtt új házba költöztünk stb. A nagyszüleim minden nyáron fürdőbe járnak pihenni. Ezekre az utakra általában velük tartok. A nyár azért is gyönyörű év-szak, mert ilyenkor lengőbb ruhákban járunk, és nem kell a meleg kabátokat cipelni magunkon. Ez az időszak a fagyizás ideje is. A gyerekek naponta ellepik a jégkrémárusokat. A nyárnak sajnos némi hátránya is van. A füllesztő hőség néha szinte elviselhetetlen, és az erős napsütéstől csúnyán leéghetünk, esetleg napszúrást kaphatunk. Ezért kell napozáskor kalapot viselni, és napkrémet ken-ni bőrünkre. A nagy hőségben kellemes a strandon vagy medencében hűsölni. A nyár azért is a kedvencem, mert hogy augusztusban van a születésnapom.

Mindent összegezve a nyár egy csodálatos évszak, amit nagy szeretettel várok.

Kovács Adrienn, 6. osztály
Csáki Lajos iskola, Topolya

Mikor a villámnak ereje volt

Akkor történt ez az eset, amikor a nagymamámmal töltöttem a vakációm. Forró nyári napra ébredtünk. Az unokatestvéreimmel nagy ricsajt csaptunk reggelizés közben a konyhában.

Ezután kimentem az udvarra játszani Viktorral és Pétrával. A felnőttek a ma-mának segítettek a szárított mentaleveket zsákokba gyűjteni. Az ég homályos kék színű volt. A nap melegen tűzött, szinte forró volt a levegő.

Északról fekete felhők gomolyogtak. Amikor a mamám felnézett az égre, vészjóslóan ezt mondta:

– Igyekezzünk, mert eső lesz! – így hát gyorsabban folyt a munka. Később mi, gyerekek is csatlakoztunk a felnőttekhez, és ahol tudtunk segítettünk.

Szerencsére gyorsan végeztünk a munkával, és rögtön behúzódtunk a ház-ba. Csak egy valaki nem:

– Hol van Viktor? – kérdezte a neném, mert a fiacskája kint maradt az utcán. Az utolsó pillanatban szaladtak ki érte, mire beértek, már zuhogott. Az ég csa-tornái megnyíltak, és csak ömlött az eső.

Egyszer csak nagy dörrenést hallottunk, és mikor kinéztünk az ablakon, úgy tűnt, mintha ketté vált volna az ég. A villámlás Viktor hűgát, Pétrát úgy meg-ijesztette, hogy az asztal alá bújtt.

Estefelé elment az áram, és mi a pislákoló gyertya fényénél vártuk, hogy az ítéletidőnek vége legyen. Már rég beesteledett, de még mindig zuhogott. Mi, gyerekek a kanapén összebújva ültünk, a felnőttek pedig csendben beszélget-tek. Érezhető volt a nyomasztó sötétség.

Nemsokára az eső elállt, és a felhők elvonultak. Végre a Hold fénye világított be az ablakon. Ezután hirtelen visszajött az áram. A viharok vége lett.

Hódi Réka, 5. osztály
Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Ha én szél lennék...

Ha én szél lennék,
biztosan elrepülnék.
Elrepülnék Afrikába,
onnan meg át Kínába.
Elrepülnék Japánba,
a samurájok hazájába.
Elrepülnék Angliába,
a Chelsea stadionjába.
Elrepülnék Marokkóba,
egy nagy kaszinóba.
Elrepülnék a tengerre
csobbanni egy percre.
Ha én szél lennék,
nagyon boldog volnék.

Pátrik Arnold, 5. osztály
Hunyadi János iskola, Csantavér

Nyári zivatar

Gyönyörű nyári nap volt. Éppen a nyári szünidőmet töltöttem a nagyma-mámnál. A nap erős sugarai bevilágították a hatalmas udvart. Az udvar hűvös zugában ültem és olvastam. A kutyánk, Morzsi, aki már eléggé dundi volt, ál-landóan bökdöste a lábamat, hogy adjak neki a palacsintámból, amit olvasás közben szép lassan fogyasztottam.

Nem sokkal később odajött mellém a nagymamám, aki velem ellentétben megszánta Morzsit, és adott neki egy palacsintát. Amikor éppen bementem a konyhába, hogy hozzak még palacsintát, hatalmas égdörgést hallottam. Mikor kiértem, a szél már úgymond, söpörte a kerti asztalt, székeket, a virágokat az udvarban.

A nagymamám próbálta a székeket behozni a házba, de tehetetlen volt a széllal szemben. Morzsi kutya szaladt a kis kutyaházába, de eközben úgy nyü-szített, hogy az már sírásra hasonlított. Én meg még mindig csak ott álltam a ház ajtajában, s nem tudtam felfogni, hogy mi történik. Egy nagy villám csapott a szomszéd tévéantennába, erre az egész égbolt kifehéredett. Ezután elkezdett esni az eső, de úgy, mintha dézsából öntötték volna. Fújt a szél, esett az eső, vil-lámlott. Ez nem sokáig tartott, az ég megváltoztatta a hangulatát. A sötétszürke felhők elvonultak, ismét kisütött a nap. Az eső is elállt, és ekkor az égbolton megjelent halványan egy szivárvány.

Sajnos a zivatar után az összes palacsinta a földön hevert. Morzsi boldogan szaladt oda, és jól megtönte a bendőjét. Forróan süttött a nap újra, és az esőtől keletkezett pocsoltyák gyorsan felszáradtak. A nagymamámmal megállapítot-tuk, hogy ez egy igazi nyári zivatar volt.

Hajnal Regina, 5. osztály
Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Fáj a fogam

*Fáj a fogam, nagyon fáj,
talán ki is esik már.
Elmegyek a fogorvoshoz,
háttha ő majd rendbe hoz.*

*Mindenki csak azt mondta
útközben, ne fordulj vissza.
Bementem a rendelőbe,
senki sem engedett előre.*

*Jött a doki, kérdezte, mi bajom.
Mire én: „Csak a fogam fájjalom.”
Kifúrta és betömte,
utána meg közölte:*

*Az édességet dobjam félre,
a zöltség legyen előnyben.
Ha nem így teszek, megbánom,
a fogammal újra megjáróm.*

Berényi Krisztina, 8. osztály
Hunyadi János iskola, Csantavér

Jánosi István bácskerteszi tanuló rajza

Afrikában jártam

A nyáron Afrikába utaztam, a sivatagba. A tájban gyönyörködve elidőztem egy csillag alatt. Egyszer csak egy nevető, aranyhajú gyerek lépett hozzám. Azonnal ráismertem, a kis herceg állt előttem. Nagyon megörültem, és azon nyomban beszélgetésbe kezdtem vele:

- Üdvözöllek, kis herceg, az én nevem Bettina.
- Szia, Bettina! – köszönt halkán.
- Minek köszönhetjük újbóli látogatásodat a Földön?
- Nagyon szép percekét töltöttem itt, a szívem húzott vissza.
- Mi újság otthon, a kisbolygón?
- Amint hazaértem, elszomorodtam, ugyanis a virágom elhervadt, nagyon magányos voltam nélküle.
- Nagyon sajnálom! – mondtam neki őszintén.
- Ez azt jelenti, hogy örökre elhagytad a B-612-est?
- Még nem döntöttem végleg.
- Mik a további terveid?
- Meglátogatom róka barátomat. Nagyon sok beszélgetni valónk van – mondta ragyogó szemmel.
- Jó. Akkor nem is tartalak fel tovább, kellemes időtöltést kívánok, és remélem, még lesz alkalmunk beszélgetni.
- Örülök, hogy megismertelek. Kellemes pihenést kívánok! – kiáltotta már barátjához futva.

A kis herceget mindannyian ismeritek, ezért osztottam meg veletek a találkozásunkkor folytatott beszélgetést.

Kapitány Bettina, 5. osztály
József Attila iskola, Újvidék

Az én boltom

Az én boltom egy kis helyiség. Ajtaja mindig nyitva áll mindenki előtt.

Bejövet, jobb kéz felől a kassza áll, mögötte pedig az áru. Az első polcon az álmaim vannak. Álmaim, melyek kedvesek számomra. Amikor kinyitom a dobozt, melyben az álmok vannak, mindig kiskorom jut eszembe, hogy nem leszek többé kicsi és fiatal, mint akkor voltam.

A második polcon a látomásaim vannak. Látomásaim, melyek nem túl jók. Ezek a látomások harmadnapra bekövetkeznek. A múltkor megéreztem, hogy a testvéremnek el fog törni a keze, és harmadnapra el is tört.

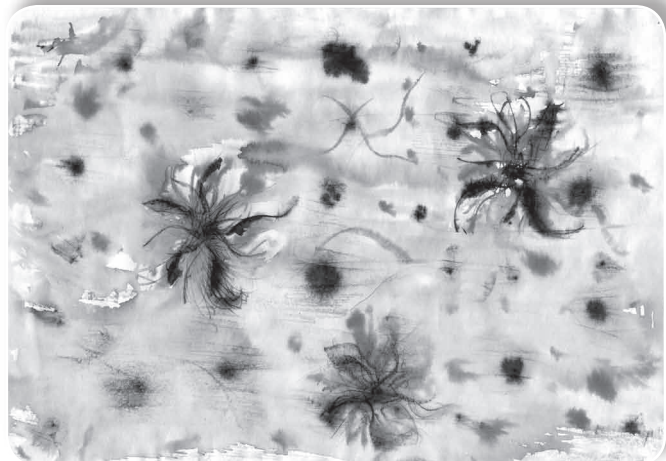
A harmadik polcomon a régiségek vannak. Ezekről dédipapám, dédimamám és ükanyám jut eszembe. A pipáról, kalapról és a görbebotról a dédipapám, a finom krémesről és a finom lángosról a dédimamám, ükanyámra pedig a kötött zoknik, pulóverek és a mankók emlékeztetnek.

Bal kéz felől két polc van. Az elsőn levelek, melyeket régi szerelmeimről kaptam. Ezekből a levelekből csak egyet szeretek, azt, amelyet a jelenlegi szerelmem írt.

A második polcon azok a személyek vannak, akiket a legjobban szeretek. Dédipapám, aki magas és vékony volt. Dédimamám, aki nagyon alacsony, és ükanyám, aki annyit dolgozott, hogy a gerince már meggömbült.

Az én boltom a szívemben van, és ezeket az árukat nem veheti el tőlem senki.

Csernicsek Ervin, 6. osztály
Petőfi Sándor iskola, Doroszló

Janovics Anna bácskertesesi tanuló rajza

RÜGYFAKADÁS

„Amikor a villámnak szaga volt”

Gyönyörű, napsütötte áprilisi reggelre ébredtünk. A verebek csiviteltek a díofa ágain, és jókedvűen röpdöstek.

Dél előtt megcsináltam a házi feladatokat, később pedig kimentem vigyázni az unokaöcsémre. Ő csúszdázott, motorozott, hintázott, így telt-múlt az idő. Ezek után hazaért édesapám és ezt mondta:

- Mivel ilyen szép az idő, ma elmegyünk a Pánába veteményezni.
- Jó, jó! De mégis hány órákor? – kérdeztem.
- Nemsokára! – válaszolta.

Indulás előtt összeszedtük a vödör, a gereblyét, a kapát, és felpakoltuk a kerékpárokat. Így indultunk útnak, libasorban. A városból kiérve láttam, hogy mások is szorgosan dolgoznak a földeken. Szép volt látni a virágba borult megye-, cseresznye- és barackfákat.

Miután odaértünk, apával elmentünk vízért a kúthoz, míg anyu pálcákat keresett, amelyeket a földbe szúrunk a veteményes sorok végén. Amikor elültettük a második sor zöldbabot, nagy cseppekben kezdett esni az eső. Egy-kettő az arcomba csapott. Majd megdördült az ég, és feltámadt a szél.

– Gyere, Marija! Bújunk be a nádtetős házikó alá! – hívott édesanyám.

Én szó nélkül megindultam, mert ekkor már majdnem leszakadt az ég, és a villámlás egyre sűrűbb lett. A „menedékházból” riadtan néztünk kifelé a cikázó villámokra. Bevallom, kissé féltam a fejem fölött zajló égháborútól, de apukám szavai megnyugtattak:

– Ne félj! Ez csak egy tavaszi zivatar, mindjárt vége lesz.

Igaza lett, mert a csúnya felhőket gyorsan elfújta a szél, a hátunk mögött ki-sütött a nap, és megjelent a szivárvány. Kimerészkedtünk, és megnéztük mihez is foghatnánk. A cipőnk talpára ráragadt a sár, ezért elvégeztük a legfontosabbakat, és indultunk haza.

Ütközben csak úgy röpítette a szél a biciklinket. A növények felfrissültek, a levegőben érezni lehetett a zöld fű finom illatát.

Krnjac Marija, 5. osztály
Thurzó Lajos iskola, Zenta

A szegénység szűgyen?

Az elmúlt nyár folyamán szüleimmel sok időt töltöttünk a palicsi házunkban. Szerettem volna valamilyen sporttal foglalkozni, ezért anyuék beíratnak evezésre.

Ekkor ismerkedtem meg Krisztivel. Az edzések után gyakran eljött hozzám, és együtt játszottunk. Az első pillanattól kezdve jól megértettük egymást. Sokat mesélt arról, hogy milyen szép a szobája, és mennyi fantasztikus játéka van. Nagyon szerettem volna saját szememmel is látni azt a csodát, amelyben kis barátom a mindennapjait tölti. A látogatásra mégsem került sor, mert mindig akadt valami kifogás, ami miatt el kellett halasztanunk. Engem mindez bántott, ezért elhatároztam: megkérdezem tőle, hogy haragszik-e rám valamiért. Kriszti viszont napokig nem jött edzésre. Odamentem az edzőhöz, megkérdeztem tőle, hogy mi történt Krisztivel. A következőket válaszolta:

– A barátod családi okokra hivatkozva nem jár tovább evezni. A részleteket nem tudom. Megadom a lakcímét, ha akarod.

Így jutottam el Krisztiékhöz. Meglepődtem, amikor megláttam picike házikót, a régi, kopott bútorokat az egyszerű szobában, ahol Kriszti és anyukája meglepődve, de nagyon kedvesen, barátságosan fogadtak. Amit hallottam, nagyon megdöbbentett:

– Apu felmondást kapott a gyárban, ahol dolgozott, ezért tovább már nem tudjuk fizetni a költségeket.

Ekkor értettem meg, hogy eddig miért nem mehettem el hozzájuk: hiszen az a csodaszép, játékokkal teli szoba csak Kriszti képzeletében létezett.

Amikor hazaértem, mindent részletesen elmeséltem a szüleimnek. Szerencsére nekik támadt egy ötletük. Apu barátja a magánvállalkozásába keresett egy munkást. Ezt az állást töltte be Kriszti apja.

A barátommal az edzésen találkoztunk, és nagyon szépen megköszönte a segítséget.

Azóta is jó barátok vagyunk, már nincs titkunk egymás előtt, hiszen tudjuk, hogy az ember értékét nem a pénz határozza meg, hanem az, ami a szívében lakozik.

Pálfi Dávid, 7. osztály
Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

A fogorvosnál

Egyik héten az osztályfőnök figyelmeztetett, hogy másnap megyünk a fogászhoz. Nagyon izgultunk, hogy majd fúrni meg csavargatni fogja a fogunkat. Eljött az a szörnyű nap, és az osztályfőnök így szólt:

– Ábécésorrendben indulunk a rendelőbe, mindenki készítse elő a beteg-könyvét!

En voltam az első. Nagyon meglepődtem, mert a fogorvosnő csak megvizsgálta a fogaimat, nem csinált velük semmit. Azt mondta, hogy szép fehérek a fogaim, csak egy lyukas, ezt még ezen a héten be fogja tömni. Örömmel jöttem ki a rendelőből, de mindenkit ijesztgettem, hogy milyen nagy gonoszságokat csináltak velem. Még azon a héten, amikor tehettem, elmentem, hogy betöm-jék a lyukas fogam. Gondolom, hogy jobb előbb túlesni rajta. Nem kellett sokat várni, mert alig voltak előttem. Amikor beléptem, mosolyogva vártak. Körülnéztem, és feltérképeztem a terepet. Szép képek lógtak a falon, melyeket gyerekek rajzoltak. A doktornő is kedves volt. Beleültetett a székbe, majd felemelte. Elém tették a sok fűrőt és a többi eszközt, akkor már inamba szállt a bátorságom. Amikor beindította a fűrőt, majdnem sírtam. Elkezdte fúrni a fogamat. Szerencsére egyáltalán nem éreztem a fúrást és a tömést. Mellettem a pohárba vizet engedtek. Amikor a fogász nő befejezte a tömést, így szólt:

– Légy szíves, öblítsd ki a szádat!

A víz hűvös és kellemes volt.

Büszkén jöttem ki a rendelőből, mert tudtam, hogy egészséges fogaim vannak.

Apró Ádám, 5. osztály
Cseh Károly iskola, Ada

Orvosi vizsgálaton

Mi szokás szerint rosszkodunk az osztályban, míg be nem jön a tanár. Mikor bejön, mindenki szalad a helyére. A hetesek jelentenek, azután elkezdünk tanulni, és elkezdődik az „izgalmas” magyaróra. A fiúk már számolják, hogy hány perc van még az órából. Végre kicsöngetnek. Az egész osztály ki akar szaladni, de az oszi szól:

– Gyertek csak vissza! Ma orvosi vizsgálat lesz három órától. Mindenkinek kötelező!!! Most már mehetek.

Befejeződik a tanítás, és mindenki rohan haza. Lassan három óra. Odaérünk az orvoshoz, és várjuk, míg megérkeznek a többiek. Mikor odaér mindenki, az oszi szól:

– Telefonokat kikapcsolni! Nehogy panasz legyen rátok!

Mi kórusban így szólunk:

– Mi? Mi soha! Olyanok leszünk, mint a kis angyalok!

Bemegyünk, a fiúkat hívják először. Míg mi várakozunk, hogy sorra kerül-jünk, Angélának egy ötlete támad, és így szól:

– Lessünk be az ablakon!

Szinte minden lány odaszalad. Angéla talál egy lyukat, amin be lehet nézni. Odaszalad Melinda, és el akarja lökni Angélat, hogy ő is benézhesen. Ez sikerül is. Egyszer csak kijön a nővérke, és ezt mondja:

– Lányok, ne rendetlenkedjétek! Üljetek le szépen és beszélgetsetek!

Ezután Angéla megint odaszalad, Melinda ugyanúgy, és megint ellöki Angé-lát. A nővérke újból kijön. Melinda ekkor megijed, megfordul, véletlenül Angéla szemébe nyúl. Angéla keservesen sír. Egyszer csak belép az oszi. Angéla szokás szerint elkezd árulkodni:

– Melinda a szemembe nyúlt.

– Mi van, Angéla? – kérdi az oszi.

– Melinda a szemembe nyúlt! – nyögi Angéla, mert beszélni nem tud a pi-csogástól.

– Gyere szépen, és meséld el elejétől!

– Hááát, tanárnő kérem, az úgy volt... Odamentünk leleskelni az ajtóhoz...

– Na jól kezdődik! – ájuldozik a tanárnő. – Folytasd!

– Én találtam egy lyukat, ahol be tudok nézni, és Melinda odajött, és ellökött, és aztán jött a nővérke, Melinda megijedt, megfordult, és a szemembe nyúlt.

– Hát nem hiszem el! Ezért a butaságért kellett árulkodni? Hát megáll az ész! – szól mérgesen az oszi.

Angéla még rátesz egy lapáttal:

– Minek kellett leleskelni, mikor már úgyis láttuk őket negyedikben?

Ekkor mindenki elkezd röhögni. A tanárnő csak sóhajt és ezt mondja:

– Hát igen... Huhh.

– És Angéla, ha már láttuk őket, miért kellett kitalálni ezt a leleskelést? – kér-dezi valaki.

Erre minden lány nevet, még Angéla is!

Baranyi Klaudia, 5. osztály
Emlékiskola, Zenta

Egészséges életmód az egészséges fogakért

A tisztaság fél egészség, szokták mondani.

Ez a fogainkra is érvényes, mert ha tisztán tartjuk őket, sokáig megőrizhet-jük épségüket. A rossz fogaktól (azonkívül, hogy nagyon tudnak fájni) más be-tegséget is kaphatunk.

Bizony, nekem is voltak kisebb koromban rossz fogaim, ezért elmentem a fogorvoshoz. Miután megvizsgálta a fogaimat, közölte, hogy el kell távolítani a tönkrement tejfogaim darabjait, hogy a maradék fogaim szépen nőjenek a helyükre. Nagyon kedves volt a doktornő, még érzéstelenítette is az ínyemet foghúzás előtt.

Míg vártuk, hogy elszibbadjon, beszélgettünk. Sok mindent megtudtam a fogápolásról, és arról is, hogy a helyes táplálkozás is sokban segít, hogy egész-séges fogaink legyenek.

Fontos az, hogy az ember már kisgyerek korában egészségesen táplálko-zon. Mit kell ennünk? Sok tejterméket például. Aztán húst, azonkívül sok-sok zöldségfélét. Sok gyerek nem szereti a zöldségfélét, pedig milyen jó nyers répát ropogtatni! A gyümölcsök közül meg talán még a legválogatósabbak is kedve-lik az almát.

Azon pedig nagyon meglepődtem, mikor a doktor néni azt mondta, hogy édességet, cukorkát is szabad enni. Pedig én mindig azt hallom, hogy az édes-ség káros a fogainkra. Igen ám, de ha az ember csokievés után fogat mos, sem-mi baj sem történhet.

Ezek után gyorsan átestem a foghúzáson is. Büszkén indultam haza. Azóta is rendszeresen eljárók ellenőrzésre. Mindenkinek üzenem, hogy nincs mitől tartania a fogásznál – főleg, ha betartja a helyes táplálkozást és a szájápolás szabályait.

Kosaras Elizabett, 6. osztály
Moša Pijade iskola, Pacsér

Juriga Éva szabadkai tanuló rajza

Jó fogást!

A hagyományos horgászköszönéssel azokhoz is szólunk, akik még nem horgászok. A horgászok szerint ugyanis csak kétféle ember van: aki már horgász, és aki még(!) nem az. A küszöbönálló nyár alkalmat nyújt arra, hogy ebbe a szenvedélybe azok is belekóstoljanak, akik valami világraszóló véletlen folytán eddig még nem „fertőződtek” meg. Annak ellenére, hogy horgászrovatunk csak őszre indul, az első élménybeszámolók már megérkeztek. Közlésüket szeptemberben kezdjük, a pályázat pedig jövő év májusáig tart. Ekor fogunk eredményt hirdetni.

De nem csak **élménybeszámolókat** várunk tőletek. Szűkebb hazánk halállományának alapos feltérképezése céljából az **Ilyen halat fogtam!** és a **Milyen halat fogtam?** cím alatt azokról a halakról számolhattok be, amelyeket ti azonosítottatok be, vagy azokról, amelyek fajbeli hovatartozásának meghatározásával kapcsolatban nehézségeitek merültek fel. Akár mobillal, akár digitális fényképezőgéppel készített fényképeket küldjétek, lehetőleg elektronikus formában. Ne felejtsetek el írásban mellékelni a zsákmányolás pontos helyét, időpontját, körülményeit... Mindennek tudományos jelentősége van. Horgászva, szórakozva – és minden részletre odafigyelve – részt vehettek vidékünk halállományának feltérképezésében. Bekapcsolódhattok abba a munkába, amelyet rovatunk tudományos-szakmai támogatója, a Halvédelmi és Haltani Társaság folytat. Pályázatunk végén a szorgalmas adatgyűjtőket a Társaság munkatársi címmel jutalmazza!

A haltaniak legutóbb Zentán tartottak ismeretterjesztő előadást, ezt megelőzően Magyarokizsán vendégszerepeltek, hamarosan pedig Temerinben és Szenttamáson lépnek fel lapunk munkatársaival együtt. Előadássorozatunk folytatására szeptemberben kerül sor.

Írásaitokban ne csak magára a horgászásra összpontosítsatok. **Horgászhely- és vízbemutatókat** is írjatok, ebbe némi földrajz is belefér. A horgásztársaitokról, a horgásztanítóitokról, a pecás esz-

A zentai horgászok tanáraikkal és a haltaniakkal

ményképeitekről készült írásaitokba pedig még ennél is több fér. A hosszabb horgászkirandulásokról pedig **útleírásokat** írhattok. Kimondottan horgász- és szakmai írásaitokban a halfogás területén szerzett tapasztalatokról számoljatok be, amelyet horgásztársaitok is sikeresen alkalmazhatnak. Ha hajlandók vagytok ezt elárulni!

Lefényképeztem! Fotóitokat legjobb fotósaink fogják értékelni.

Van egy kérdésem cím alatt munkatársaink (szakírók, horgászok, fotósok, kutatók, horgászboltosok, vállalati képviselők...) válaszolnak kérdéseitekre, és adnak hasznos tanácsokat.

Ami vízzel, hallal, horgászással, természettel kapcsolatos, azt ősztől kezdve megtaláljátok a ... című rovatunkban. A horgászrovatnak (figyelem!) egyelőre nincs neve, ezért **névadót keresünk!** A kiemelkedő teljesítményt minden műfajban megjutalmazzuk!

Írásaitokat (névvel, címmel... ellátva) lapunk címére **Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad** küldjétek.

E-mail címünk: **jopajtas.bum@magyarszo.com**

Itt a nyár, irány a vízpart, csalizzunk fel! Jó fogást!

Buzás Mihály
Fotó Aleksandar Bajić

A „blinker” meg a „roller”...

...avagy a villantó meg az orsó, és a „mepsz” meg a „cet”

Korosztálytól függetlenül horgászaink gyakran használják a blinker szót. Vásároltak „háromcsapágys blinkert”, „blinkeres bottal” horgásztak, a „blinkerre” új zsinórt csévéltek..., sorolhatnánk. A felsorolásból kiderül, hogy valójában az orsóra gondolnak. Arra a szerkentyűre, amelyet talpánál fogva felerősítünk a bottestre, zsinórt tekerünk rá, és hajtókarját forgatva üzemeltetjük. Vidékünkön elsősorban peremfutó orsót (egyszerűsítve: peremorsót) használunk, és csak mellékesen mondjuk, hogy multiorsó, tároló orsó és legyezőorsó is van. Ha már idegen szóval akarunk élni, az orsót lehet rollernek is nevezni, ami valójában a görgő német neve. De az orsó a zsinór innenső végén van, a „blinker” pedig a túlsón.

A blinker tehát nem orsót jelent, hanem egy bizonyos műcsalinak a neve. A blinker német szó, jelentése villogó. Ebből ered a villantó kifejezés, amelyet (tévesen) valamennyi műcsali esetében használunk, és a villantózás, amelyet (úgyszintén tévesen) kiterjesztettünk minden műcsalis horgásztechnikára.

Annak a műcsalinak a prototípusát (első megjelenő formáját), amelyet a horgászásban blinkerként ismerünk, több mint száz évvel ezelőtt (1907-ben) készítették el. Megrendelője dr. Heintz Karl volt. Az őstípus hal alakúra formált, hajlított, ezüstözött rézlemezről készült,

és két hármashorog volt rajta. Heintz Blinkernek, azaz Heintz-villantónak nevezték el. Erről az elnevezésről a Heintz idővel lekopott, maradt a blinker. Ezt az elnevezést vidékünkön átültettük az orsóra. A villantózás orsót igényelt. A „blinkerezés”-hez tehát „roller” kellett. Az idegen kifejezésekhez való ragaszkodás (melyek jelentésével nem voltak mindig tisztában) fogalomzavart szült.

Ha már a – mondjuk így – blinkerezésnél tartunk, a Heintz-féle villantó igen fogós műcsalinak bizonyult. Működési elve alapján az úgynevezett támolygó műcsalik csoportjába tartozik. Csalogató hatását kétoldali kilengéssel, billegéssel, támolygással fejtí ki.

Ugyanakkor a támolygó műcsalik felénk rendszerint „cet” névre hallgatnak. Ez az elnevezés a D.A.M. Effzett (ejtsd: efcet) nevű kanalas (tehát támolygó) műcsali nevének rövidítéséből keletkezett. Vidékünkön évtizedeken át ez volt a csalítípus szinte egyetlen képviselője. Igen fogós villantóról lévén szó, mellette más gyártók modelljei nemigen jutottak szóhoz. De tudni kell, hogy csak az Effzett a „cet”, egyeb támolygókra ez a név nem passzol.

Ugyanígy történt, hogy valamennyi körforgó (lepkés) villantót „mepsz”-nek nevezünk. Valójában a francia Mepps gyár termékéről van szó, amely a körforgók terén volt horgász-

piacunk egyeduralkodója. Ezért lett minden körforgó „mepsz”. A körforgás elvén alapuló műcsalik a nemzetközi horgászterminológia leginkább a spinner névvel illeti.

Az idegen kifejezésekkel való indokolatlan dobálózás, és az ebből eredő nyelvi bukfenck elkerülése végett maradjunk annyiban, hogy magyarul a villantó – ezen belül a támolygó és a körforgó – elnevezés a helyes. És persze orsó, nem pedig „blinker”!

B. M.

Az orsó (ami nem blinker!)

és a Heintz Blinker (ami villantó)

Maradj egy ideig csendben. Gondolj arra, hogy Isten a világ teremtője és ura. Gondolj Isten szentségére, és kérd, hogy bocsássa meg bűneidet. Gondolj arra, hogy Isten szerető atya, aki kész meghallgatni gyermekét.

Emlékezz életed legfontosabb mozzanataira – gondolj szeretteidre, csaláodra, munkahelyed követelményeire, terveidre, kudarcaidra –, és helyezz gondolatban mindent Isten elé. Így elkerülheted a képmutatás csapdáját. Istennel való beszélgetésed őszinte lesz.

Jézus életében az ima központi szerepet töltött be. Imádság közben tapasztalta meg az Atya szeretetét, és merített erőt küldetése teljesítéséhez.

A Szentlélek állandóan velünk van, segít bennünket áthidalni mindennapi nehézségeinket, segít bennünket imádkozni. Megtörténik, hogy nem is tudjuk, milyen szavakkal fordulhatnánk Istenhez, ilyenkor a Szentlélek kimondhatatlan, számunkra talán érthetetlen fohászokkal szól általunk és értünk az Atyához. Kérd Istent, hogy fogadja el a

Szentlélek által mondott imádat. Jézus azt tanította, hogy az ima voltaképen

Hogyan imádkozzunk?

Andrea Mantegna: Jézus az Olajfák hegyén

pen magánbeszélgetés Isten és az ember között. Amikor imádkozol, mondotta Jézus, menj be a szobádba, ahol egyedül

leszel, csukd be az ajtót, és szólj Istenhez. És Isten, aki ismeri minden titkod, meg fog jutalmazni őszinteségedért.

Jézus olyan ember volt, akinek rengeteg feladatot kellett teljesítenie viszonylag rövid idő leforgása alatt. Jóllehet állandóan sürgette az idő, mégis gyakran megállt, hogy egyen, igyon, nevéssen, beszélgessen.

Tudta, hogy hamarosan Jeruzsálembe kell mennie, ahol szenvedés és halál vár rá. Életét kész volt odaadni másokért, s közben türelmesen meghallgatta az emberek panaszait, megszabadította őket testi és lelki betegségeiktől.

Sohol sem olvashatjuk Róla a Bibliában, hogy színészkedett volna. Sohasem volt részrehajló. Nem igyekezett tetszeni az embereknek. Nem használt ki és nem próbált félrevezetni senkit, nem terhelt másokat saját érzelmi problémáival.

Jóllehet azért jött, hogy megváltoztassa a világot, nem mondhatjuk róla, hogy beleszakadt volna a munkába. Igaz ugyan, hogy olykor hajnalban kelt, volt, hogy elmulasztotta az ebédet, vagy elaludt a fáradtságtól, de ezek jobbára kivételes esetek voltak.

Egészében szemlélte a világot. Nem törődött az osztálykülönbségekkel, nem érdekelt a világi hatalom, nem próbált

nagy karriert csinálni. Amikor elöntötte a düh, nem esett túlzásokba; amikor bírálta a társadalom fonákságait, tulajdonképpen az emberek iránt érzett szeretetének adott kifejezést.

A kereszten – amikor életét adta a világ bűneiért – ezt mondta: „Elvégeztetett.” Első pillantásra talán nehéz megérteni ezt a kijelentést. Hiszen a világon továbbra is voltak barlangokban élő leprások, voltak bénák, és voltak utcalányok. Jézus azonban mégis teljesítette feladatát. Számára a munka valóban „elvégeztetett”, mert végrehajtotta, amit az Atya rábízott.

Felmerülhet a kérdés, hogyan tudott Jézus ilyen tökéletes összhangot teremteni földi életében.

A titok nyitja imaéletében keresendő. Imádság alkalmával tűnt ki legvilágosabban, hogy Jézus valóban Isten fia. Örült, amikor imakapcsolatba lépett Istennel, akit „Abbá”-nak nevezett, ugyanazzal a szóval, amellyel a héber kisfiúk édesapjukat szólítják.

Jézus számára az ima elengedhetetlen

Jézus imaélete

táplálék volt. Ima után érezte magát elégedettnek és késznek további feladatai teljesítésére. Ilyenkor mondta, hogy „az Atyában van”. Az imádság mindig új élet-erőt adott neki.

Ima alkalmával értette meg, hogyan kell teljesítenie küldetését: az Atya azért küldte, hogy váltsa meg a világot, hogy a világ világossága, az élet kenyeré, élő víz forrása legyen.

De azt is tudta, hogy szolgának kell lennie, Isten bárányának, aki magára veszi a világ bűneit. Tudta, mi vár rá, mégis folytatta küldetése teljesítését. De közben egyszer sem szakította meg imaéletének folyamatosságát. Olyan fontos volt számára az imádság, mint a levegő. Időnként eltávozott az emberek közül, hogy az Atyával való közösség csendjében merítsen új erőt tevékenységéhez.

Jézus számára az ima mindig valóban az Istennel való kapcsolatot jelentette, és ez számára egyszerűen életmód volt.

Andrew Knowles
Út a hithez című könyvéből

Kellemetlen igazság

Van egy kérdés, amely időnként minden gondolkodó embert foglalkoztat:

Ha a világegyetemet a szeretettel teljes Isten teremtette, akkor hogyan lehetséges, hogy mégis annyi szenvedés vesz körül bennünket? Miért maradnak a romok alatt ezrével az ártatlan emberek egy-egy pusztító földrengés után? Miért engedi meg Isten, hogy ciklonok és tájfunok a földdel tegyenek egyenlővé egész városokat? Miért születnek fogyatékos gyermekek? Miért engedi meg Isten a zsarnokoknak, hogy embereket kínozzanak, és népeket háborúkba rántsanak?

Mintha a világ irányítása kicsúszott volna a jóságos és szerető Isten kezéből. Vagy egyszerűen Isten mégsem olyan hatalmas, mint amilyennek elképzeltük?

Nem adhatók egyszerű válaszok a fenti kérdésekre. A kereszténység azonban, más vallásokkal és ideológiákkal ellentétben, legalább elismeri a szenvedés létezésének tényét, és igyekszik értelmezni. Ezenkívül a keresztény hit alapvető igazságai közé tartozik, hogy Jézus Krisztus magára vállalta a felelősséget az emberiség bűneiért és szenvedéséért.

A Biblia nem próbál fátylat borítani a világban fennálló szenvedésre. A választott nép ószövetségi története is tele van tragédiával és szenvedéssel. A zsidók Egyiptomban a rabszolgaság keserű kenyerét ették, betegség és halál kísérte őket a pusztai vándorlás éveiben, aztán évszázadokkal később Jeruzsálem pusztulása és a babiloni száműzetés várta őket.

Az Újszövetség egy olyan Megváltót tár elénk, akit barátja elárult, honfitársai megvetettek, és életét a kereszten fejezte be. De követőinek is üldözésekkel, bebörtönzéssel, megfélemlítéssel kellett fizetniük az Evangélium hirdetéséért.

Mit mondhatunk mindeerre? A kíméletlen valóság mindenestre lehetővé teszi néhány következtetés levonását.

A bűn előtt nem volt szenvedés

Isten tökéletesnek teremtette a világot. Az első ember egyetértesben élt Istennel, szabad volt, vizsgálhatta, élvezhette az őt körülvevő világot. Az első emberpár a tökéletesség állapotában volt.

Isten szabad akaratot adott az embernek

Az ösztönökön és a reflexeken kívül – melyek ugyanúgy megtekinthetők az állatvilágban is – az embernek megvan az egyedülálló képessége, hogy elfogadja vagy elutasítsa Istent. Az első ember azonban fellázadt Isten ellen, ennek következményeként utódai közül senki sem mentes az önzéstől és a gögtől.

Az önzést a Biblia bűnnek nevezi. Olyan betegség ez, amely bomlasztja a lelket, láthatatlan válaszfalat emel Isten és ember, ember és ember közé.

Az első emberpárról szóló bibliai tudósításból kitűnik, hogy az ember elidegenedése Istentől az eredeti harmónia felbomlását okozta. Az emberek egymás közti kapcsolataiba befészkelte magát a hazugság és erőszak. Az élet a fennmaradásért való küzdelemmé vált. A szülés fájdalmas lett, mindenkre az elkerülhetetlen halál leselkedett.

A szeretet csak akkor igazi, ha visszautasítható

Isten azért teremtette az embert, mert azt akarta, hogy örök szeretetkapcsolat fűzze Vele össze. A szeretet azonban csak akkor igazi, ha ingyen adják. Isten szabad akaratla ruházta fel az embert, meg-

Rafael: Ádám és Éva bűnbeesése

ajándékozta a szabad választás képességével. Ez azt jelenti, hogy nem vagyunk meghatározott tevékenységre előre programozott automaták, hanem szabad akarattal rendelkező lények.

Az ember azonban hátat fordított Istennek, elvetette szeretetét, ennek következtében megjelent a világban a szenvedés és a halál. És ez az érem másik oldala. A szeretetet tragédia árnyékolja be.

A bűn az emberi természetben gyökerezik

Szent Pál Rómaiaknak írt levele világosan rámutat, hogy minden ember vétkezett, senki sincs, aki mentes volna a bűntől. Gyakran nem azért vétkezünk, mert igent mondtunk a bűnnek, hanem egyszerűen azért, mert nem tudjuk elkerülni.

Nyilván mindannyian megtapasztaltuk, hogy nem könnyű új életet kezdeni. Hiába határozzuk el, hogy mostantól fogva csak jót és helyeset cselekszünk, a dolog egyszerűen nem megy. A bűn olyan, mint egy előrehaladott állapotban levő rosszindulatú daganat. Lehetetlen megszabadulni tőle azzal, hogy egyszerűen úgy viselkedünk, mintha nem létezne.

A Biblia szerint Isten megmutatta a kiutat

Isten egyszerűen Fiát adta oda, hogy meghaljon a világ bűneiért. És Jézus kereszthalála által maga Isten tapasztalta meg, mit jelent a fájdalom és a szenvedés.

A szenvedés és a halál tehát az ember bűnének egyenes következménye. Jézus azonban nem saját bűnei miatt halt meg, hanem a mi gonoszágunk miatt. Magára vállalva a büntetést, lehetőséget teremtett az Isten és az ember közötti válaszfal ledöntésére.

„Mert belülről, az ember szívéből származik minden gonosz gondolat, erkölcstelenség, lopás, gyilkosság, házasságtörés, kapzsiság, rosszindulat, csalás, kicsapongás, irigység, kiábrándulás, kegyetlenség, lehasadás. Ez a sok rossz mind belülről származik, és tisztátalanná teszi az embert.” (Márk 7)

Andrew Knowles Út a hithez című könyvéből

Herceg János

Szülőföldem

Egy ember jött bukdácsoló léptekkel a sötét, éjszakai utcán.

Jókedvűen dúdolgatott magában, de amikor a deszkapalánkok mögül egy-egy kutya ugatott feléje, nem volt rest abbahagyni a dúdolást, nekidűlni a kerítésnek és visszaugatni a kutyára. A kutya majd széttépte a palánkot dühében, de az embernek csak annál jobban tetszett a játék. Még papucsával néhányszor bele is rúgott a kerítésbe. És vígan hintázó nevetéssel nevetett. Amikor megunt, legyintett egyet és elment, de annyi emberség mégis volt benne, hogy búcsút mondjon a kutyának.

– Szervusz bruder. Zbogom! Reggel találkozunk.

És újra nevetett, böfögéssel és csuklással kísérvé a jókedvét. Lámpa nem volt sehol és így nem lehetett felismerni, de féktelen nótája kielégítő volt.

– Én vagyok a szelencsei betyár – ezt énekelte valami mindenre ráhúzható dallammal, de rögtön utána artikulátlan hangon ordította:

– Kekez Tuna cserepező, első cigliteker... – és ezt úgy kiáltotta szerte az éjszakába, mintha be akarna mutatkozni, hadd tudja mindenki, hogy kicsoda ő. Úgy járt, mintha temérdek ember között járna, mintha mindenki őt nézné és iméltelnie kellene a nevét, nehogy félreismerjék. Egy vastag eperfa előtt is megállt, kidüllesztett mellel és rogyadozó lábakkal:

– Ja szam Kekez Tuna – aztán még magyarrá is lefordította a nevét: – Kekezoovics Antal. – Egy ideig még bámulta a fát, mintha csak azt kérdezné:

– Na, mit szólsz ehhez? – aztán legyintett unottan, fölényesen és ment tovább bukdácsoló léptekkel, csoszogó papucsban a harmonikázó téglákon.

Utána jött egy ember, hosszú hórihorgas legény, fekete ruhában, magas gallérral és félrecsapott kemény kalappal. Negyvenévesnek látszott, csökönyös aglegény-típus. Ő peckesen járt, józanul és nem ugatták meg a kutyák, mint a Tunát. Nem is kürtölte szerte a nevét, mert így is mindenki tudta, hogy kicsoda. Nappal nem lehetett találkozni vele, akkor aludt valami kocsmapajtában, de éjszaka, ahogy a csillagok kinyitották szemüket, már ő is feltűnt hórihorgas alakjával a külvárosi kocsmák környékén mint egy halottkém.

Ismertős volt ő és népszerű ezen a környéken – vele ijesztették a gyermekeket – barátja volt és ellensége mindenkinek. Ő volt a Pálinka Ördög. Akinek ő a nyomába szegődött egyszer, vagy akivel csak kezét fogott, az el volt intézve arra az éjszakára. Meg is borzongott tőle minden félig józan ember, akivel találkozott. Szerencse, hogy Kekez Tuna már úgy be volt rúgva, hogy nem ismerte fel Pálinka Ördögöt. Még meg is szólította tréfás részegen, akadozó nyelvel és borult öntudattal:

– Szervusz, komám. Szolgálja nagyságos úr. Nem a hatosoknál szolgáltál te is? Ó, csak ha találkoztunk.

A Pálinka Ördög szomorú volt. Nem volt kedve tiltakozni az ismeretség ellen. Ki tudja, mi nyomta neki is a szívét, ki tudja nem érzett-e lelkiismeretfurdalást olykor, s most éppen abban az órában volt. Ráhagyta a részegre a barátságot unottan és kedvetlenül.

– Ó, hát akkor velem jössz máma este és mulatunk. De sokat gondoltam rád a háború óta. Na de most iszunk.

A Pálinka Ördög kibontotta magát az ölelésekből és továbbment. Horpadt keménykalapját a szemébe húzta, hosszú nyakát a vállai közé és most látszott rajta, hogy únja a mesterségét, de nem tud szabadulni tőle. Mert ugyan ki is váltaná fel?

Bent az udvarokban a kerítés mögött, csupaszkoronájú diófák alatt asszonyok ültek. Vastag gyapjúkendőkbe burkolózva pletykát susogtak, némelyek pedig rózsafűzért morzsoltak ujjaik között.

Kedves Olvasó Tanulók!

Évfordulók és ünnepek jelölik ezt a tavaszt. Száz éve, május 11-én született **Herceg János**. Vajdaságban megemlékezések, könyveinek újraolvasása és -kiadása révén tisztelegnek emléke, életműve előtt. A Forum Könyvkiadó A Gerard írójáról című gyűjteményes újraolvasás-kötettel, a szabadkai Életjel Kiadó **Viharban** című első kötetének reprintjével emlékezett meg róla. De volt Herceg-tanácskozás és könyvbemutató május 26-án Zomborban; korábban versmondó vetélkedő és sírjának koszorúzása ugyanitt. A doroszlói gyerekek bemutatták színpadra alkalmazott meséjét, a Vas Ferkót.

És száz éve született Radnóti Miklós, a tragikus sorsú költő, akit munkaszolgálatos zsidóként hatvanöt évvel ezelőtt lőttek agyon Abda közelében az erőltetett visszavonulást vezénylő katonák. Reá a 2008-as évi Híd-díjjal kitüntetett **Harkai Vass Éva Radnóti-versével** emlékezünk. A költemény a 75 éves Híd ünnepi számában jelent meg és elhangzott a május 22-én megtartott újvidéki Híd-ünnepségen.

Ünneprontó kérdés: benneteket mi gátol meg abban, hogy részt vegyetek ezeken a rendezvényeken?

Bence Erika

– Áldott legyen a te szent neved, asszonyunk Szűzmária.

A részek kurjantására azonban abbahagyták az imát és mérges szitkot sziszegtek a fogaik között.

– A gazemberek. Az asszony csak koplaljon, meg a gyerekek is. Dögöljön meg mindenki, csak nekik teljen zabálásra. – Még a sötétségben is elfogták egymás szemvillanását.

A kapualjban halkan kuncogtak a szerelmesek. Arcuk égett a sötétben, a fejük felett még csendesen himbálództak a tetőléchez kötött nagy vörös kukoricacsövek. Árnyékuk, mintha egy otromba kéz titkos jeleket rajzolt volna a falra.

A részek kurjantása mindenhova eljutott. Megbolgatta a szentes asszonyok imáját, megzavarta a szerelmeseket és felriasztotta az alvó gyermekeket a sülttök szagú szobákban.

– Hej, haj, salaj, pa salaj – ordította Kekez Tuna végtelen nagy boldogságában, s kiáltására felült egy gyermek az ágyában. Álmos kis lelke megremegett a hang irányába, mint a falevél. A kiáltások pedig egyre hangosabbak és ijesztőbbek lettek. A gyermek megkapaszkodott a kövér dunnában és visszafojtotta lélegzetét. Egyedül volt a szobában.

Rémült szorongása még csak fokozódott, amikor nyikorogva kinyílt a nehéz ajtó és egy ember húzódott be rajta. Hosszú, hóri-horgas ember, fekete ruhában és ferdénülő úri kalappal a fején.

A gyermek ordítani szeretett volna, mert felismerte a Pálinka Ördögöt, de hangját mélyre nyomta a rémület. Kis, fehér homlokára hideg verejték ült. Annyi ereje sem volt, hogy a dunna alá bújjon. Szögletes buksi fejéből kiröpült az öntudat, mint egy fehértollú galamb a kalitkából. Elájult a rémülettől.

A Pálinka Ördög óvatosan lépett az ágyhoz nagy cúgos cipőivel. Megállt a gyermek előtt és nézte szótlanul soká, nagyon soká. Fejéről levette a poros, horpadt kalapot és zsebkendőjével megtörölte homlokát, mintha izzadt volna. Azután nagyszemű kókicát szedett elő zsebeiből és a gyermek fölé szórta. Majd még színes cukorrudacskákat is fektetett melléje, azután feltette a kalapját és vigyázva kiment.

Ahogy kívül ért, mélyet sóhajtott és eltűnt az eperfák alatt.

Az asszonyok ásítottak s a szerelmesek hosszan, fáradtan nyújtóztatták fiatal testüket. Már késő éjszaka volt.

A kocsmá előtti téren két ember kötözködött.

– Nem félek én senkitől. Még az Úristen-től se félek. Én vagyok a Kekez Tuna, ha tudni akarod.

Hangjában már benne úszott az elkövetkezendő tragédia. Az asszonyok hallgattak, figyeltek lélegzetviasszafojtva. Mindenki látta a sötétben megvillanó késeket.

Azután egy szörnyű ordítás hallatszott, rettenetes hang. Mintha üvegbe vágódik a bicska. Mindenki a térre rohant.

Kekez Tuna ott fekszik meleg, piros vérben és már nem is nyögött. Valaki lámpással rávilágított. Haja az arcába esett, egészen a szájáig.

S akkor egy asszony borzalmas sikoltással rávetette magát a vérben úszó, halott emberre.

A részegség megfeneklett és még látni lehetett a Pálinka Ördögöt, amint befordult a kocsmaudvar kitárt kapuján. Görnyedt hátát úgy vitte maga mögött a szénapadlás felé, mint a gazdátlan kutya.

Levette kabátját, magas, kaucsuk gallérját, és hagyta, hogy egy pillanatra megcsilanjon a hold a fényesre keményített ingmellén.

A gyermek akkor tért magához nyöszörögve. Félálmban leszórta a kukoricát magáról, majd megfordult a másik oldalára és tovább aludt.

Harkai Vass Éva

RM remember

*RM RM RM mondogatom magamban
miközben erőltetett menetben
vágatok Újbelgrád
és Belgrád között a hídon át
nehéz a táskám benne a súlyos
Tajtékos ég s a Strmom stazom:
a könyveid*

*a szegénytelepen hullámkartontetőket
emelget az Avalán lesben álló
lábadozó szél: feltámad és aláhull
akár a Száva felett keringő sirályok*

a mélyben néma hallgató világok

*a Kamenička és a Pop Lukina kaptatója
kicsiben a dimbes-dombos Szerbia
emelkedők és lejtők meredek út
körülttem Európa és Balkán romjai*

*ébred a város
a lejtőkön és a dombokon
lustán nyitnak a kávézók
ébred Karaburma a Kalemegdan a Čorsokak
mellbe vág a Balkán: akár egy másik
ország idegen tájai*

*írok mi mást tehetnék
arról hogy volt egy költő a hegyek között
ki ifjan hegyi pásztorokkal beszélgetett
később meg robotolt gyenge inakkal
s Fannira gondolt ki várta őt
a rőt sövény előtt
jártam Sopronkkőhidán láttam a kötörőt:
sehol egy fa – oly kopárságban
nem tud árnyékot írni
lassan a lassú délelőtt*

*RM RM remember
siratnak Céliák Fannik Lídiák
sírba lökték veled a megtartó szerelmet
és minden megy tovább
megtartó szerelem nélkül
helyette kicsinyes számíttatás
a Duna elnyeli a Szávát
verandán hűlő szilvalekvár helyett
tangában a lányok tangában a nyár*

*Bor Žagubica Cservenka Mohács és Abda
akár újmódi pásztorok vidéke
is lehetne – de nem:
német–szerb–zsidó–magyar
történelmi és irodalmi leckéből
összekuszált barbár külör lokál*

*zakók zsebéből előkerült ódák és noteszok
vállalt Fannik és megtagadott Juditok
másnak térkép e táj s a zsebben
hexameterek s hatodfeles jambusok
helyett kövér pénztárca bankkártya
mobiltelefon és zsebpiszok*

*RM RM remember
száz év se kell és újra
tajtékos égen ring a hold
Ovčara és Srebrenica fölött
csodálkozom hogy élek
újholdtól holtöltéig
s a holdhónapok majd megszülik
elhunyt ikertestvérek
testéből és véréből a verset
el sem hiszed diákkoromban
nekem is volt különféle nagyságú
zöld és narancssárga
cirill feliratú Avala noteszom
mint annyi másnak errefelé
minden trafikban árulták
kék zeták piros drinák zöld moravák
és sárga drávák között
ez is balkán külör lokál:
kultikus hegyek és folyók szelik át
gyermekkorom s a történelem tájait*

*razglednicák röpködnek:
Bor és Žagubica Cservenka Mohács és Abda
Ovčara és Srebrenica között
hegyek és völgyek füstölögnek
lusta folyók és gyors folyású
hegyi patakok sodorják
egy elfeledett térképlapon
félíg szítt cigaretták csikkjeit
szeméthegegyek nőnek
odakozmál a szilvalekvár
a csókok íze megkeseredik*

Vasagyi Mária

Pokolkerék

(Részlet)

Szépapánk, Lothár feljegyzéseit róla elnevezett féltestvérem, a valenciai opera magánénekese adta át nekem búcsúzaskor a madridi reptéren. Mondván, nem tud mit kezdeni vele, szokatlan nyelvezetét nem érti, s azzal, hogy most rám tesztálja, tulajdonképpen anyja, a nápolyi félvér szakácsnő óhaját teljesíti, aki nyoma veszett apánk dolgai között lelt rá. A szalonnásra piszkított füzet csücskei lekoptak, az oldalak hiányosak, szakadozottak és foltosak, szélük rojtossra morzsolódott, s az írás, amelyet hordoznak, magyar, francia és más nyelvek keveréke, s ilyenformán érthetetlen, ezért képtelen voltam megfejteni. Végül 1999 májusában Freya Gutenberg, a párizsi nyelvtudományi intézet professzora többnapot igénylő fordítói munkájának eredményét átnyújtva már-már azt a gondolatot ébresztette bennem, hogy a tizenharmadik század francia köznyelvén írt sorok a szláv, német, latin, török, ófrancia, provanszál, spanyol és olasz szavakkal, mondatokkal kevert magyar szöveggel együtt nem többek nyelvtörténeti érdekességnél, de csak első szemre tűnt így, mert jobban ráfigyelve kiderült, hogy az egész együttvéve szépapám irodalmi szárnypróbálgatása. A rendkívüli tudásnak és munkabírásnak örvendő Freya asszony, ki ifjúkorában Pesten és Göttingában tanulta a magyar nyelvet, a füzet számomra érthetetlen szövegrészét franciára alakította, majd erről készült magyar fordításomat a francia szöveggel egybevetette, fejét csóválva itt-ott belejavított, acceptable, mondta hosszú másfél óra elteltével, amikor pontot tett munkája végére.

Így történt, hogy tulajdonképpen hárman írtuk ezt a könyvet: szépapám, akinek életéről mindaddig keveset tudtam, Gutenberg professzor asszony, aki lebomlott konttyal és kipirult arccal hajlott az iszapszín fedelű füzet teleírkált lapjai fölé, s jómagam, aki mélyeséges csodálattal és köszönettel tartozom mindkettőjüknek, amiért a következő fejezeteket ideírhatom.

I.

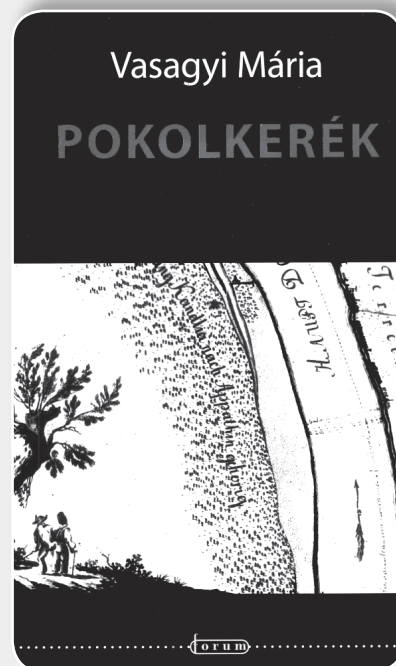
Ártatlan vagyok, Isten engem úgy tartson meg ebben az éktelen tengéletben, bűn nem fedi lelkem. Nem tagadom, ott valék a kivégzésen a báméskodó csöcslék tömegében, hallám a pallos zuhintását s a fejek földre dobbanását, ám miközben a sokaság őrzöngye – önfeledten és tudatlan, mint mérgezett diónak örvend a patkányhad –, én fájdalmas szívvel és lélekkel csöndben maradék, mígnem valaki az állhatatosok közül, kik a vesztesek odalát lesék s csakúgy mint én, a nép tengerének bevérzett mezőre gyűlt tömegében elvegyülének, fölkiálta: – Ő az! – s társai utánam eredének, ám a budai síkatorokat oly alaposan nem ösmerék, mint én, ki ifjúi éveim javát ott töltém, s eltévedének, szerencsémre. Csakhogy ama másik oldal kémjeiből az ügyesebbek ideiglenes pesti lakhelyem csaknem két esztendeig fürkészgeték, és aajtáját egy hajnalom föltörék, s délig vártanak volt reám, ki kártyázásom (vesztesként) fejeztével éppen hazaérkezém, s az egyik közlegény ulánus mindkét kezem leszorít-

Egy vadonatúj regényből (a múlt héten látott napvilágot a Forum Könyvkiadó gondozásában) közlünk részletet. **Vasagyi Mária** regénye. Neve nem ismeretlen előttetek, *Silentium album* című regényéből és egy novellájából is jelentettünk meg részletet korábban. Utóbbiról (az Úz, vagyis a Mosztonga folyóról és egy ikerpárról szól!) többen is véleményt mondtatok – felcsigázta érdeklődésüket. *Pokolkerék* című regénye a 18. század végének világába, a magyar jakobinus mozgalom véres leverése utáni időkre kalauzol bennünket, ami a Ferenc-csatorna építésének első szakaszát is jelenti. Ugyanis a csatornát rabok, többek között a rabságba vetett jakobinusok ásták. A regény kerete (dőlt betűvel szedett) viszont mai – az elbeszélő elmondja, hogy a szépapja hagyatékát teszi közzé egy professzor közreműködésével. Persze ez nagyszerű fikció: viszont a magyar jakobinus mozgalom, a most Vérmezőnek nevezett budai Nagykaszálón történt kivégzések és a csatorna is történelmi tény.

Külön érdekessége a műnek, hogy reprodukálja a magyar nyelv kétszáz évvel ezelőtti állapotát: 18. századi nyelven íródott. Megértését szömagyarázat könnyíti. S néhány régi vagy idegen szó elsajátítása még nem ártott meg senkinek.

Vasagyi Mária regénye az ötödik a vajdasági magyar csatornaregények sorában. E rovat keretében már mind-egyikből olvashattatok részletet. No, melyek voltak ezek?

Bence Erika

ván (úgy rémlett, kissé zavartan) rebegé: Ich komme auf Befehl Sr. Kön. Hoheit des Erzherzogs Palatinus A. Leopold Sie nach Ofen zu begleiten... Jelenségüket és megbilincseltetésemet előbb tréfának vélém, majd kártyaadósságaim jutának eszembe, melyeket évek hosszú során feledni és feledtetni igyekvén folytonvást városról falura és további városokba költözni serkenék. A börtönben mindent tagadék, ich bin kein Freimauer, állítám, habár a listán, mit orrom elé tartottak, nevemet a páholy tagjai közt világosan látám, a Laczkovits kapitányhoz fűződő barátságomat is letagadám, hajnalba húzódó vitáinkat úgyszintén, hallgaték a kérdésekre, mint: miben állanak a deszpotizáló országglások, miként élnek vissza a néppel a királyok és arisztokraták a háborúban, van-e valami különbség a szarvasmarhák és a rabszolgák közt tartásokra nézve etc. etc., ám sajtoltatásomról és kínvallatásomról, szégyelltemben miatta, nem számolhatok bé, lévén oly brutalitással végigvezetvén, hogy összes testi nedvim megindulának, mit az örök és a nyomorítók egyaránt röhgéssel fogadának. Kedélyik később lecsillapodának, sőt, pipámat visszaadván dohánnyal is ellátának, ruházatom (föletesen) kitisztíták, rondítástól szabadíták, s harmadnap rabszállító kocsiba taszigálának ötödmagammal – a Félszeművel, a koránöreg sánta Koldussal, a gráci Hentessel, ki a lefejezettek egyikével komaságban lévén ugyancsak vétkesnek hirdeték és a budai Fodrásszal, kit török származása miatt még a kivégzések előtt megfigyelés alatt tartának, ami alatt a két évnek utána lefejezésre ítélt Hajnóczy viceispán ritkuló hajabokrát rendes üdőben, heti két alkalommal bodrozá, és aközben a spiónok állítása szerint a francia respublikáról, a lüttichiek, a belgák, a németek császári rend elleni fölbuzdulásáról és a rabszolgaságról, fölzendülésről, királyokról, alsóbb és felsőbb nemesekről sutyorgának. Tíz napnál nem több ide-oda utazgatás alatt összelelednék, egymást igaz és hihetetlen történetekkel mulattatánk, megcsalván így az üdőt, a hirtelen melegtől aztán barommá kezdünk lenni, hahotánkra az út mentén mezőt túró éhinséges jobbagynépek fölfigyelének, kikiáltánk nékiük, lányait szölongatánk, Sári, Mári, jertek kocsikázni, aranyért cicázni, bántalmatok nem leszen néktek semmi, ékes szavakban verseng-

ve föllenténk, márminthogy itten királyi sarjból öt kiválóság utazik rangrejtve, jertek kedvéért sárosgatyás rabnak öltözött mindahánya csaksupán egymás ugratására, jertek csak közelébb úri ábrázatunkat, bajuszkánkat és fátyolnyakkendőnket, posványszín menténket, moldon mellényünket és helyke sinkónkat megszemelni, látnátok majd minket fölpiperézve, különben aranyunk sokasága duzzadó tarsolyunkat belülről kiszakítja, s jöttek a lányok, asszonyok is bőven, lecsapván kapát, ásót s a boronáról leugorván követék a kocsit futva, kezüket aranyért (kenyerért?) nyújtva. Rég falu! Beszélyemben ehelyütt meg kell állnom, a rácsokon túl az ösmerős tájat s a faluban a házamat látom, mit a bodrogmegyei alispántól kártyán nyerék, mikor nekem fönt vala a kerék, körötte szőlőt, kertet művelék, míg nem a csongorádi Patymag ifjabbik papja tőlem el nem nyeré, vagy hat éve annak, s a végrehajtók megszakiták régbéli elmékedésim – különös tekintettel a jezsuiták munkájára, s főként a budai franciskánus oktató könyvecskéjébe foglaltakról, az erkölcsről, a hazának szeretetéről, a munkálkodásról, a bátorságról vagy a halálról –, s közben a Trudinak köröztölt sováb cselédlány általi meglopátásom is eltűréim – minden ingóságomtól megfosztva egy éjjel, midőn Szentivánon a lapokat nézém –, általam való teherbeejtését utólag tudomásul véve harag nélkül hagyám el az üres házat születésem napjának prikadat előtt, május negyedikén. Ennek a Régnek a határában a pudárlányok és csobánkák is úgy betüzesedének az arany szóra, hogy kocsinkat elérvén a farába kapaszkodának, atyáik parancsát meg se is hallák, kik erre öklüket rázva minket megátkoznak, s akkor gyorshajtásba kezdett a kocsis és a lovak közé csapott, és a kocsisunk égzengős hahotája és ostorának szíja a szoknyáját fölhúzza szaladó éhes fehérnépet a mezőre visszaűzé. A török legény, a szálás bajuszú Fodrász, ki az udvar és a paloták összes titkát fejében hordá, azt állítá, szíves kocsihajtónk nem más, mint a Franci fattya, csak persze titokban tartja. Odakiabálánk hozzá: Hé, te császárfattyú! ám hallgatásától meghökölénk, és sokáig csönben maradánk. A halál segédje ez – ereszté ki száján a Hentes, ki az embervilág társas lételét a mester-segéd-inas viszonylatra alapozva látá –, most azon

töpreng, mesterének elébe melyikünket hajtsa elsőnek. A kocsinkat kísérő közlegények lovai ekkor megbokrosodának, a mezőnek futának, s a Fodrásznak – apja a nándorfehérvári pasa lovászmestere vala egykor – kelle visszaügyeskedni mindet. Aztán ha a lovasok nyergükből földre toppanának és ürülni féreálának, bilincünket a kocsis megoldá, sőt, mindötünket borral itatá, fanyar löre vala, de ízes, majd nótázásunkra és füttyölésünkre visszaénekelve a kocsit tovahajtá, s fölrepülénk, mint ökörnyálás délutánban a hattyú, üveges hintó vala az, nem is szégyenszekér, s benne öt hercegi és tömérdek előkelő motyó, masallah, sóhajtá a Fodrász, mert igencsak csudálkozánk, mikor a lápot s a vizek csillogását jó mérföldről megészlelénk a magasból a rácsokon által. Hogy ily hamar megérkezénk, Március huszadik napját írják vala ezerhétszázkilencvenhétben.

Szómagyarázat

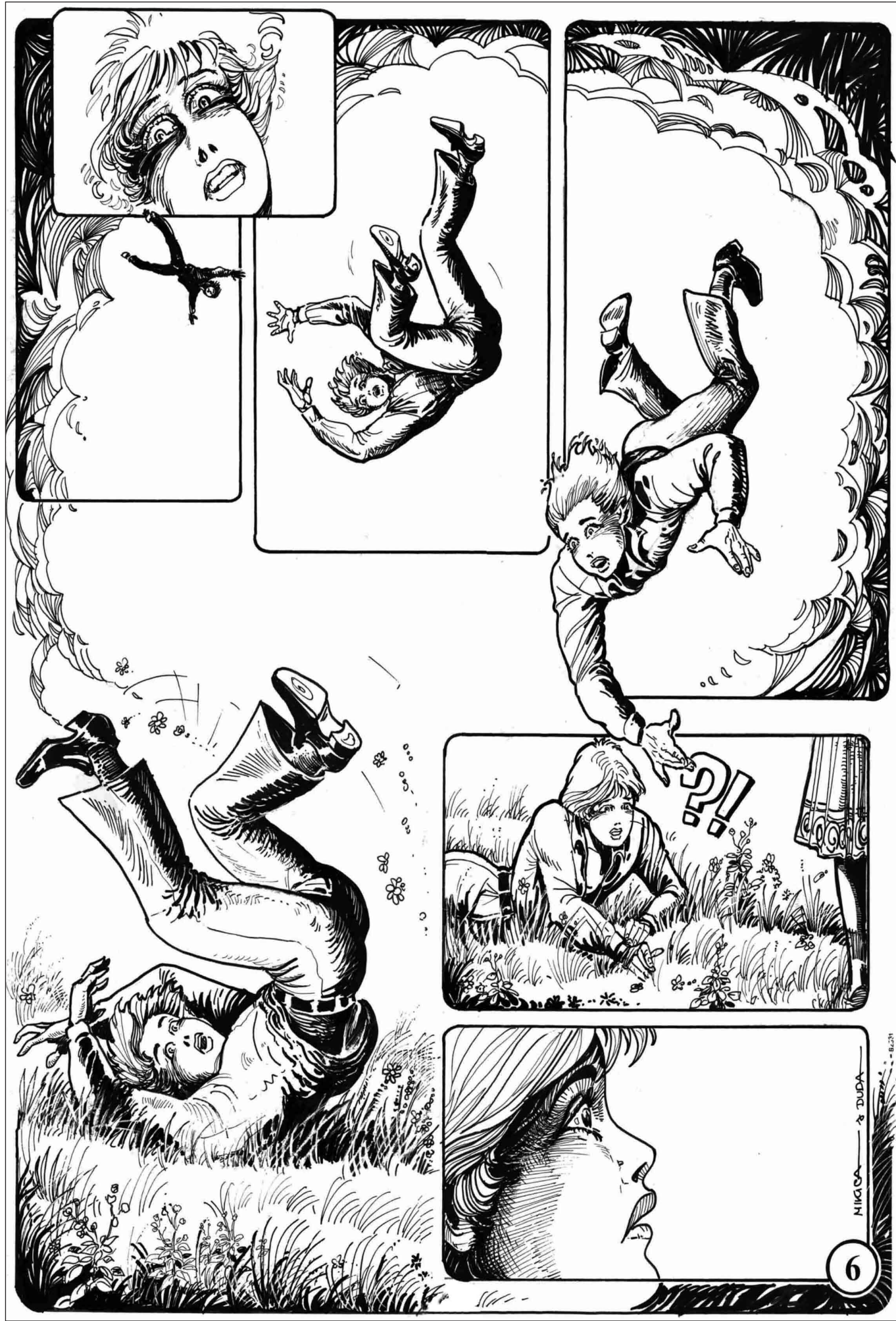
tengélet – nehéz élet
ulánus (török-lengyel) – lándzsával felfegyverzett könnyű lovas
Ich komme auf Befehl. Sr. Kön. Hoheit des Erzherzogs Palatinus A. Leopold Sie nach Ofen zu begleiten (német) – Ő királyi fensége, Sándor Lipót főherceg, nádor parancsára jövök, hogy Önt Budára kísérem
Ich bin kein Freimauer (német) – Nem vagyok szabadkőműves
Laczkovits – Laczkovits János magyar jakobinus, a török háborúban többször is kitüntette magát vitézsége által. 1795. V. 20-án négy társával együtt lefejezték a Vérmezőn
Hajnóczy – Hajnóczy József (1750–1795) jogtudós, a magyar felvilágosodás egyik kiemelkedő alakja, jakobinus, 1795. V. 20-án lefejezték a Vérmezőn
mente – prémes, bélelt, zsinóros, régi magyaros rövid felsőkabát
moldon – puha gyapjú, puha gyapjúból készült
budai franciskánus – Martinovics Ignác (1755–1795) ferences rendi szerzetes, lembergi tanár, szászvárosi apát, a magyar közársasági mozgalom irányítója, alapelveinek kidolgozója, 1795. V. 20-án négy társával együtt lefejezték a Vérmezőn
sováb – sváb
sinkó – alacsony prémkalpag
masallah! (arab) – Allah így akarja. A csodálkozás és a tetszés kifejezése a mohamedán népeknél

A léggömbárus

Írta: Dušan Vukojev

Rajzolta: Miodrag Ivanović

MIKUSA — A DUDA

A léggömbárus

Írta: Dušan Vukojev

Rajzolta: Miodrag Ivanović

MIRICA — & DUDA — 25.1.85

7

TEKST: DUŠAN VUKOJEV
CRTA: MIODRAG IVANOVIĆ

BIZALMAS SOROK

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizenkét éves, gondokkal küszködő lány vagyok. Segíts, hogy megoldjam a problémámat, ami a szerelemmel kapcsolatos! Van egy egy évvel fiatalabb fiú, aki nagyon tetszik. Sokat vagyunk együtt. Sokszor megtörténik, hogy mások előtt is nagyon kedves hozzám. Amikor megöleltem, megpuszítottam, nem szólt semmit, csak mosolygott. A gond az, hogy a barátnőmmel járt, és miattam szakítottak. Mivel nekem is tetszik, megkérdeztem tőle, hogy akar-e velem járni. Azt mondta, hogy igen. Szakítottak. A barátnőm nagyon szomorú volt, megsajnálta, és otthagytam a fiút. Most újra járnak. A gondom az, hogy a fiú még mindig megvár sulis után, és együtt megyünk haza. A szomszédos utcában lakik. Miért vár rám továbbra is? Barátság vagy szerelem van a dologban? Mit tegyek, hogy a barátnőm és a fiú is megmaradjon? Kérlek, segíts!

Válasz:

Kedves V. W.

Azt kérdezed, miért van az, hogy a fiú továbbra is megvár, annak ellenére, hogy szakítottatok. Mindez azért van, mert még eléggé zöld almák vagytok, sok időre és tapasztalatra van szükség, hogy igazából megérjete a szerelemre. Még nem készültetek föl az igazi „járás”-ra. A fiú különösen. Ő is és te is, mint az igazi tinik, a szárnyaitokat, lehetőségeiteket próbálgatjátok. Tanuljátok, hogyan kell kimutatni a szimpátiátokat, hogyan kell udvarolni, hogyan reagál a másik ember, ha ezt vagy azt teszünk vele kapcsolatosan stb. Mindenesetre mindig figyelj arra, hogy csak olyan dolgokat tegyél, ami neked magadnak (ha veled teszik azt) nem sértő és bántó. Ami a fiúval való kapcsolatodat illeti, én azt látom, hogy tiszta barátság van a dologban. Jól érzitek magatokat egymás társaságában, arról nem is szólva, hogy térben is közel vagytok egymáshoz. Hiszem, hogy sokat játszottatok együtt. Tehát azt kérdezd meg magadtól, hogy te megelégszel-e a vele való barátsággal. Ha igen a válasz, akkor ápolod tovább a barátságot. Ha viszont többre vágysz, nehéz dolgod lesz, mert akkor tényleg választanod kell a fiú és a barátnőd között, ha még mindig barátkozik veled. Vele mi történt? Erről egy szót sem írtál!?

„Kedves Bori Mária!

Sokat gondolkodtam, hogy írjak-e, de mégis úgy döntöttem, hogy igen. Én egy 15 éves lány vagyok. Tetszik egy fiú. Nagyon! Azt már tudom, hogy én is tetszem neki. Már előre félek, mi lesz, ha megkérdezi tőlem, hogy akarok-e vele járni. Miért? Azért, mert félek. Nem tudok csókolózni! Mit szól majd hozzá, ha ez kiderül?! Nem tudom, hogyan győzzem le magamat. Félek, hogy a fiú nem fog várni rám, míg én összeszedem az erőt, hogy csókolózzak. Pedig én is nagyon vágyok a csókra!

Válasz:

Kedves Csoki!

Tudnod kell, hogy senki az égvilágon nem született a csókolózás tudományával. Ezt is tanulással és gyakorlással sajátítjuk el, mint olyan sok minden mást az életben. Ha olyan nehéz lecke lenne, akkor már réges-régen kifogyott volna az emberiség. Mindennek az alapja és kezdete a pusz, amit adunk és kapunk a szüleinktől, rokonainktól, ismerőseinktől, barátainktól. Mondjuk úgy, hogy a csók a puzi egyik fajtája. Ha annyira vágysz a csókra és a fiúra, akkor nem lesz gondod, mert sok mindent ösztönösen teszünk. Ezt abból tudjuk, hogy puzi

V. W.”

és csók van az állatvilágban is. (Nézd az Animal Planet és a National Geographic műsorait.) Mivel az ajkak, a nyelv és a szájjüreg igen érzékeny felületek, számos kellemes élmény és érzés forrásai. Sőt cse-csemőkorunkban a világot is a szájunk segítségével ismertük meg. (A baba mindent a szájába vesz előbb.) Ezért sem jelent majd gondot. Ha igazából tetszik a fiú, nyugodtan mondj igent, ha megkérdezi, hogy akarsz-e vele járni. És menj el az első randira is. Lehet, hogy akkor még nem fogtok csókolózni, csak beszélgetni. De ez a jövő zenéje. Még egy dologról tudnod kell. Biztos, hogy a fiúban is hasonló félelmek, szorongások léteznek, mint benned. Ebben egyformák vagytok. Ezért bátran előre!

„Kedves Bizalmas és Bori Mária!

Egy icipici problémám van, amivel hozzátok fordulok. Tizenhárom éves vagyok, és van egy fiúm. Hivatalosan három hete járunk, de előtte három hónapja, már volt köztünk valami. Egy iskolába járunk, és így mindennap látjuk is egymást. Minden szuperul megy, csak valami zavar. Mint minden pár, mi is csókolózunk, de nyelv nélkül. Már párszor próbálkoztam a nyelvvel, de nem tudom, mit kell csinálni! és azt mondom neki, hogy: Ne most!, amire ő abba is hagyja. Nem erőszakoskodik, de én úgy döntöttem, hogy most már eljött az idő az igazi CSÓKRA. De nem tudom, mit és hogyan tegyek?! Kérlek, segítsetek!

Maja”

Válasz:

Kedves Maja!

A párkapcsolat és az élet egyik fontos elve, hogy csak olyan dolgot kell tenni, ami mind a két félnek megfelel, és örömet leli benne. A másik elv az, hogy mindennek megvan a maga ideje, a CSÓK-nak is. Normális, hogy kétegyeid és szorongásaid legyenek a csókolózással kapcsolatosan.

Amit megtehetsz (és amit már sokan meg is tettek, fiúk is és lányok is egyaránt), hogy kezdetben ugyanazt teszed, amit a másik (tapasztaltabb fél). Te is, amikor együtt vagy a fiúval és csókolóztok, hunyd be a szemed, és tegyed ugyanazt, amit ő. Utána, majd ha egy kicsit feloldódsz, a fantáziád már mutatja az utat. Van, aki a biciklizéssel hasonlítja össze a dolgot. Eleinte segítségre van szükség, utána pedig „magától” megy a dolog, mintha a biciklivel született volna. Nem kell sokat filozofálni.

Behunyod a szemed, és átadod magad a csóknak. A többi meg majd jön magától.

„Kedves Bizalmas sorok!

Én egy 14 éves fiú vagyok. Tudom, hogy a fiúk nem nagyon szoktak írni, de nekem tanácsra lenne szükségem. Néhány hónapja megismertem egy lányt, akiről azt gondoltam, hogy jó barátnőm lesz. Sokat voltunk együtt, és időközben beleszerettem, annak ellenére, hogy már a legelején azt mondta nekem, hogy nála semmi esélyem sincs. Azt gondoltam, hogy idővel túlteszem magam ezen, elmúlik a szerelmem, de csak még jobban szeretem. Annak ellenére, hogy nem akartam, még jó barátok is lettünk. Hogy elfelejtsem, egy másik lánnyal is elkezdtem járni, aki egyik legjobb barátnőm, de ez a kapcsolatom is csődbe ment. Mit tegyek, hogy elfelejtsem a lányt?! Kérlek, segíts!

Csoki”

Roli”

BIZALMAS SOROK

Válasz:

Kedves Roli!

Nagyon nehéz helyzetbe kerültél. De mielőtt bármilyen lépést tennél, előbb ellenőrizd le, hogy a lánynál (a szerelmednél) ugyanaz-e még mindig a helyzet, hogy nincs nála továbbra sem esélyed, vagy időközben megváltoztatta a véleményét. Lehet, hogy a gyakori együttlétek alatt jobban megismert téged, és most már más szemmel néz rád, mint ismeretségetek legelején. Nem írsz arról, hogy a lánynak van-e fiúja vagy szabad-e, beszél-e valakiről a fiúk közül. Abban az esetben, ha egyedül van, kezdeményezz vele egy hosszabb beszélgetést. A beszélgetés alatt leteheted, hogyan viselkedik, vibrál-e köztetek valami. Ha igen, akkor mondd el neki, hogyan érzel iránta. Ha viszont beszél valakiről vagy jár egy másik fiúval, egyedüli módja a felejtésnek, ha nem találkozgatsz vele. Ha nem látod, akkor könnyebben feledésbe merül. Időközben pedig foglald le magad tanulással, a kortársakkal való barátkozással, testedzéssel. Amennyiben van rá módod, jelentkezz valamelyik nyári táborba, ahol hasznosan, barátkozással, szórakozással, új ismeretek szerzésével töltheted el a nyári szünidő egy részét. Az új ismeretésekről, szerelmekről nem is szölok.

„Kedves Bori Mária!

Én egy 14 éves boldogtalan lány vagyok. Szerelmes vagyok egy fiúba. Mindent megpróbáltam, hogy az enyém legyen, még az öltözködésemet is megváltoztattam, hogy felfigyeljen rám. Mindennap tipp-topp cuccokat húzok, modernül öltözködöm, frizurám is van, ellentétben a többi slampossal. De rám sem néz! Mit tegyek, hogy legalább észrevegye, hogy vagyok?!

Top 10"

Válasz:

Kedves Top 10!

Ahhoz, hogy érdemleges tanácsot tudjak adni, jó lenne tudni, hogy hány éves az a srác, akinek a figyelmét fel szeretnéd kelteni, és akibe ennyire szerelmes vagy. Lehet, hogy a fiút még tényleg nem érdeklik a lányok, inkább a focilabda és a barátok társasága köti le. (Ez a tinifiúknál gyakori.) De az is megtörténhet, hogy ezzel a nagy „divatozással”, felnőttes öltözködéssel csak elretentetted magadtól. Nehogy az, hogy olyan tipp-topp csaj lettél, legyen az oka annak, hogy nem akar kezdeményezni. Egyszóval, megijedt tőled! Az emberek nem szeretik a „perfekt”, hibátlan embereket, mert akkor nekik is hibátlannak kell lenniük. Az pedig elég nehéz. Jó lenne, ha megszívlelnél néhány elvet, amelyek vezérfonalként vezetnének az életben. Ilyen elv lehetne az öltözködésben, a cuccozásban és sminkelésben az, hogy a kevesebb több. Így jobban érvényesül a személyiséged, az igazi éned, a magabiztosságod, a vidámságod, az, hogy barátságos vagy stb. És arra is gondold, hogy a fiúk egészen más dolgokra figyelnek fel, mint a lányok, és kevésbé fontos számukra az öltözködés.

„Kedves Bizalmas!

Én is a gondommal fordulok hozzád, aminek az a neve, hogy a »barátnőm«. Nagyon szeretem, szeretek vele lenni, de az utóbbi időben nagyon zavar, hogy csak magáról beszél, engem szinte meg sem hallgat. Mit tegyek, hogy rólam is beszéljessünk néha?! Kérlek, segíts!

Friends"

Válasz:

Kedves Friends!

Nehéz dolgod lehet, ha olyan baráti kapcsolatban vagy, ahol megfigyeli, hallgatói státusod van. A barátság és a szerelem is olyan kapcsolatok, ahol úgy mond „adunk” és „kapunk” figyelmet, szeretetet, időt, amit egymásnak szentelünk, támogatást, hallgató fület stb. Ha nem olyan régóta beszél csak magáról, akkor bizonyára valamilyen problémája van, amivel nem tud megbirkózni. Jó lenne, ha visszapörgetné a filmet, és visszaemlékezne arra, hogy mi is az, amiről vég nélkül beszél. Legközelebb, amikor újra kezdi a mesét, annyit mondj neki, hogy te úgy látod, ez az xy dolog nagyon nyomasztja, bántja, mert már pl. egy hónapja erről beszél. Ha ez sem segít, akkor emlékeztetni lehet arra, hogy a világon nemcsak ő van, ott vagy pl. te is. Ha te panasz-párna vagy neki, ez fordítva is érvényes kell, hogy legyen. Következzen a szerepcseré! Időközben azért próbálj meg másokkal is barátkozni. Bővítsd a baráti körödet. Biztos van még egy-két lány az osztályban, az iskolában, akikkel szívesen együtt vagy, velük is szeretsz beszélgetni. Így te is megkapod azt, amire szükséged van, hogy meghallgatnak.

„Kedves Bizalmas!

Én egy 14,5 éves lány vagyok, akinek sok barátja van, akik imádják. (Legalább is ezt mondják.) A társaságomban sokkal több a fiú, alig akad egy-két lány. A srácok legtöbbször én vagyok a legjobb barátnője, akinek mindent elmondanak, kiöntik a lelküket, aki tanácsot ad nekik. Köztük van a szimpátiám is, akit nagyon szeretek. Sokan szupernek tartják, hogy én annyi sráccal jóban vagyok, de engem most már zavar, hogy mindegyik fiú, még ő is, csak a barátnőt látja bennem, és nem a csajt, a nőt, akivel járni is lehet. Csak a legrondábbaknak vagyok jó?! Eddig még soha senkihez sem mentem oda, hogy tetszik, és járni szeretnék vele. Félek, hogy elutasítanak és megbántanak.

Én magam nem vagyok valami szép lány, sok mindent megváltoztatnék, hogy azt mondhasam magamról, hogy ez egy szép lány. Nagyon boldogtalan vagyok! Minek a sok barát, ha senkinek sem kellek? Kérlek, segíts!

Popi"

Válasz:

Kedves Popi!

Hogy sok a barátod, ez azt bizonyítja, hogy van valami benned, ami vonzó a fiúknak. Csak éppen nagyon nehéz a régi gyerekkori fiú-lány barátságokat másként látni. Megtörténik, hogy a barátságból szerelem lesz, de nem olyan gyakran. A gondod egyik okozója az, hogy a fiúk már régóta barátként, és könyveltek el, azt gondolják, hogy te nem érdeklődsz irántuk, mint fiúk iránt. Emellett nagyon jól ismernek, tudják, milyen erős személyiség vagy, és attól is szoronganak, félnek, hogy megbántathod őket. Lehet, hogy ódzkodnak a társaság tagjaitól is, nehogy agyon székálják őket, ha el lesznek utasítva. Lehet, egy kicsit félnek is, hogy egy ilyen népszerű lánnyal kezdjenek, akinek ennyi barátja van. Ki tudja. Erre csak ők tudnának válaszolni, ha megkérdeznéd tőlük. Kezdetnek változtass egy kicsit a szimpátiáddal való viszonyodon. Mutasd meg neki, hogy tetszik, ne barátként, hanem „lányként” viszonyulj hozzá. Biztos, hogy szép is vagy, csak te a fekete szemüvegeddel szemléled magadat, mint olyan sok serdülő a te korodban. Hogy kibontakoztasd a szépségedet, látogass el a fodrászhoz, mert egy jól levágott, lányos frizura csodákra képes. Próbáld meg szélesíteni az ismeretségi és baráti körödet, amire nagyon jó lesz a nyári szünidő, a nyári táborok, és persze a középiskola, ahova őszre elindulsz. Biztos, hogy lesz, aki megdobogtatja majd a szívedet, olyan, aki nem a megszokott társaságodnak a tagja.

Hol ciripel a tücsök?

Próbáltátok-e megkeresni a tücsköt ciripelése nyomán? Nem is olyan könnyű dolog, annak ellenére, hogy tapasztalatunk azt mondja, ha dörrenést hallunk, akkor meg tudjuk állapítani azt az irányt, ahonnan a hang jön.

Mi annak az oka, hogy fülünk megérzi az irányt?

Nézzük az a) rajzot! Amikor a hangforrás előttünk vagy mögöttünk van, a hangnak egyenlő hosszú utat kell megtennie, amíg a két fülünkhöz ér, és mindkét fülünk egy időben hallja a hangot.

Nézzük most a b) rajzot! Ekkor az egyik fülünkhöz hamarabb érkezik el a hang, mint a másikhoz. Ez az útkülönbség akkor a legnagyobb, ha a hangforrás a két fülünket összekötő egyenesen van.

Gyakorlatilag, ha 0,00003 másodperc-nél több idő múlva éri a hang, mint a másikat, úgy érezzük, hogy oldalt van a

hangforrás, annál inkább oldalt, minél nagyobb az időkülönbség.

De mi történik, ha a hang folytonos?

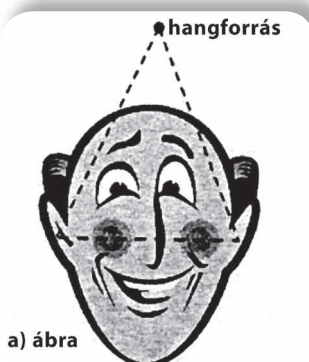
Ekkor mindkét fülünket állandóan éri a hang (például vonalfűtő), és mégis meg tudjuk mondani, honnan jön a hang.

A hang nem más, mint a kis rezgésű levegőrészecskék hatása a dobhártyára. A

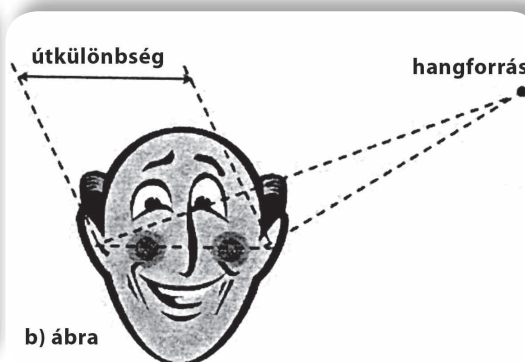
hangforrás helyzetét úgy állapítjuk meg, hogy a hanghullám legnagyobb kirezgése egyik fülünkhöz később érkezik.

Ezért a tücsköt célszerű egy füllel keresni. Ha egyik fülünket betakarjuk és körbefordulunk, akkor megállapítható az irány, ahonnan a tücsökszó jön. Ugyanezt megtehetjük egy másik helyen is, és az így megtalált két irány metszéspontjában lesz a tücsök.

D-v

a) ábra

b) ábra

Szépítő virágok

Kamilla. Nyugtató, fertőtlenítő, oldja a feszültséget, gyulladáscsökkentő hatású. A kamillás inhalálás kinyitja a pórusokat, és tisztítja az arcbőrt.

Kankalin. A virágokból porúsószer készül. A szárított levelek áztatásával nyert oldat hűsíti a begyulladt szemet, a friss levelek nedve pattanásos bőrre kiváló.

Körömvirág. Ennek a sokoldalú növénynek a legtöbb hatóanyaga a sárgás-narancsos virágszirmokban rejlik. A kozmetikában gyógyító tulajdonságai miatt használják elsősorban száraz és érzékeny bőrre készült ápolókrémekben és tejekben.

Pitypang. Ásványi sókban, A- és C-vitaminban gazdag leveleit salátaként eszik. Vértisztító hatásuk miatt akné, pattanás és akcéma esetén is hatásosak. A hajtás fehér tejnedvével szemölcsöt, tyúkszemert irtanak.

Rózsa. Nincs még egy növény, amit ilyen sokrétűen alkalmaznának a kozmetikában. A rózsavíznek antibakteriális hatása van, arcvízként is alkalmazzák, regenerálja a bőrt. A rózsaszirm arclemosó tej kíméletesen tisztít, alkalmas a szennyeződések és a smink eltávolítására.

Mióta úszunk?

Az úszás körülbelül egyidős az emberiséggel. Az ősember nem csak fára mászott ügyesen, hanem a vízben is otthonosan mozgott. Erre rákényszerítette az élelem megszerzése, hiszen a vizek bő halállománya terített asztalt jelentett számára, s a legtöbb vadállat ellen is védelmet talált, ha menekülés közben a vízbe vetette magát. Később, a fejlődés során még nagyobb szerepet játszott a víz az ember életében. A csiszolt kő- és bronzkorszakban már tudatosan használták a víz védelmet nyújtó szerepét, amikor a vízben cölöpökre építették kunyhóikat. Az ősi képirás jelei között a tudósok olyanokat is találtak, amelyek a mai úszáshoz hasonló mozdulatokat jelképezik. Az ókorban, a rabszolgaszervező háborúk korában már a kultúra szerves része volt a testnevelés, amely az úszást is magában foglalta. Különösen az ókori görögök – közülük is a spártaiak – fejlesztették magas fokra a testkultúrát. Platón, az ókori görögök nagy bölcselője annyira fontosnak tartotta az úszást, hogy határozottan ellenezte az olyan embernek a hivatalba iktatását, aki sem úszni, sem olvasni nem tudott.

D.

Mikor ásítunk? Ha fáradtak vagyunk, ha nem pihentünk eleget. Ásítunk, ha már jó ideje olyan helyiségben tartózkodunk, ahol elhasználódott a levegő.

Ásítunk

Ásítunk, ha valami untat. Ilyenkor egy-két ásítás elárul minket, hiába próbáljuk kezünkkel eltakarni.

De nem csak az emberek, az állatok is szoktak ásítani. Egyes fajoknál az ásításnak jól meghatározott szerepe van. Az oroszlánok körében és bizonyos majomfajoknál például az ásítás a hierarchiát tükrözi. A csoportfők (a rangidősek vagy legerősebbek) főnökségüket kimutatandó szoktak hatalmasakat ásítani. A vízilo-

vak életében az ásítás a veszekedést helyettesíti. Két víziló, melyek a tó közepén egymással szemben állva ásítogznak, biztosra vehetően vitatkoznak. Mosolygunk rajta, de példamutató viselkedés lehetne számunkra.

A fiziológia szemszögéből nézve, az ásítást a vérünkben lévő oxigénszint csökkentése idézi elő. Ezért van ilyenkor szükség mély levegővételre. Sokszor az ásítást nyújtózkodás kíséri, amely serkenti a vérkeringést. De vigyázat, az ásítás ragályos is lehet!

Sz.

Az érzékeny bőr

Alegtöbb tini bőre érzékeny, sokszor pattanások, kiütések, amitesszerek borítják. Ez majdnem természetes állapot, hiszen ilyenkor felborul a szervezet egyensúlya, megindul a fokozott faggyútermelés, és bizony eltart egy ideig, sokszor akár egy-két évig is, amíg a kellemetlen kiütések eltűnnek. Semmiképpen se nyomkodjátok, kaparjátok, szurkáljátok a pattanásokat, inkább nagyobb figyelmet szenteljétek a tisztálkodásnak, válasszátok meg jól a tisztálkodószereket, a kozmetikai készítményeket, amelyek sokat segíthetnek a tisztátalan bőrön, leszáríthatják a pattanásokat, csökkenthetik a mitesszerek számát.

Napjainkban rengeteg kozmetikai készítményt találtok az üzletek polcain, nagyon sok éppen a tinédzserek számára készült, azonban nehéz választani közülük, mert nem biztos, hogy éppen az, amit a barátotok, barátnőtök használ, vagy, amelyet az újságok, folyóiratok hirdetnek, nektek megfelelnek.

Különösen a fiatal lányoknak ajánljuk, hogy nézessék meg arcbőrüket, mert a dermatológusok, kozmetikusok biztosan pontos felvilágosítással szolgálnak számukra.

T-z

Bírók és billogosok

Abíró egyike a legrégebb jogi kifejezéseknek. A honfoglalás idején már használatos bír igéből képezték, eredeti jelentése: erővel, gazdagsággal, hatalommal rendelkező személy. E tisztség viselői a középkori Magyarországon megbízásukat kaphatták közvetlenül a királytól, valamely közösségtől (szolgabírók, városi esküdtek) vagy egyszerűen örökölték, mint a földtulajdonlason alapuló földesúri jogot, amelyet az úriszéken gyakoroltak a jobbágyság felett. A legfőbb bírói hatalom a király kezében volt, őt helyettesíthették a nagybírák – a nádor, az országbíró, a kancellár és a személynök –, akik mellett a jogban járatos, írástudó emberek, az ítélmesterek működtek. Vidéken a várispánok és a billogosok szolgáltattak igazságot. Az eredetileg királybíróknak nevezett billogosok kör alakú, bronzból készült idézőpecsétjükéről, régi magyar nevén a billogról kapták nevüket.

Ismétlés a tudás anyja

Hosszú évszázadok óta verik a diák fejébe: ismétlés a tudás anyja – repetitio est mater studiorum. Viszont semmitől sem ózdkodunk annyira, mint amikor a tanév vége felé „kezdhetjük előlrol az egészet”.

Ugyanakkor az ismétlés veszőparipává válhat, és ha életünk során nem mondunk le róla, rengeteg időt takaríthatunk meg vele. Mert szent igaz, sokkal könnyebb ismételni, mint bármit újra megtanulni, ha elfelejtettük. Réálomnak is beillő, amikor egy nyelv tanulását már harmadszor kezdjük az első leckével.

Persze kitérhetnénk a „felejtés természetrajzára” is. Nem titok, hogy a gyorsan tanult tananyag gyorsan párolog ki a fe-

jünkéből. És rendszerint átmenetileg tartózkodnak agytekervényeinkben azok az anyagrészek is, amelyek iránt a legkisebb érdeklődést sem tanúsítjuk. Nem szólva arról, ha egy-egy tantárgyat kimondottan utálunk.

Lényegében ismétlés, ha egy-egy szépirodalmi művet pár év elteltével újra elolvasunk. Ekkor döbbenünk rá, hogy az első olvasáskor mennyi minden került el a figyelmünket. Emlékszünk ugyan a cselekmény vázára, ám az ún. mondanivaló, valamennyi összefüggésében, ilyenkor kezd kiteljesedni. Tapasztalatból tudjuk:

hajlott korában az ember ezeket a műveket harmadszor is elolvasa.

Tehát a jó pap nemcsak holtig tanul, hanem holtig ismétel. Így jut teljesen a tudás birtokába. Ehhez azonban az ismétlésnek, a könyvek újraolvasásának olyan módszerét kell kialakítani, ami kellemessé teszi a ráfordított időt.

Ne felejtse: gyötörőde, fogcsikorgatva legalább kétszer annyi energiát és dupla időt igényel a tanulás. Ti pedig valami másból szeretnétek duplát, illetve ráadást. Persze, most a vakációra gondoltunk...

P-e

Az erdő fohásza

Vándor!

ki elhaladsz mellettem,
NE EMELJ RÁM KEZET!

Én vagyok

tűzhelyed melege hideg téli éjszakákon,
én vagyok tornácod barátságos fedele,
melynek árnyékába menekülsz tűző nap elől,
és gyümölcsem oltja szomjadat.

Én vagyok

a gerenda, mely házadat tartja,
én vagyok asztalod lapja,
én vagyok az ágy, melyben fekszel,
a deszka, amelyből csónakod építéd.

Én vagyok

házad ajtaja,
bölcőd fája,
koporsód fedele.

Vándor!

ki elmegy mellettem.
hallgasd kérésem,
NE BÁNTS!

Érdekességek

- A tengerfenék legmélyebb pontja a Mariana-árok a Csendes-óceánban. (Mélysége 11 034 méter.) A Csomolungma is belefértne, anélkül, hogy a csúcsa kilátszana a vízből.

- Földünk legmagasabb hőmérsékletét (+58°C-ot) a líbiai sivatagban mérték.

- Monszun idején az indiai Cse-rápanzsi a Föld legcsapadékosabb helye. Egy hónapban átlagban csaknem 9300 mm csapadék hull.

- A Vosztok orosz kutatóállomáson mérték a legmélyebb (leghidegebb) hőmérsékletet. Az Antarktison található bázison a levegő -88°C-ra süllyedt.

- A tornádók és a víztölcsérek kisebb élőlényeket is fel tudnak szippantani a tengerből. Egyszer a Szaharából felragadott rózsaszínű békák száza sok ezer kilométerrel arrább, Angliában hullottak a földre.

Sz.

Madarat tolláról

A nagyobb madaraknak 25 000 tolluk is lehet. A legfontosabbak a szárnyakon és a farkon lévő erős és ellenálló repülőtollak, amelyeken egyébként 1000 ág is lehet, nem beszélve az oldalágakról.

A legrégebbi ismert tollat egy német város kőbányájában találták meg. Az 140 millió éves és már ugyanolyan felépítésű volt, mint a mai madarak tolla. A megkövesedett tolla után megtalálták az állat teljes csontvázát is. Ez a repülő állat még hosszú, a hullókére emlékeztető farokkal és állkapcsában fogakkal rendelkezett, de azért egyértelműen madárszerű alakja volt. Felfedezése igazi tudományos szenzációt jelentett és Archaeopteryxnek keresztelték el.

Az ősmadár kora óta évmilliók teltek el és számtalan madárfaj született, de a toll eredeti felépítése és szerepe mit sem változott, hiszen megjelenése óta a repülést, és viselője testének védelmét szolgálta. Ami már a tollak méretét és színét illeti, végtelenül változatos a kép: vannak tollak, amelyek főleg arra szolgálnak, hogy viselőjüket elrejtse az ellenség szeme elől, és vannak, amik éppen arra valók, hogy hirdessék viselőjük szépségét. A repülni nem tudó futómadarak tollai csak a testhőmérséklet megőrzésére szolgálnak. Egyszerűbbek a repülni tudó madarakénál, és sűrűbben is nőnek. A legtöbb madár tolla azonban úgy nő, hogy a repülést segítse elő: általában minél több van belőle, annál nagyobb felhajtóerőt fejt ki a levegőben.

P. Á.

A dália

Az egyik leggyakoribb vágott virág, a legkedveltebb dísznövény a dália. Talán azért is, mert annyira sok fajtája van, az apró virágútól a hatalmas tányér nagyságot elérő virágfejűig, no meg azért is, mert kora nyártól késő őszig a virágoskertek, virágágyások díszé.

Mexikóból és Guatemalából terjedt el az egész világon. Hozzánk a 18. században hozták be először. Élő növény, koloncos gyökerű. Fajtáit három nagy csoportba osztották, az egyszerű virágúak, a félig telt virágúak és a telt virágúak csoportjába. A dáliát dugványozással, tőosztással és magvetéssel is szaporítják.

Vízkeresés varázsvesszővel

Szárazságok idején igen nagy gond a kertekben, veteményesekben a locsolás. Sok kút kiszárad vagy lepad és új kutak ásása költséges munka. Különösen dombvidéken előfordul, hogy a kútások leásnak 10-15 méterre, de nem találnak vizet és munkájuk hiábavaló volt.

A föld alatt vízerek találhatóak, s ha ezeket nem sikerül ásáskor eltalálni, akkor nem lesz víz. Mi hát a megoldás? Már őseink is tudták, hogy a vízerek

bizonyos sugárzásokat bocsátanak ki, amelyeket az ember tudat alatt érzékel. Szokás volt, hogy letéptek egy Y alakú mogorófavesszőt és azzal indultak el a víz megkeresésére.

Ez a „varázsvessző” nem mindenkinél működött, csak nagyon kevés ember tudta megbízhatóan használni, s ezen embereknek igen nagy becsületük volt.

Hogyan is funkcionált ez a varázsbót?

A kereső a vesszőt a két száránál a kezébe véve a vízre gondolt, s mellkasa előtt tartva elindult a kiszemelt területen. Amikor a vízér fölé ért, a vessző megmozdult és erőteljesen elkezdett fel-le mozogni.

ZSIBONGÓ

Szilva

Ennek a finom, hamvas, kék gyümölcsnek az őshazája a Földközi-tenger keleti medencéje, valószínűleg Szíria, Irán, Törökország, Görögország népei kóstolták először. Ma már a zöld, lila, piros és sárga változatai is ismertek és kedveltek. Együnk belőle sokat, mert rendkívül gazdag káliumban, magas az A-vitamin-tartalma. Erősíti a legyengült szervezetet, jót tesz vashiány és vérszegénység esetén. Az egyik legjobb vértisztító. Télen ajánlott az aszalt szilva fogyasztása, a befőtt is finom csemege, és lekvár is készülhet belőle.

Miért repkednek a szitakötők a víz felett?

A szitakötők ragadozó rovarok, apró legyekkel, szúnyogokkal élnek, és hihetetlen ügyességgel vadásznak rájuk a le-

Tudod-e?

vegőben. Gyermekkorukat a vízben töltik. Ilyenkor még nincsenek csillogó szárnyaik, nem tudnak repülni, úgy hívják őket: szitakötőlárvák. De a víz alatt is ragadozók és nemcsak a rovarokat, hanem még az apró halakat, gőtéket is megtámadják. Félnék is tőlük a vízlakók, ahol csak lehet, elkerülik őket.

Miért nem lehet a Napba nézni?

A szem sok mindent kibír, de mindent nem. A Nap túl erős fénye megvakíthat bennünket. Szemünk fényszabályozója a pupilla. Ha árnyékba lépünk, a pupilla kitágul, ha kilépünk az árnyékból, a pupilla ponttá zsugorodik össze. A természet jóvoltából a szem meg tudja védeni magát a túl sok

fénytől. Éppen ezért hozzá kell szoktatni a fényhez. A pupillát mozgó izmok megerősödése, gyors váltásra való készsége megvédi a szemet a fölös fénytől. Persze a Napba nézni nem szabad, hiszen megvakulhatunk tőle.

Mit és mennyit fogyaszt el élelmiszerből az ember élete folyamán?

Egy átlagos európai ember hetven év alatt elfogyaszt három szarvasmarhát, tíz sertést, két borjút, két birkát, több mint száz tyúkot, kétezer halat, tízezer tojást, több ezer kiló sajtot, száz zsák burgonyát, nyolcvan zsák lisztet, ugyanennyi cukrot, ötezer kenyert, hatezer kocka vaját, hétszázötven kiló margarint, több száz liter étolajat, száz darab tortát. Persze, mindezen kívül még számos ismert élelmiszert eszünk meg kisebb-nagyobb mennyiségben.

Ha valami nagyon fontos dolog történik veled, akkor izgulsz. Izgulsz felelés vagy dolgoztatás előtt, izgulsz, ha valami rosszat teszel és az osztályfőnök vagy igazgató magához hívat. Azt is észrevetted már, hogy mikor izgalmi állapotban vagy, izzad a tenyered, szaporábban lélegzel, gyorsabban ver a szíved. Ilyenkor a vérnyomásod is megemelkedik. A hazugságvizsgáló műszer nem a kimondott szó vagy mondat tartalmi igazságát méri, hanem a hazugságnál kimutatható, a szervezetünkben lejátszódó (úgynevezett) fiziológiai változásokat.

Itt egy példa:

Mondjuk, hogy az egyik osztálytársad a tornaóra alatt visszalopakodik az osztályba és ellopja társának piros táskájából az érté-

kes mobiltelefont. Mikor kiderül, hogy a mobiltelefon eltűnt, a gyanúsítottakat hazugságmérővel vizsgálják. Ez úgy történik, hogy testükre (többnyire az alkarra) felhelyezik az érzékelőket és azt a feladatot kapják, hogy a vizsgálatvezető által kimondott szóra azt a szót mondják ki, ami először az eszükbe jut. A vizsgálatvezető egyenként kimond 15-20 szót. Közben méri, hogy az egyes szavakra hány másodperc múlva érkezik a válasz. A 15-20 szó között van 3-4 olyan szó is, ami a lopással kapcsolatos. Például: piros táska, tornaóra, mobiltelefon. Ezeknél a szavaknál

az elkövető 2-3 tizedmásodperccel lassabban válaszol, mivel nem szeretné magát egy gyanút keltő szóval elárulni, tovább gondolkodik. Közben emelkedik a vérnyomása, szíve gyorsabban ver, tenyere megizzad, légzése felgyorsul. Ezt mind kimutatja a műszer. Akinél a fent említett kritikus szavak közömbösek, ezek a fiziológiai folyamatok nem jelentkeznek, és ugyanolyan ütemben mondja a válaszsavakat, mint a többi hívószónál. A modern hazugságvizsgáló gépek persze ennél sokkal bonyolultabbak, de hasonló alapelvek szerint működnek.

A hazugságvizsgáló gép

Év végi hajrá

Milyen lesz a bizonyítvány?

A hogy közeledik az iskolaév befejezése, a diákok egyre többet gondolnak az év végi jegyekre. Számolgatnak, kalkulálnak, jön a nagy hajrá, egymás után jönnek az ellenőrzők, felelések, s sokan még az utolsó napokban is igyekeznek javítani a jegyeiken, hogy minél jobb átlaggal fejezzék be az évet. Vannak persze, akik megelégszenek azokkal az osztályzatokkal is, amit év közben gyűjtöttek össze, másoknak viszont nagy a tét. Az utolsó napok nem mindenkinek telnek egyformán, van, aki a lustasága miatt most a könyvek felett görnyed, másoknak pedig már minden gondolata a nyári szünet körül forog, de annyi bizonyos, hogy minden diák nagyon várja már a nyári szünidőt.

A szabadkai Miloš Crnjanski iskola hatodikos tanulói: **Mihályi Nikolett, Vigh Mónika, Kasza Szabina, Hulló Bálint** és **Snicer László** is így vannak ezzel, s az utolsó néhány nap is a minél jobb bizonyítvány jegyében telik.

Mónika jeles tanuló lesz, biológiából mindenképpen felelés vár rá, mert két jegy között áll, de mint mondja, nem fordít sokkal több időt a tanulásra, csak amennyit szokott.

– Nemcsak nekem, a szüleimnek is fontos, hogy milyen lesz a bizonyítványom, szeretnék, ha minél jobb tanuló lennék. Nem muszáj minden tantárgynak ötösnek lennie, de azért igyekezni kell, mert minden jegyünk fontos, ha majd felvételizni készülünk. Divattervező vagy lakberendező szeretnék lenni, ehhez pedig jó jegyek kellenek. Szerintem a jegyeim körülbelül a meglévő tudásomat tükrözik. Nagyjából közepes tanulónak mondanám magam. Vannak nálam rosszabbak is az osztályban, sőt

ebben az évben kicsit jobb is lesz az átlagom, mint korábban. Én meg vagyok elégedve.

– Négyes-ötös tanuló vagyok. A szüleimnek fontos, milyen eredményeket érek el, és persze nekem is számít, hogy melyik középiskolába vesznek fel. Még a földrajz maradt, amiből javítani szeretnék, mert most hármásra állok. Nem hiszem, hogy többet tanulnék, mint előtte, de most már kicsit fáradt vagyok, sok volt a suliból – mondja Szabina. – Meg vagyok elégedve a tanulmányi eredményemmel, egyedül az angol és a német megy nehezebben, míg matekból mindig is jól álltam. Szerintem közepes lesz a bizonyítványom. Fontos törekedni a jó osztályzatokra, de főleg akkor töröm magam, amikor kapok egy rosszabb jegyet, habár tudom, hogy jobb lenne rögtön jó jegyet kapni.

Bálint bizonyítványa hármias lesz. Tudja, ha többet tanult volna, sokkal jobb eredménnyel zárhatná az évet, de mint bevallotta, kicsit lusta volt.

– A szüleim nem igazán vannak megelégedve a jegyeimmel. A tornával nincs gondom, a nyelvekből viszont kicsit gyengébb vagyok, főleg németből, de a műszakival sem boldogultam, a tanár miatt. Szerintem a tanároktól is nagyban függ, milyen jegyeket kapunk, és az ellen nincs mit tenni, ha nem szeretnek minket. Ha rossz jegyet kapunk, a legtöbbször lehetőséget adnak a javításra, de vannak, akik szigorúak. Ha egyest kapok, rosszul érzem magam, de általában sikerül kijavítanom, és akkor már jobb. Ezekben a napokban többet tanulok, bár tudom, hogy könnyebb lenne, ha egész évben rendsze-

resen tanulnék. A jegyeim tulajdonképpen nem tükrözik a tudásomat, tudnék többet is, ha tanulnék. Így csak hármasaim vannak. Remélem, ez elég lesz ahhoz, hogy majd beiratkozhassek szakácsnak.

– Csak két négyesem lesz, történelemből és műszakiból, de a többi tantárgy mind ötös, legalábbis, ha a földrajzot sikerül kijavítanom – tudjuk meg Nikolettől. – Eddig mindig színkitűnő voltam, első alkalommal csúszik be négyes is, de ezzel is meg vagyok elégedve, és remélem továbbra is ilyen marad a bizonyítványom. Szerintem is sok függ a tanártól, ha nem magyarázzák el rendesen az anyagot, vagy nagyon szigorúak, akkor nehéz jó jegyet kapni. Én most már kevesebbet tanulok, mint egyébként, mert a legtöbb tárgyból jól állok.

Laci fizikából, matekból és földrajzból áll rosszabbul. Számára ezek a legnehezebb tantárgyak, de mindent megpróbál, hogy az utolsó napokban javítson a jegyein.

– Szerintem a jegyeim a lustaságom miatt lettek ilyenek, pedig számít, milyen lesz a bizonyítvány. Már most arra kell gondolni, hogy sikerüljön a felvételi, mert sokat jelent, milyenek voltak a jegyeink. Általában jeles vagy jó tanuló vagyok. Az idén nem sikerül jelessel fejeznem az évet, a hatodik kicsit nehezebb volt, mint az előző osztályok. A szüleim nem várják el, hogy színkitűnő legyek, de állandóan hajtának, hogy tanuljak. Igazuk van, de ettől függetlenül nem tanulok többet. Pedig könnyebb lenne, ha több időt fordítanék rá. Most kicsit többet kell a könyvek mellett ülnöm, úgyhogy kicsit nehezebbek az utolsó hetek.

Sztojánovity Livia

A legtitkosabb óvóhely

A minap történt meg először, hogy újságíróknak bemutatták ez egykori szocialista Jugoszlávia legnagyobb hadititkának számító D-O elnöki és parancsnoki óvóhelyet, melyet – ha másért nem, hát a körülötte lengő misztikum és a rengeteg műszaki érdekesség miatt – mi is bemutatunk olvasóinknak.

E föld alatti várost Tito elnöknek és feleségének, a mostanában elég sokat emlegetett Jovankának, valamint a Jugoszláv Szövetégi Szocialista Köztársaság katonai és politikai vezetésének építették a hidegháborús időkben, és egy 25 kilotonnás atombomba robbanását is kibírta volna. 1953-tól 1979-ig épült.

Tito elvtárs szerette Boszniát és a bosnyákokat, megbízott bennük: teljes három háborús éven át Bosznia erdőiben és hegyeiben bújkált és hadakozott Hitler hadaival, s itt zajlottak le a Sutjeska és a Neretva menti nagy offenzívák is.

Sok-sok évvel később, a már öregedő, ám igen virgonc marsall visszajárt Bugojno környékére medvékre vadászni, melyek trófeáit aztán büszkén mutogathatta távoli országokból érkezett, el nem kötelezett elnökkollégáinak...

Kelet-Európa legnagyobb szuperbiztos atombunkerét is itt építtette meg, a Konjictól

4 kilométerre északkeletre fekvő Dedinovac-hegy gyomrában.

A Konjici brigád laktanya körletében, a havasok lankáin három jelentéktelennek tűnő nyaraló kinézésű házika van: ezek egyiken keresztül jutnak be az újságírók a hegy gyomrában lapuló, annak idején mintegy 4,6 milliárd dollár költséggel megépült objektumba. Ez volt a szocialista Jugoszlávia harmadik legdrágább katonai jellegű építménye: a Bihać melletti (föld alatti) katonai repülőtér 8,5 milliárdba, a spliti Lora hadikikötő 5 milliárd USD-ba került!

Az elnöki és egyben parancsnoki bunker 25 000 négyzetméter területű, ebből 6000 négyzetméter a lakóterület. Minden megvan benne ahhoz, hogy 6 hónapig a külvilágtól légmentesen elzárva, 250 méterrel a felszín alatt megélhessen benne az ország 350 csúcsvezetője!

A létesítmény valójában egy óriási – patkó alakú – vasbeton alagút, melyben a légkondicionáló berendezések 21–23 °C hőmérsékletet és 60–80%-os relatív légnedvességet biztosítanak. De van itt operációs terem, két nagy konferenciaterem, hálószobák, két trafóállomás, három – egyenként 540 kW-os – áramfejlesztő, 50 tonnányi üzemanyag tárolására alkalmas tartályok, és természetesen jó sok (150 köbméternyi) ivóvíz.

Persze nem csak arra szolgált az egész, hogy egy csomó ember elbújjon, ha veszély közeledik. Valójában innen irányították volna az ország hadseregét egy háború esetén: ennek jegyében volt itt sok rádió adó-vevő, átjátszóállomás, telefonközpont, melynek

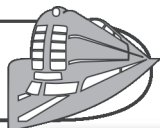
vezetékei közvetlenül az ország különböző pontjain levő helyi parancsnoki központokhoz vezettek (egyike ezeknek szerkesztőségünkől légvonalban alig 5-6 kilométerre van, nem is csoda, hogy a NATO-bombázásban 34 közvetlen találat érte a Glavica dombot, több száz köbméternyi földet és sziklát szakítva le a Tarcal-hegy oldalából – mindhiába). Mellékesen: egy másik ilyen föld alatti „háborús parancsnoki poszton” (ami a mai Horvátország területén van, és egy parasztyudvarból nyílik a bejárata) többször jártam katonakoromban, szellőztettünk, kipróbáltuk a berendezéseket, ellenőriztük, minden működőképes-e, és visszazártuk az egészet, hogy készen várja, hátha szükség lesz rá.

A D-O parancsnoki termében is nagy te-repasztal körül sorakoznak a piros telefonok, teleprinterok (hol voltak akkor még a komputerek?), odébb neonsztal a térképoltasáshoz, a falon lógó képről Tito néz le szigorúan. A patkó közepében – egy szinttel magasabban a többinél – az elnöki lakosztály. Tito dolgozószobáját dió- és tölgyfa berakás burkolja, a hálószobákban az ágyak (a 70-es években készült) matracait műanyag fólia védi az elpiszkolódástól.

Ma már természetesen – stratégiailag – semmi értelme az egésznek, csupán külföldi katonai delegációk szoktak ide látogatni és nagyokat csodálkozni. Muszlim-Bosznia hadserege azonban gondosan őrzi és gondozza: Tito bunkerét bosnyák katonák tartják karban, hátha előbb-utóbb ismét szükség lesz rá...

Lennert Géza

A LEGENDÁK SZERINT az emberi élet itt, a Seychelle-szigetek (olv: Szejsell) egyikén, Praslinon kezdődött, a Május-völgyben (Vallée de Mai). Egészen addig misztikum övezte ezeket a parányi földdarabokat, míg Vasco da Gama ázsiai útján, 1507-ben fel nem fedezte a különlegesen szép területet. Az első dokumentum 1609-ben jelent meg róla, amikor az Angol Kelet-Indiai Társaság expedíciót vezetett a szigetre. A háborítatlanságnak csak a 17. században vetettek véget az itt letelepedő kalózok, akik e világvégi partokon rejtették el kincseiket. A 18. század második felében franciák érkeztek a szigetekre: 1742-ben egy felfedező, Lazare Picault, Mauritius kormányzójának, Mahé de Labourdonnais vicomte kérésére vezetett expedíciót, a legnagyobb sziget ezért viseli a Mahé nevet. 1756-ban Mahé francia felségterület lett. Az angolok a 18. század vége felé jelentek meg, miközben az Indiai-óceánon terjeszkedtek. Jean-Baptiste Queau de Quinssey, az akkori kormányzó felismerte, hogy egy háború véget vetne a paradicsomi állapotoknak, ezért egyezséget ajánlott a Brit Tengerészeti Felügyeletnek: a franciák átengedték a hatalmat a briteknek, de a francia parancsok zászlaja alatt Quinssey lovag maradt a kormányzó.

1814-BEN SEYCHELLE-t Mauritiusszal együtt Nagy Britanniához csatolták. A szigetek közigazgatásilag 1903-ig Mauritiushoz tartoztak, akkor viszont a Brit Koronagyarmat független tagja lett. Seychelle 1976-ban lett független. A mai köztársaság 149 szigetből álló szigetcsoport.

SEYCHELLE-T LEGGYAKRABBAN az édenhez hasonlítják. A trópusi szigetek érintetlen és egzotikus szépsége ugyanis szinte kifejezhetetlen. Az égi és a földi édenekről egyformán nehéz közhelyek nélkül beszélni, ezért aztán az olyan vidékekről mesélve, ahol minden egyszerűen csodaszép, mi több, már-már tökéletes, az ember hajlamos semmitmondó lenni. Legjobb tehát, ha a Seychelle-szigeteket személyesen fedezzük fel.

BEVALLOM ŐSZINTÉN, hogy a világatlaszt kellett kinyitnom, amikor kiderült, hogy a Seychelle-szigeteket utazunk. A térkép aztán világosan megmutatta, hogy igazi trópusi környezet vár ránk, hiszen a közel 150 szigetből álló Seychelle szigetcsoport 1600 kilométerre fekszik Afrika keleti partjaitól.

HOSSZÚ, MAJDNEM 12 órás repülés után végre ereszkedni kezdett a gépünk. A végtelen, bársonykék tengerből kiemelkedett Mahé, a legnagyobb fehérszégélyű sziget. A repülőből kilépve azonnal arcul csapott a hazai novemberhez képest szemtelenül meleg, az első félóránban szinte nehéz párás tengeri levegő.

A FORMASÁGOKON TÚLESVE kisbusszal indultunk a fővárostól húsz percnire fekvő szállodánkhoz. Úgy tűnt, egy szépen gondozott, nagy pálmaházban szálltunk földre, ahol a dús trópusi növényzet és a sudár pálmák közé „beszorult” néhány épület és a kanyargós műút. A szállodába érve aztán folytatódott a mesevilág: a közel száz méteres pálmák között fekvő luxusbungalóból szobánk erkélye a tengerre nyílt, a teraszon pedig hallani lehetett a kertben szaladgáló piros, zöld színű papagájok csivitelését, a háttérben pedig az óceán morajlását.

A TENERPARTOT KÖZELEBBRŐL szemügyre véve végre megértettük, hogy mi a különbség a homokos part és a fehér homokos part között. A parti főveny fölél pálmák hajoltak, pontosan olyan ferdén, mint a leggiccsebb egzotikus képeslapokon. A partot lepottyant kókuszdiók és apró kagylók díszítették. A homokot hitetlenül markolászva, arcunkra furcsa mosoly ragadt: fokozhatatlanul szép világ ez, ráadásul olyan színekben pompázó, amelyet eddig sehol nem láttunk. A tenger, a növényzet, de még a föld árnyalata is más: mintha szürke hályog esett volna le az ember szeméről.

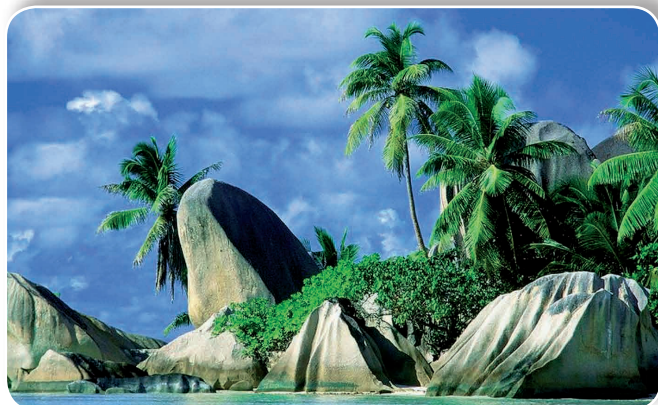
ELSŐ KIRÁNDULÁSUNK A VILÁG egyik legkisebb fővárosába, Victoriába vezetett. Ez az or-

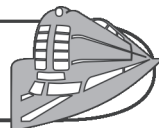
szág egyetlen városa, a többi település csak falu. A város nem tengernyi műemléke miatt érdekes, bár gyarmati épületei és múzeumai izgalmas kirándulást ígérnek egy, az ittenitől teljességgel idegen kultúrához szokott utazónak. A trópusi szigetek élő és kihalt élőlényeiből a Természet-történeti Múzeumban is felkészülhetünk, míg Seychelles múltjáról a Történeti Múzeumban tudhatunk meg többet, mint amennyit útikönyvünk lapjai tartogatnak számunkra.

AZ EURÓPÁBAN is ismert gyümölcsök – mint a dinnyék, az ananász, a kókuszdió, a papaya – mellett itt a piacon vannak olyanok is, amelyek nehezen szállíthatók, így egyáltalán nem, vagy csak ritkán jutnak el az öreg kontinensre. Ilyen a nevével ellentétben édes ízű, savanyú anóna (angolul soursop), a lédús jamalac és a szív alakú kerdebef, amelynek segítségével rögtön be is mutathatjuk a kreol és a francia nyelvek közötti kapcsolatot: ugyanezt a növényt franciául coeur de boeufnek (ejtsd: kördöbőf) hívják. A mókás hangzású bilimbi savanyú gyümölcse népszerű alkotóeleme a kreol konyhának, de sokan nyersen is szívesen fogyasztják.

VICTORIA AZONBAN nemcsak piacával nyújt felejthetetlen természettudományos kalandozást. A kókuszdiót lékelő, friss halakat cipelő, fűszereket adagoló árusok kellemes nyüzsgése után a város botanikus kertje jóval sterilebb, mégis pompás ízelítőt nyújt a kerítések közé zárt édenkert csodálatos növényeiből.

PERSZE A KÖNNYED városnézés után gyorsan megszomjaztunk egy igazi felfedezőtúrára.

Így Mahé sziget körbejárásához autót béreltünk, annak ellenére, hogy a jobbkormányos és jobb oldali vezetés a fordított körforgalmakkal riasztó és megszokhatatlan furcsaságnak tűnt. De hogy tovább nehezítsük feladatunkat, kirándulásunkhoz egy „buggy” kisautót szemeltünk ki, melynek légkondicionálója a minden irányból beáramló meleg szél volt. Matchbox-hoz hasonló járművünknek ugyanis nem volt sem teteje, sem ablakai, de még ajtaja sem, hangja viszont annál inkább.

AZ ELSŐ NAGYOBB kanyarnál aztán a centrifugális erő és a gyorsulás elméletben sokkal bonyolultabbnak és persze unalmasabbnak tűnő összefüggése is megvilágosodott előttünk, hiszen az ajtók hiánya miatt néha attól lehetett tartani, hogy az útszéli pálmák közé repülünk. Bájos trópusi járművünk mégis a legpraktikusabb közlekedési eszköznek bizonyult: ha ugyanis megálltunk nézelődni vagy fotózni, nem kellett ajtókkal bajlódunk, így valóban csak gyorsan kiugrottunk járművünkéből.

HELYBEN BESZERZETT térképünk alapján akár körbe is járhattuk volna a szigetet, de ez nekünk nem sikerült: egyszer csak elfogyott az út előlünk. Ez persze távolról sem akadályozott meg abban, hogy szebbnél szebb néptelen öblöket fedezzünk fel, s hogy időnként megálljunk egy képeslap-fotó vagy egy álomszerű fürdőzés erejéig. Útközben persze a pálmák között megbújó villák, apró keresztény templomok, és helyi iskolák mellett vezetett utunk, s miután éppen kora délutánra hajlott az idő, azt is megtudhattuk, hogy Seychelle-en bizony még mindig kötelező a régi gyarmati időkét idéző iskolai egyenruha. Ráadásul valamennyi intézmény más-más színű és fazonú öltözetet vall magáénak, így a helyiek könnyen megállapíthatják, ki hol koptatja az édeni iskolapadokat.

AZ EGYIK, MEGLEPŐEN szürkfelhős reggelen úgy döntöttünk, katamaránnal indulunk a szomszédos Praslin szigetére, amely az ígéretek szerint még az eddigieknél is csodálatosabb élményt nyújt. Seychelle ezen második legnagyobb szigete a Világörökség része, ahová másfél-két órás hajóúttal érkeztünk, de választhattuk volna a húsz perc alatt átérő Air Seychelles légitársaság szigetközi járatát is.

PRASLIN ÁLLÍTÓLAG az egyetlen hely a Földön, ahol megtalálható a Coco de Mer (tengeri kókusz) palma, mely több mint 200 évig is élhet. A legendás méretű és formájú termés azonnal a védett, és hihetetlenül sűrű palmaerdőbe csalogatott, ahol összesen 4000 tengeri kókuszpalma található. Az erdőben Jurassic Parkos hangulat uralkodott, az óriási pálmafák és a szobányi nagyságú pálmalevelek között még a legerősebb napsütésben is félhomály derengett, a furcsa zajok közül kiszűrhattuk a fekete papagáj kopácsolását. És végre, az erdei ösvényen feltűnt egy a híres tengeri kókuszok közül, méghozzá egy szigorú arcú, egyenruhás erdőőrő fején. Bizony, a nemzeti park munkatársai a palmaerdőben bókászva és fülüket hegyezve egyenként szedegetik össze a hatalmas dörrenéssel lezuhanó, ölnyi méretű, helyenként a húsz kilót is meghaladó, védett kókuszdiókat.

A VILÁG LEGNAGYOBB kókuszdiója után a Földgolyó legszebb strandjára is kíváncsiak voltunk. Független szakértők a világ legszebb tengerpartjaira szavazva a Praslin szigeti Anse Laziot az első öt közé sorolták. S valóban, a szikrázó fehér korallhomokos, pálmákkal szegélyezett partot óriási türkizkék hullámok nyaldosták, miközben az élőkép háttérét természet faragta gránitsziklák tették tökéletessé. Gazdagon kínált ebédünket a part mögött húzódó pálmaligetben költöttük el, mondani sem kell, hogy közben örökkévalónak kívántuk e néhány itt töltött órát.

PRASLINRÓL TOVÁBBI fél órás hajóút La Digue szigete, a Seychelle-szigetek harmadik legnagyobb tagja. Partot érve helyi vezetőink egy különleges, fapados, nyitott kisbuszba ültettek bennünket, mivel La Digue-on egyáltalán nincsenek autók. Közlekedni kizárólag lóháton, kerékpárral, vagy ilyen turista „buszokkal” lehet. Első utunk egy kókuszfeldolgozóba vezetett, ahol az óriási pálmafák között megtudhattuk, miként hasznosítják a kókuszt, és mi mindent lehet készíteni ebből a – mellesleg csak számunkra különleges – termésből. A kókuszfarm bejárása után újra világhírré dicsekvő helyszín következett, a sokadik legszebb tengerpart, most éppen a Bounty reklámokból ismert paradicsomi hát-térkép. Azon már nem is lepődtünk meg, hogy itt, a homokfövenytől néhány száz méterre áll

Terület: 455 km².

Népesség: 79 326 fő (afrikai, arab, indiai, kínai, európai).

Népcsoportok: kreol (89%), indiai (5%), malgas, kínai.

Vallás: keresztény (97%).

Hivatalos nyelv: angol, francia, kreol.

Hivatalos fizetőeszköz: Seychelle-i rúpia (1 USD = kb. 5 SR.)

Beutazási szabályok: vízum nincs, beutazáskor kötelező igazolni a szállodai foglalatást. Az országba való belépéskor 40 USD illeték fizetendő.

Vámszabályok: Természeti kincsek és a helyi pénz nem vihető ki, csak az üzletekben vásárolt, zárjegyekkel ellátott áruk.

Időeltolódás: A téli időszámítás szerint +3 óra, a nyári időszámítás szerint +2 óra.

Közlekedés: Jobb oldali, a szigetek között repülő, helikopter, komp és hajó közlekedik.

az a villa, ahol sok híres filmet forgattak, többek között az egykor népszerű, erotikus Emanuelle-sorozat. Talán nem ez utóbbi szerepe, hanem káprázatos környezete miatt választja ma is sok híresség – királyi családok, a brit miniszterelnök – pihenése helyszínéül.

S HA EDDIG CSAK ámuldoztunk a szebbnél szebb partokon, mezítláb ácsorogva a puha homokparton, akkor itt, La Digue gránitszikláinak között garantáltan gyökeret ver a lábunk. A tengerparton óriásként kiemelkedő, a naplemente vörös fényében fürdő gránitsziklák képe, a talpunk alatt süppedező puha, langyos homok simogatása egy életre bevésszük az emlékezetünkbe.

MINT AHOGY SEYCHELLE friss illatai, és tiszta ízei, a kreolok bájos, ősi kórtánca, az éjszakai tenger fölött is kéken nyújtózó égbolt, és a hajnali, buja forróság. Mert Seychelle-en éjszaka is nappali meleg van, mi több, az egyenlítő közelségének köszönhetően éjszakai is látni lehet a korallhomokon futkározó apró rákokcskákat. Seychelle-től nehéz búcsút venni, hiszen itt még a bennszülöttek is lesétálnak időnként a tenger partjára, hogy újra és újra megcsodálják sokat irigylt földi édenüket.

Sz. V.

Fotósafari víz fölött és víz alatt

A kár a címdalunkhoz is köthetnénk a témát, noha arra először a „Menjünk ide nyaralni” jelszót akartuk ráírni, de ilyenkor, amikor lassan már a fizetésről is leszoktatnak minket, s jó, ha valami egészen közeli és egészen olcsó helyre sikerül eljutnunk, miközben sokan egyik napról a másikra munka és jövedelem nélkül maradnak – úgy döntöttünk, inkább nem hergeljük magunkat és a kedves olvasót. Komputeres-fotós-videós rovatunkban azonban mégis elmagyarázzuk, mit kell tennie annak, aki netán mégis olyan helyre készül, ahol tiszta, áttetsző tenger vagy tó van a közelben (pl. a horvátországi rokonokhoz), hogy emlékeinek vízfelszíni és víz alatti részét is megörökíthesse barátai és az utókor számára.

Lássuk tehát a lényegét: a víz alatt minden más. Bizonyára sokan közületek megélték már azt a pillanatot, amikor a tengerben vagy tóban úszva kinyitottatok szemetek a vízben, és legnagyobb meglepetésekre – semmit se láttatok. Legalábbis – semmi éleset. Miért? Mert az ember nem hal. Az ember szemét a természet arra szerkesztette, hogy a levegő nevű közegben lásson élesen, a víz viszont ezerszer sűrűbb a levegőnél, és a fény teljesen másképpen törik meg a szem-víz határon, mint a szem-levegő átmenetnél. Ennyit az elméletből – elvégre nyár közeledik, ne fárasssuk az agyunkat túl sok fizikával.

Nos, a probléma megoldását is ismeritek, csak nem jut eszetekbe: az pedig a bűvárszem-üveg. Amikor a szemetek előtt néhány centis levegőréteg van, s csak aztán következik (egy vékony üveg mögött) a víz, akkor mindjárt másképp néznek ki a dolgok. Ha bűvárszem-üveg van rajtad, és úgy dugod be a fejed a vízbe, akkor mindent szépen, élesen, mi több: valamelyest fölnagyítva és közelítve látsz!

Valami hasonló megoldást alkalmaztak a konstruktőrök (azaz tervezőmérnökök) akkor is, amikor megalkották a víz alatti fényképezésre alkalmas gépeket. A francia Louis Boutan volt az, aki 1893-ban úgy döntött: 9×13 centiméteres üveglemezes fényképezőgéppel

megpróbálja megörökíteni a víz alatti táj szépségeit. Vízhatlan fatokba szerelt géppel merült a víz alá, s ügyes konstrukciós megoldásának köszönhetően 50 méteres mélységben is sikerült víz alatti magnéziumvakuval kiváló képeket készítenie!

Na de hagyjuk a francba a történelmet is – hiszen csak a megrögzött Discovery Channel, National Geographic és hasonló természetcsatornák nézői ismerik a nagy Hans Hass és Cousteau kapitány nevét – ez utóbbit talán

Egyszer használatos fényképezőgép

többen, hiszen ő a tengerkutatás mellett az önreklámozásnak is nagymestere volt.

Ha ma döntünk úgy, hogy a víz felszíne alatt akarunk fényképezni, akkor választhatunk a könnyűbúvárok számára készült, kemény tokba bújtatott komolyabb gépek közül, ezek azonban nagyon drágák, és a nyaralási fotókhoz semmi szükség rájuk. A másik megoldás: egy olyan (olcsóbb árkategóriás, kimondottan amatőröknek szánt) digitális fényképezőgép, mely bizonyos mélységig vízhatlan. Ezt a változatot megúszhatjuk néhány száz eurós költséggel, és a gépet egész évben használhatjuk, hiszen víz fölött is remek képeket készíthetünk vele. És van egy harmadik megoldás is: a tengerparti városok fényképészboltjaiban kaphatók az egyszerű használatos gépek vízhatlanított változatai is.

Ami jobban érdekel minket, az a vízhatlanított (amatőr) digitális gép: ennek remek példája az Olympus Stylus 1030 SW, amiben az S

Egy fényképezkedő halacska

a Shock-proofot, azaz ütésállót jelenti. Vagyis azt, hogy nem hal meg a géped, ha leejted az asztalról. Az emeletről való ledobást azonban ne próbáljuk ki! A W pedig a Waterproofot jelenti, ami a vízhatlanságra utal. Olyannyira, hogy nemcsak 2-3 méteres mélységig vízhatlan, ami a közvetlenül a víztükör alatti fényképezést teszi lehetővé, hanem akár 10 méter mélységig is, ami pedig az amatőr (nyaraló) kocabúvárok mélységrekord-határával is nagyjából egybeesik. Vagyis: nagyobb mélységet bír ki ez a gépecske, mint a használója...

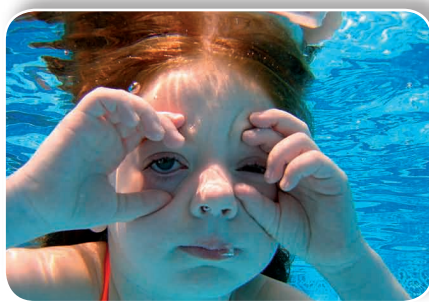
A harmadik megoldás az „eldobós” víz alatti fényképezőgép – amennyibe kerül (5–10 €), annyit is ér. Le lehet vele merülni 2-3 méter mélységbe, és ott lefényképezni a tengeri sünnöket, csillagokat, feketekagylókat, algákat... Aztán, mikor a film végére érünk, elvisszük a fényképészhez, az „feltöri” a tokot, kioperálja belőle a filmet és előhívja... Nyaralási emlékképek készítésére (lábak a vízben, kishúgi a víz alatt) jó, másra aligha.

Képeinken néhány gépet mutatunk meg, és néhány ezzel készült képet – aki a Tisza, a Duna, a Palicsi-tó vagy a DTD-csatorna partján nyaral majd, az nyugodtan továbblapozhat – ezek vize meglehetősen zavaros (ami nem mindig egyenlő a piszkossal), így bennük (amatőr felszereléssel) nem lehet jó képeket készíteni. Vízük viszont – akárcsak a tengeré – remekül hűsít a nyári forróságban...

L. G.

Kis mélységekre

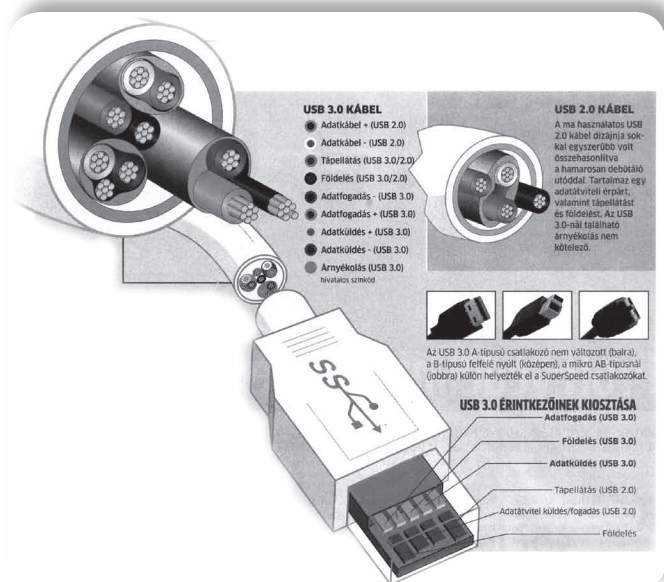

Erre jó

Szörfösöknek

Nos, a drága, félprofi felszerelést csak megmutatjuk, de nem foglalkozunk vele különösebben – akit érdekel, olvassa el hosszabb írásomat, mely szerb nyelven jelent meg a tavaly nyári ReFoto-ban: <http://geza.jopajtas.info/bbb/ReFOTO-podv-foto-by-Geza-Lennert.pdf>

Elkészült két kulcsfontosságú számítógépes alkatrész, a SATA- és az USB-csatlakozónak a harmadik verziója. Mindkét adatkábel több gigabit adatot tud majd áteresztetni magán másodpercenként. A legfrissebb leírás szerint a SATA Revision 3.0 jobban gazdálkodik majd az energiával, és sokkal gyorsabb lesz, mint két elődje együttvéve: 6 gigabites csúcssebességet érhetünk el vele, míg az eredeti SATA 1,5 gigabitnál, utódja 3 gigabitnál érte el a maximumot. Csak lenne olyan merevlemez, amely képes ilyen szédítő sebességre.

Az USB is jobban törődik majd az energiával, és eközben tízszeres sebességre vált. Az USB 2.0-val kompatibilis USB 3.0 ugyanis 480 megabit helyett már 4,8 gigabiten közvetíti az adatokat. A Maximum PC cikke szerint a kábel olyan vastag lesz, mint a hálózati kábelek, és az ellenkező irányú adatforgalom külön vonalon lesz lebonyolítva, így egyszerre lehet majd olvasni és írni a perifériákat.

Hihetetlen, de az USB 2.0 már nyolcéves! Nyolc éve ezt az adatkapcsolatot használjuk szinte minden esetben, ha két eszközt akarunk összekapcsolni vagy PC-nkhez csatlakoztatni. Ma már mindent PC-n, mobilon, zsebben hordhatón, asztalin vagy szuperszámítógépen alapértelmezett legalább 6,8 vagy akár 14 ilyen csatlakozás. Nem is tudunk olyan eszközkategóriát mondani, amiben ne lenne legalább egy USB 2.0-s termék: mobiltelefonok, iPod, eger és billentyűzet, külső adattárolók, webkamerák vagy akár monitor és hangkártya. Az USB-csatlakozás olyanira elterjedt, hogy se szeri, se száma a bolondos kiegészítőknek. Láttunk már USB-s karácsonyfát, asztali ventilátort, táncoló babákat, irodai rakétakilövőt vagy a leveleinket és chat-üzeneteinket hangosan felolvasó nyulat.

A legelterjedtebb USB-s eszköz azonban a flash tároló: legyen bár USB-kulcs, miniatúr merevlemez vagy asztali, 3,5 colos adattár, már nehéz lenne elképzelni az életet nélkülük. Az elmúlt években ezen tárolók kapacitása rohamosan nőtt, amivel sokáig összhangban volt az USB 2.0 kínálta 480 Mb/s-os adatátviteli sebesség. Mára azonban, amikor 32, 64 GB-os USB-kulcsokat, 1-2 TB-os külső merevlemezeket vásárolhatunk elérhető áron, már éppen ez a szűk keresztmetszet: a HD-filmek korában a 480 Mb/s már semmire sem elegendő.

Az Intel – felismerve mindezt – 2007 szeptemberében bejelentette, több iparági vezetővel összeállt, hogy belefogjanak az új szabvány kidolgozásába, amit egyszerűen csak USB 3.0-nak fognak hívni. Egészen az idén januárig kellett várni az első USB 3.0-s külső merevlemez megjelenésére, amit a Las Vegas-i CES kiállításon a Seagate mutatott be működés közben. Ezt már az idén temérdek más, USB 3.0-s eszköz követi, ezért utánajártunk, mire kell számítanunk az USB 3.0 megérkezésekor, milyen újdonságokat kapunk, és mihez kezdünk majd régi eszközeinkkel.

Kétségtől az USB 3.0 legfontosabb újdonsága a hihetetlen sebesség: az 5 gigabit/másodperces sávszélesség elegendő arra, hogy

KOMPUTER

USB 3.0: csúcssebesség!

nagyjából egy CD-nyi anyagot egyetlen másodperc alatt átmásoljunk. Ez az 5 Gb/s nagyságrendi ugrásnak tekinthető a korábbi 480 Mb/s-hoz képest, amivel az USB 3.0 nemcsak, hogy legyőzi ellenfelét, a Firewire-t, de egy komplett kategóriát is ugrik, és az adattárolásban eddig a maga 300 MB/s-ával vezető SATA II-t is megelőzi.

A nagyobb sebesség új adatkapcsolatoknál nem újdonság: az USB 3.0 igazi újdonsága, hogy a 10-szeres gyorsulás mellett megőrzi a 100%-os kompatibilitást, azaz minden régi eszközünket megtarthatjuk.

Az USB 2.0 háromféle sebességet kínál: LowSpeednél 1,5 Mb/s-mal, FullSpeednél 12 Mb/s-mal, míg HighSpeednél 480 Mb/s-mal cserélnek gazdát az adatok. Az USB 3.0-nál is megtalálhatóak ezek a sebességek, így a meglévő USB 2.0-s eszközeink észre sem fogják venni, hogy a másik oldalon már USB 3.0 vezérlő van. Az új szabványnál jelenik meg a negyedik sebességfokozat is, a SuperSpeed, ami 5 Gb/s sávszélességet biztosít. A korai találgatások mind tévesek, ugyanis az USB 3.0 nem optikai kábelt használ az adatátvitelhez, hanem a meglévő négyet öt új vezeték egészíti ki. Ez a szupergyors adatátvitel a plusz egy földelés mellett két, külön-külön árnyékolt érpárt igényel, amelyek közül az egyik az adatküldésért, a másik az adatfogadásért felel (lásd a képen). A külön árnyékolás a zavarok és zajok kiszűrése miatt szükséges, továbbá USB 3.0 csatlakozónál az érintkezőket fedő külső fémborítás is kötelező. A dupla érpár hatalmas előny, ha a sebességről van szó: duplex módon az adat egyidejűleg minden irányban közlekedhet. Az USB 2.0-s érintkezők érintetlenül, a már megszokott helyen találhatóak, az USB 3.0-sakat pedig ezek fölé helyezték.

A normál, A típusú csatlakozóban rengeteg hely van a plusz öt érintkezőnek, ezért ez nem változott semmit sem. A Super-Speedet kínáló USB 3.0-s csatlakozók kék színkódolást kaptak, ezzel különböztetik meg az USB 2.0 fehér, fekete vagy szürke változataitól.

A B típusú csatlakozó nyomtatóknál, külső merevlemezekenél használatos, és csak kicsit változott: némileg magasabb lett, hogy elférjenek az új érintkezők. A microUSB, vagyis az AB típusú leginkább mobil-készülékeknél és fényképezőknél használatos. Sajnos itt nem lehetett elkerülni a méretnövekedést. Az USB 3.0-hoz szükséges lábak egy kiegészítő részben kaptak helyet.

Az USB 3.0-nál újfajta adattovábbítási módszert használnak. A routing, vagyis direkt címzés technológiával az adó sokkal gyorsabban megtalálja a címzettet: míg az USB 2.0-nál, pollinggal minden eszköz megkapta a kiküldött adatot, addig itt direktben, csakis egyetlen eszközhöz továbbítódik az adat.

Az USB 3.0 szabvány nem bánik szűkmarkúan az áramerősséggel sem. USB 2.0-nál 100 mA jár minden eszköznek, amit 500 mA-ig lehet feltornáztatni. Ez sajnos sok problémát okoz a nagyobb, 2,5 colos külső HDD-s adattárolóknál.

Az új szabvány alapértelmezetten 150 mA-t juttat minden eszköznek, ami egészen 900 mA-ig növekedhet. Sajnos ez az érték továbbra sem elegendő a külső, 3,5 colos merevlemezeknek, azonban a stabilitás jelentősen javul például a 2,5 colos, külső merevlemez tárolók esetében.

További info:

<http://www.usb.org>

RÜGYFAKADÁS

Nyár

*Itt a nyár, újra itt van,
süt a nap, ragyog vígan.
Ennek örül minden gyerek,
játszani kint mindenki szeret.*

*Fagyizunk és sétálunk,
még fürödni is járunk.
Együtt vagyunk, jaj de jó!
Meddig tart a vakáció?*

Bottyán Rebeka, 6. osztály
Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Egy napom Ábellel a Hargitán (Naplórészlet)

1920. szeptember eleje

A kis ház egyik sarka

Ma reggel Ábellel és az édesapjával elindultunk a Hargitára, mivel Ábel erdőpásztori munkát kapott a Hargitán.

Édesanyja felpakolt minket, mint a máhás szamarat. Küldött velünk egy macskát, krumplit, edényeket, egy kecskét és két tyúkot.

Amikor odaértünk, nem mertünk bemenni a viskóba, mert azt hittük, hogy van bent valaki, de mikor bátorságot gyűjtöttünk s bementünk, megpillantottuk Bolhát, a kutyát. Bent a házban lepakoltuk az edényeket, leraktuk a krumplit, utána kikötöttük a kecskét, a tyúkokat eleresztettük az udvaron, megvizsgáltuk a kutyát, legalábbis annyira, amennyire mi értettünk hozzá.

– Meg fog gyógyulni – mondta Ábel.

Utána pedig elmentünk a folyóhoz vízért. Mire visszaértünk a kis hegyi kulipintyóhoz, Ábel édesapja kitakarított a házban, mi pedig helyre tettük az edényeket és megittuk a kecskét. Mikor elvégeztük minden teendőnket, leültünk a régi rozoga székekre, és beszélgetni kezdtünk. Ábelnek ezt mondta édesapja:

– Holnap reggel eljön a bankigazgató, és el fogja mondani, hogy mi lesz a dolgod itt a Hargitán.

Majd még hozzátette:

– Még sötétedés előtt indulok haza, remélem, hogy fel fogjátok magatokat találni, és nem lesz semmi bajotok.

Ábel és én is megdöbbenünk az apja mondatán. Nem számítottunk arra, hogy itt fog minket hagyni egyedül. Az édesapja elindult haza, mi pedig sötétedés után bementünk a konyhába, kitámasztottuk az ajtót, hogy éjszaka ne jöjjön be senki. Mivel nem volt ágyunk, a kutya mellé a sarokba telepedtünk le.

Ábel pálinkát iszik, én pedig most írom a naplót, miközben azon töprengünk, hogy mi lesz holnap a teendőnk. (Bevallom egy kicsit én is félek.)

Toldi Viktória, 7. osztály
Duro Salaj iskola, Szabadka

Alliteráció

LIIII.....

Lován lovagolt Laci Lengyelországba,
Lili lakodalmába.

Lábán limhe-lomha lábbeli,
Lantját ládjában „legelteti”.

Legnagyobb légy Laci lábára leszáll,
Ló lélegzete leáll.

Laci lehessegeti legyet, ló lenyugszik,
Leharapja lucfenyő-levelet.

Leállnak.

Lakomáznak lencsét, lisztből lángost, lepénykét.

Lóláb lassan lépked Londonba,

Laci lábát lógatja,

Lakodalom, lakoma lemondva.

Zódi Ottília, 7. osztály
Miloje Čipčić iskola, Törökbecse

Tündérorságban

Vasárnap délután egy könyvet olvastam. Miután elolvastam, odaszaladt hozzám egy kis manó. Azt mondta:

– Gyere velem, gyönyörű világot mutatok be neked, Tündérországot!

Nagyon elcsodálkoztam ezen, mégis követtem. Elvezetett egy kis lyukig, ami a falba volt fúrva.

– Jé, ezt a lyukat még észre se vettem! – mondtam csodálkozva. – Remélem, anyu se...

– Nincs semmi gond. Ez egy varázsluk, amelyen, ha átviszlek, rögtön becsukódik, és máris Tündérorságban leszel.

– De ez a lyuk olyan pici! Csoda, ha a lábam nagyujja átfér rajta! Én hogy férjek át?

– Ha összezsugorítalak, simán átbújsz. És kérek, ne hitetlenkedj tovább! – mondta már-már idegesen a manó.

– Na, jó... – egyeztem bele.

Ekkor a manó összezsugorított, és így át tudtam lépni a lyukat.

Bent rózsaszín fény fogadott. Persze újra akkora lettem, mint eredetileg, csak a külsőm volt más. Hajam térdig hullámozott, zöldes ruhám, szárnyaim és gyönyörű fejdíszem csillogott a felkelő nap sugarában. Mindenhol tündérek fogadtak, és nagyon kedvesek voltak velem. Pár tündérlány még körül is táncolt. De ekkor egy nagy sárkány támadta meg a birodalmat. A tündérek engem választottak meg vezérüké. Rátámadtunk a sárkányra. Ő hiába küzdött, védekezett, a fény és a boldogság ereje kifogott rajta. Győztünk. A tündérfiúk és -lányok engem ünnepeltek és csapatomat.

De ekkor megcsörrent a mobilom. Hirtelen felébredtem. Üzenet érkezett. Ági írta az SMS-t:

„Hol vagy már ennyi ideig?”

Csak álom lett volna egész Tündérorság? Minden csak álom? Kár. Pedig szép volt. Miután felöltöztem, fogtam a kabátom, és már rohantam is Ágihoz. Ezt az álmot viszont soha, de soha nem felejttem el!

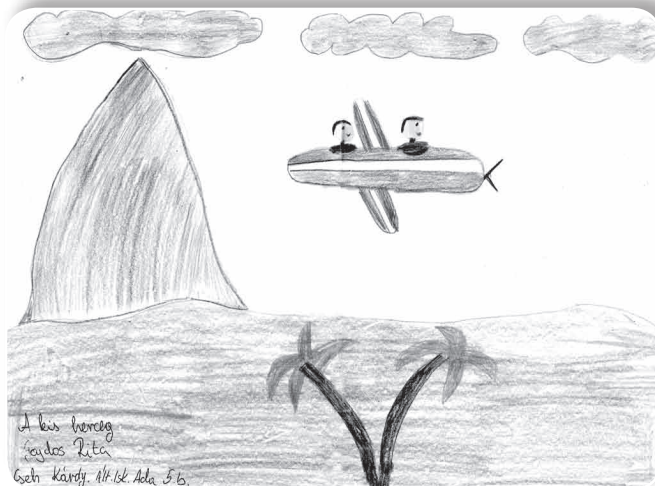
Bajúsz Krisztina, 5. osztály
Cseh Károly iskola, Ada

Ha majd eljön a nyár

*Ha majd eljön a nyár,
szabadok leszünk, mint a madár!
Nem kell iskolába menni,
egész nap szabad heverészni!*

*A kék ég alatt lehet focizni nagyokat,
a tengeren szelni a habokat!
Finom fagyikat fogunk majd enni,
amire ősszel is jó lesz emlékezni!*

Jaramazović Martin, 6. osztály
Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Gajdos Rita adai tanuló rajza

RÜGYFAKADÁS

A. A. Milne: Micimackó (Könyvismertető)

Érdekel esetleg, hogy egy mackó hogyan üti el a szabadidőt? Vagy egy számár, aki magában beszélget, vagy hogy Róbert Gida mennyi időt tölt barátaival? A morgós nyuszi története a bogarakkal, vagy esetleg az örökmozgó tigris és farkincája? Na és Kanga mama és a kicsinye, Zsebibaba?

Ha én szórakoztató, könnyed műfajú könyvre vágnék, akkor A. A. Milne Micimackóját választanám. Ezt ajánlom neked is. Egész jópofa kis könyv. Ha akarod, kölcsönadom az én példányomat. Ennek a könyvnek a borítója szép kék színű. Az elején egy nagy piros lufi van, amelyben megtalálható a Százholdas Pagony összes lakója. Közvetlenül a fedőlap alatt, elől és hátul is egy térkép található, amely azokat a helyeket mutatja, ahol a szereplők élnek és játszanak. Ez az egyik legszebb könyvem, Karinthy Frigyes fordította. Ez a könyv nem olyan régi, 21. kiadás, és 2003-ban került ki a nyomdából Budapesten, a Móra Könyvkiadó gondozásában. A könyv tele van fekete-fehér képekkel, melyeket E. H. Shepard rajzainak segítségével Oszvát Erikának köszönhetünk. Oda is írta a hátulsó térkép aljára: „Én rajzoltam, Shepard bácsi segített.” Mókás kis megjegyzés! A mű költőjének teljes neve: Alan Alexander Milne, a mű címe: Micimackó. Remélem, ha elolvasod, neked is megtetszik, és veszel belőle egy példányt. A szereplők nincsenek sokan: a mindig morgós Nyuszi, aki imádja a veteményeskertjét, a mindig melabús Számár, aki csak úgy magában beszélget, az örökvidám Tigris, aki mindig mindenkit fellök, vagy a mindig mindent tudó Bagoly. Na meg Kanga, az aggódó kengurumama és kicsinye, Zsebibaba. Végül, de nem utolsósorban Róbert Gida, Micimackó legjobb barátja, aki általában csak azt a megjegyzést teszi öreg barátjának, hogy: „Csacsi öreg medvé.” Na és Micimackó, aki néha túl nagy dolgokat szeretne megtenni, melyek nincsenek összhangban a képességeivel. Mindig dallamos ki versikéket költ, mint például ez:

„Erdei körökben az a nézet,
hogy a medve szereti a mézet,
ez nemcsak afféle szerény vélemény,
ez tény, tény, tény.”

Hát igen, mókás kis versek. Micimackó és barátai tíz fejezetben nevetgetnek ilyen mókás kis versikékkel és játékokkal. A tartalomról nem szeretnék többet elárulni, nem szeretném elrontani az élvezetet.

Én ezt a könyvet kilencéves gyerekeknek ajánlom, bár szerintem még a felnőtteket is kiválóan szórakoztatja.

Gellér Eszter, 8. osztály
Petőfi Sándor iskola, Doroszló

A felsősök szokásai

...Mikor ötödikbe indultunk, minden nagyon újnak, másnak tűnt. Az, hogy minden órát másik teremben töltöttünk, szokatlan volt.

Mindig az idősebb tanulóktól kérdeztük, merre található az adott tanterem. Szívesen segítettek nekünk, kis butáknak. Felküldtek bennünket a második emeletre, holott a történelemterem a földszinten volt s van. Kész kalandtúrának tűnt az ötödik osztály. Aztán megszoktuk a felsősök szokásait.

Dudás Enikő, 8. osztály
Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Gyórfi Tihamér szabadkai tanuló rajza

Csigatúra

Hol volt, hol nem volt, volt két csiga. Az egyik csiga Big városban, a másik pedig Csig városban élt. A két város messze volt egymástól. Egyik nap a Big városi csiga elindult megnézni Csig várost, mivel eddig még sosem látta. Ugyanebben az időben a Csig városi csiga is útnak indult Big város felé. Az út hosszú volt, s a két csiga fél év múlva találkozott egy magas hegyen. A hegy két város között volt. Mivel mind a ketten elfáradtak, leültek és beszélgetni kezdtek. Egyik is, másik is elmondta úti célját, és hogy honnan jött. Ekkor kiderült, hogy egymás városát szeretnék megnézni. Miután megpihentek, elkezdtek készülődni, hogy folytassák útjukat. Indulás előtt a magasból megnézték a várost, amely felé tartanak, de nem vették észre, hogy helyet cseréltek, és mindenki a saját városát bámulja.

A bigvárosi csiga mondta, hogy Csigváros ugyanolyan, mint az ő városa, és ugyanezt mondta a csigvárosi csiga is. Ekkor megbeszélték, hogy semmi értelme tovább folytatni az utat. Eldöntötték, hogy hazaindulnak majd. Ha a csigák tovább folytatták volna útjukat, a mesém is tovább tartott volna.

Lovász Loretta, 5. osztály
József Attila iskola, Bácskertes

Kém voltam a török táborban

A nagy török birodalom már évtizedek óta uralkodott az ország felett. Sok falut, várost és várat elfoglalt, lerombolt és kifosztott. Rengeteg ember meghalt a szabadságért vívott harcban.

A barátommal, Gergellyel az egri várban találkoztunk, ahol meghúzódtak a környékbeli nép a törökök nagy csapása elől. Mindenáron meg kellett védeni a várat, és ehhez szükség volt minden ember segítségére. Gergelynek és nekem az a feladat jutott, hogy kémek legyünk a török táborban, amely ott volt felverve a vár közelében. Sárga bőrcsizmát, piros selyeminget és fehér turbánt kaptunk, hogy álcázzuk magunkat. Alkonyatkor kilopakodtunk a várból, és észrevétlenül besurrantunk a török táborba. Elvegyültünk a sok tarka ruhás nép között, és tágra nyitott szemekkel figyeltünk mindent. Sokfelé égett a tűz, és rotyogott felette a vacsora. A katonák üldögéltek és boroztak, közben nagyokat nevettek. A hatalmas kék, lófarkas zászlós sátor előtt megálltunk. Belülről hangos vita hallatszott. Gyorsan rájöttünk, hogy a holnapi támadást tervezik a török agák. Amikor az ór elfordult, beosontunk a sátorba, és elrejtőztünk egy függöny mögé. Volt mit látnunk és hallanunk! Tizenkét fehér turbános ember ült a sátor közepén szétterített tarka szőnyegen. Előttük hevert a vár térképe. Az egyikük a keleti várkapura mutatott, és mondta, hogy abból az irányból kell támadni a várat. Parancsot adott a hadsereg indítására. Amikor ezt meghallottam, mondtam Gergelynek, induljunk vissza a várba. Ebben a pillanatban a török őr észrevett bennünket, és rájött, hogy kémek vagyunk. Üldözésbe vettek bennünket. Már a vár kapujában voltunk, amikor egy nyílvessző eltalálta Gergelyt. A barátom fájdalmasan felkiáltott és elesett. A lábából ömlött a vér. Nem volt időm gondolkodni, lerántottam a turbánt a fejemről, széttéptem, és elkötöttem Gergely lábát a seb felett. Az üldözők már a sarkunkban voltak. Felkaptam a barátomat a vállamra, és nagyot kiáltottam a vár kapuja felé:

– Nyissatok kaput a király nevében!

A király említése varázsként hatott az örökre, akik kaput nyitottak, és én berohantam Gergellyel a várba. Dobó kapitány elé siettem, amíg az ápolók ellátták Gergely sebeit. Jelenttem, hogy a török keletről tervezi a támadást.

Másnap nagy vereséget szenvedett a török hadsereg. Úgy éreztem, nagy szerepünk volt a csata sikeres kimenetelében. Büszke voltam, hogy megmentettem Gergely barátom életét. Erdmünkért kitüntetésben részesültünk.

Bognár Róbert, 7. osztály
Samu Mihály iskola, Óbecse

Kedvenc könyvem

Több könyvet is olvastam a nyáron. Legtöbbször olyan könyvbe fogok bele, aminek a címe tetszik, vagyis a címek alapján választok. De ennek a könyvnek, amiről most írni szeretnék, csak egy szóból áll a címe: Abigél, Szabó Magda írta. Nem tudtam, mit takarhat ez a cím, így hát kicsit belelappoztam. Kevés benne a kép és sok a szöveg. Örültem, hogy legalább nem olvasom el ezt a könyvet is egy-két nap alatt. Hát dehogynem!

A könyv egy lányról szól, aki a második világháború ideje alatt élt, és az apja tábornok volt.

Gina, így hívták a lányt, anya nélkül nevelkedett. A háború miatt a tábornok apa Ginát az ország másik felébe, egy lányiskolába adta, hogy biztonságban legyen. Ginának nem tetszett, hogy egy ilyen szigorú kollégiumba kell költöznie, mint a Matula. Nem tetszett, hogy mindenkinek egyforma, hosszú és sötét ruhát kellett hordani. A hajukat két ágra kellett fonni és piros szalaggal megkötöni, s az sem tetszett neki, hogy nem mehetett ki az utcára egyedül, és akkor, mikor ő akart. De hát ez kinek tetszene? Meg még az apjával sem találkozhat, és Mimó névvel sem, az apja testvérével, akinél nagy teadélutánok szoktak lenni.

A kollégium és az iskola épületét csak egy udvar választotta el. A kollégium szobái tíz-tizenkét személyesek voltak. Gina már az első napon szerzett magának két jó barátot.

Egy matulás hagyomány szerint a tanév legeslegesítő óráján minden lány kap egy férjet a szertárakból, a névsor és a szertár tárgyainak sorrendje szerint. Az első a sorban kapja a szertár első tárgyát, a második a szertár második tárgyát, a harmadik a harmadikat és így tovább. Gina valami nagyon rossz tárgyat kapott, mert a névsor végén van. Emiatt elkezdett nyafogni. Nagy szerencsétlenségükre betoppant a tanár. Kérdezte, hogy mi a gond. Senki nem akarta megmondani, erre Gina kibökte az egész titkot, amit már régóta őriznek a diákok. Mondani sem kell, az egész osztály úgy, ahogy volt, megharagudott rá, és jó ideig nem is akartak kibékülni.

Gina nem tudta, mit csináljon, így hát írt egy levelet Abigélnek. Abigél a kertben álló lányszobor volt, kezében kancsóval. Gina tanácsot kért Abigeltől, s legnagyobb meglepetésére kapott is választ.

Horn Micinek, a kollégium volt tanulójának is a szobor segített régen. Mici néni most minden hónapban egy osztályt vendégül lát. A következő hónapban Gina osztálya van soron, s Gina úgy tervezte, hogy meg fog szökni...

Itt abba is hagyom a mesélést, hiszen akinek felkeltettem a figyelmét, remélem elolvassa a regényt, mert még rengeteg érdekes rész van, a vége pedig engem is egész váratlanul ért.

**Diósi Linett, 8. osztály
Petőfi Sándor iskola, Doroszló**

„Ég veled pöttyös labda...”

...A tanító néni vezetésével elindultunk a tantermünk felé. Remegett kezem, lábam. Nagymamám látva gyáva, félelemmel telt mozdulataimat, a fülembé súgta:

– Donald is ide fog járni!

„Ez ám a vigasz! Nesze semmi, fogd meg jól!”

Számomra ettől még épp olyan ismeretlen, félelmetes volt minden.

...A tanító néni kihívott a táblához. Kezembe vettem a krétát. Elbúcsúztam a világtól.

„Ég veled pöttyös labda, ákombákom, hinta-palinta.”

Megkaptam a megoldásra váró példát. Valami zárójeles hókuszpókusz volt. Nem értettem.

„Otthon némán mozdulatlan álltam,

mintha gyökeret vert volna a lábam.”

A fejemben csak egy kurta gondolat járt:

„Ez az aranyos tanító néni azonnal leharapja a fejemet!”

(...) Becsengettek hatodikba. Kuruc-labanc kor köszöntött ránk. Testvérem, Ákoson volt a sor a felelésben. Felállt, kurucosan, bátran. Elkezdte mondani az anyagot, aztán a felénél elhagyta az erőt.

„Az erő odaát van.”

Tesóm a padlóra zuhant. Győztek a labancok...

**Zavarkó Áron, 8. osztály
Petőfi Sándor iskola, Óbecse**

Kedves Pajtások!

Nagy örömmre befutott az **óbecsei Petőfi Sándor iskola Figyelő című diáklapjának tavaszi dupla száma**, melyben a tanulók bevett szokás szerint fogalmazási és képzőművészeti készségükön és tehetségükön kívül nyelvtudásukat is megcsillogtatják. Az eredetileg kétnyelvű (magyar, szerb) lapban angol és német szöveg is található. Gazdagítják az újságot az irodalmi és történelmi évfordulókhoz és az ünnepekhez kapcsolódó ismeretterjesztő szövegek, interjúk, riportok, hírek, így sok műfajban kipróbálhatják magukat a lap munkatársai. Én az önálló írások közül válogatok majd a Rügyfakadásba, s ezek szerzői a következők: Bertók Izabella (2 írás), Bocor Natália, Boldizsár Anabella, Budai Andrea, Dudás Enikő (2 írás), Hadnagy Csongor (2 írás), Horváth Adrianna, Kélinger Karina, Koszorús Zoltán, Kovács Izabella, Kovács Noémi, Péter Lea, Ric Dávid, Sinkovics Áron, Szecsődi Imre, Szilágyi Albert, Szőke Klarita, Tóth Viktor, Vukov Anita és Zavarkó Áron.

Ezen a héten még **Pacsérről** (Darázs Éva, Nagy Nikolett, Urbán Arnold), **Szabadváról**, **a Kizúr István iskolából** (Erdélyi Vivien, Szentpéteri Dóra) és **Zentáról**, **az Emlékskolából** (Kormányos Gergő) kaptam nagyon jó írásokat. Köszönöm.

A júniusban érkező munkákat szeptemberben nyugtázom majd. Addig is kellemes pihenést, szép élményeket és jó olvasnivalót kívánok.

Tomán Mária

Én, a kis búzaszem

Egy nyári napon a búzátáblák között csomagolt a fűrj- és a fogolycsalád. Holnap lesz az aratás. Így nekik új otthont kell keresniük. Kora reggel elbúcsúztak a pipacsoktól és a búzavirágoktól. A búzavirág irigyelte a fűrjeket. Az öreg fűrj meg azt irigyelte, hogy a kék búzavirág a búzátábla közepén nőhet. Az aratás után a búzakalászkok kévébe rakva várták sorsukat. Egyedül én maradtam itt, mivel sikerült elgurulnom, és így megmenekültem. Szerettem volna fűrjjé változni, de sajnos nincs szárnyam. Tücsök is szerettem volna lenni, de ciripelni sem tudok. Mezei egér sem lehettem, mert nem tudok föld alatt ásni. Mit is csináljak? Három nap három éjjel gyorsan eltelt, és harmadnap nagy zápor kerekedett. Az eső belevert mélyen a földbe. Ekkor egy göröngy szólt hozzám, aki megvigasztalt, és én mély álomba merültem.

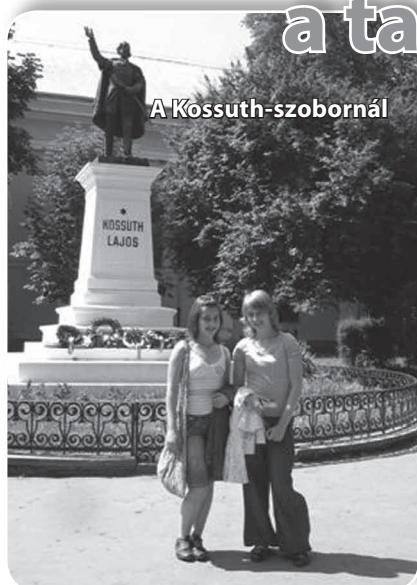
Jövő tavaszig piros pipacsokról álmodtam.

**Bali Anita, 3. osztály
Kizúr István iskola, Szabodka**

Bálizs Ágnes újvidéki tanuló rajza

A legjobb határon túli dolgozat a tantárgyversenyen

A Kossuth-szobornál

Arany János szobránál

Az idén is meghívást kapott az óbecsei Petőfi Sándor iskola Radnóti Miklós Önképzőköre Nagyváradról az Apáczai Csere János Magyar Nyelv és Irodalom Tantárgyversenyre, melyet május 18-tól 22-ig tartottak meg.

Erre a vetélkedőre meghívták a gimnazistákat (Rókus Ármint, Sápi Xéniát, Koszorús Ágót és Szerda Balázst) és magyartanárnőjüket, Cseri Angélat is.

A Petőfi iskolát Péter Lea és Pásztor Tímea képviselte, vezető tanáruk Szűcs Budai Engbert magyartanár volt.

Először a tanár úr mesélt a versenyről, a felkészülésről.

– Tavaly Nagybányán szervezték meg először ezt a vetélkedőt Nemzetközi olimpiász címmel. Akkor megpályáztuk, az idén meg már meghívtak bennünket. Vajdaságot mi képviseltük, de ott voltak a beregszásziak (Kárpátaljáról), jöttek versenyzők Bihar és Hargita megyéből (Erdélyből), valamint Debrecenből. Jövőre Aradon szervezik meg e tantárgyversenyt.

Áprilisban kaptuk meg a verseny anyagát, s nem sok idő volt a felkészülésre. Több forduló állt a verseny, kellett szavalni, verset elemez-

ni, fogalmazást írni, Arany János Tengeri hántás című balladáját dramatizálni, majd előadni.

A gimnazistáknak Ady és Léda kapcsolatát tartalmazó verseket kellett elemezni, az általános iskolásoknak Arany János verseit, és a Toldit. Sokat láttunk, ismerkedtünk Erdéllyel.

Lea és Tímea egy halom könyvet, az ott kapott jutalomkönyveket, és a díszoklevelet is elhozta.

Lea a versenyen Arany János Walesi bárdok című versét szavalta.

– Az volt a szerencsém, hogy ezt a verset magyarórán már tanultuk, s nekem kedvenc versem. Sokat gyakoroltam a hangsúlyozást, kiejtést. Úgy érzem, jól elmondtam. Igaz, helyezést nem értem el, de a közönségnek tetszett. Mikor meg Nagyszalontára mentünk a polgármesteri hivatalba, a szervező, Pásztor Gabriella kérte, hogy én mondjam el a verset.

A második feladatként elemezni kellett Arany János Toldijából az Előhangot: megmagyarázni a régies kifejezéseket, kikeresni a költői képeket.

„Ha most feltámadna, s eljöne közétek” címmel kellett fogalmazást írni. Ez is egyéni feladat volt. Leírtam, hogyan találná föl magát Toldi a mai világban. Ötödik lettem, s különdíjat kaptam. Én nyertem el a határon túli dolgozatok díját. Ezért pénzjutalom is járt, 300 lej, ami, kiszámítottam, 71 euró, meg sok könyv: Móra Ferenc: Ének a búzamezőről című könyve, Nagy Éva: Szöveg és interpretáció, Nemere István: A székely nép története, Erdély története, Magyarország története, meg díszoklevél magyar és román nyelven.

– Sokat készültünk erre a versenyre – folytatta a beszámolót Tímea –, Arany verseit elemeztük, fogalmazásokat írtunk. A versenyen a fogalmazásommal a 12. lettem.

Közös feladatot is kaptunk: a gimnazistákkal előadtuk Arany János tengeri hántás című balladáját, mi voltunk a mellékszereplők. Itt Szerda Balázs éneklése nyerte meg a zsűri tetszését.

A négy nap alatt kirándultak is, sok mindent láttak Erdélyben.

– Nekem Nagyszalonta tetszett – folytatta Tímea az élménybeszámolót –, megnéztük Arany szülőházát, ellátogattunk a cseppkőbarlangba, melynek Medve-barlang a neve, mert bent a barlangban medvecsontokat is találtak. Nekem nagyon tetszett az erdélyi táj: a hegyek, fenyvesek... A díszoklevél mellé én is Móra Ferenc: Ének a búzamezőről című könyvét, 100 lejt, meg A magyar nyelv értelmező szótárát kaptam.

Leát legjobban Nagyvárad ragadta meg, a szép régi házak.

– Régi vágyam volt, hogy eljussak Erdélybe – mesélte Lea –, s nagyon szép! Az Ady Endre gimnáziumban folyt a verseny, az is szép épület, de nekem különösen a nagy régi épületek, írók, költők szoborai tetszettek. Ugyanis voltunk a szoborkertben is. Nagyszalontán láttuk a Csonkatoronyban a múzeumot, ahol ki van állítva Arany János kapcsos könyve, bútorai, szobra, képe, kéziratai...

Ha jövőre hívnak bennünket, ismét elmegyünk.

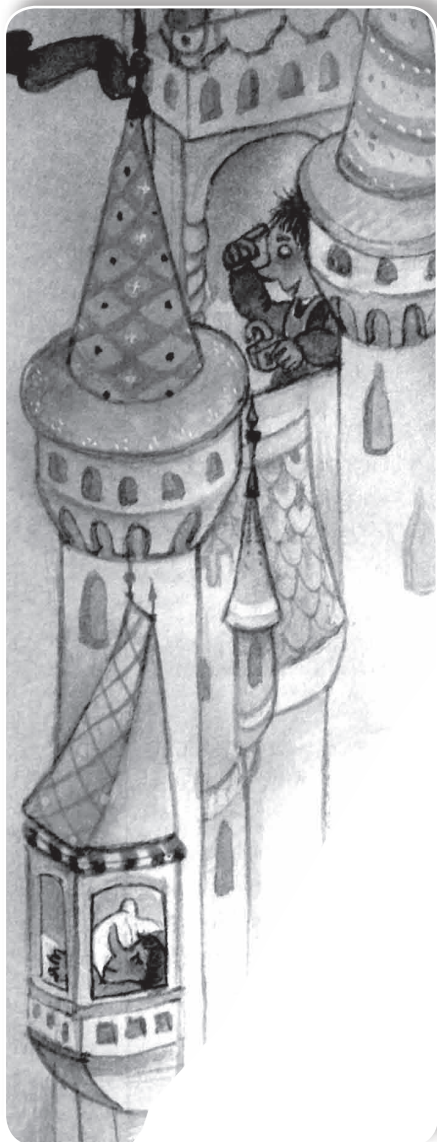
Koncz Erzsébet

Arany János szülőháza előtt

A Medve-barlangban

A zöld vadász

Fafutyi Palkó megtanult mindent Zobrói uramnál, a híres eperjesi kovácsnál, akinél jobban lovat vasalni senki sem tudott azon a vidéken.

Legény lett Palkó. Vándorútra indult.

Az öreg Zobrói útravalónak ezt a tanácsot adta:

– Három helyen kell megfordulni az igazi kovácsnak. Az első Bécs városa, ahol a legjobb, legerősebb láncokat készítenek. A második utad Kölnbe legyen, ahol azokat a szekereket vasalják, amelyek három országon utaznak át, és csak akkor kell újra javítani, amidőn megint Kölnbe érnek. A harmadik vizsgát a zöld vadásznál kell letenni. De a zöld vadászt nem lehet keresni. Megtalál ő minden vándorlegényt.

Palkó megköszönte az útravalót, és úgy nekiindult az országútnak, hogy estére már az eperjesi tornyokat sem látta a háta mögött. Ment, mendegélt.

A szegény vándorló legénynek akkoriban szívesen adtak szállást, kivált a kovácsnak, mert mindenütt volt egy kis munka a ház körül. Ajtók, ablakok megeresztek, zárok elromlottak. Palkó ügyes kézzel javította ki a beteg lakatokat, zárat, és sehol sem időzött tovább, mint egy napig.

Útközben találkozott mindenféle mesterségű vándorlegénnyel. A szűrszabók Lengyelországba mentek cifra munkát látni, a paszományosok Törökországba. Csak kovácsal nem találkozott.

Midőn Bécsbe érkezett, már tudta a kötelességét.

Első útja ahhoz a sarokhoz vezetett, ahol a város közepén egy hatalmas cölöp volt a földbe ásva.

Minden vándorló legénynek kötelessége volt szegetet verni a cölöpbbe.

Palkó is beverte a maga szögét a sok közé, és a szegek formájáról megállapította, hogy micsodások a szegek.

A magyar szegeket nyomban megismerte a formájukról. A német szegetet is ismerte. Az apró fejű olasz szegek recézett fejükkel kiváltak a sorból.

Ezután Fafutyi Palkó körülnézett Bécs városában az ottani kovácsok között, tanulta a láncsinálást, aztán továbbvándorolt.

Ment, mendegélt idegen tájakon, idegen országokban, emberek között, akinek a nyelvét sem értette. Megmutatta kalapácsát, s az emberek munkát adtak neki. Mert igen rosszul vasalták arrafelé a lovakat, minduntalan patkolni kellett a patájukat.

Az eperjesi kovács aztán úgy megvasalta a német lovakat, hogy tán még a mai napig se

mozdult meg lábukon a patkó. Köln városába érve hasonlóképpen beverte a szegét a vándorlók oszlopába, megtanulta a kocsikerékkel való bánásmódot.

Most már egy szege maradt.

Arról a szegéről a zöld vadász rendelkezik. Kérdezősködött útjában mindenfelé a zöld vadász után. De ezen a vidéken azt nem ismerték.

Csak egy öreg kovács tudott annyit mondani, hogy a zöld vadással akkoriban szoktak találkozni a magyar vándorló legények, midőn útjuk hazafelé visz.

Ott lakik a vadász valahol Buda környékén, ha igaz.

Fafutyi Palkó még ment egy darabig előre, de akkor útját állotta a tenger. Akár akart, akár nem: fordulni kellett, a vízen még a legügyesebb kovácslegény se tud járni.

Még egyszer végigment az országokon, amelyeket bejárt odáig. Kölnben, Bécsben már új szegeket talált a maga szöge mellett. Új vándorlók jártak itt azóta.

Már magyarul beszéltek az emberek körülötte, amikor egy este pihenőre tért a Duna mentén egy erdőben.

Nagy követ tett vánkosnak a feje alá, és lehuntya a szemét. Éppen azt álmodta, hogy az eperjesi kovács asztalánál egy nagy tál pecsenyét falatozik, amikor valaki megrázta a vállát.

– Hé, legény, ébredj! – kiáltotta valaki.

Megdörzsölte a szemét.

A zöld vadász állott előtte.

Zöld ruhája, zöld süvege volt, a vállán fegyver, amint az erdőben vadászott.

– Miféle mesterséged van?

– Kovács vagyok, uram – felelte Palkó. – Ha volna valami kis munka a háznál, jó szóért meg szíves bánásmóddal készséggel elvégzem.

– No, ez derék dolog! – kiáltott fel a zöld vadász. – Már régen láttam kovácsot. A lakataim mind elromlottak. Gyere velem!

Az erdőből a hegytetőre vezette Palkót a vadász.

Egy fényes kastély állott a hegyen, de a kastély kapuja zárva volt.

– Elvesztettem a kulcsot a kapuhoz. Ki tud-e nyitni a zárat?

Palkó nem felelt, csak elővette a szerszámait. Egyet-kettőt koppantott a kapura, már nyitva is volt.

– Ügyes gyerek vagy – mondta a zöld vadász. – De még nem vagyunk túl a bajon. Az éléskamra kulcsát is elvesztettem. Annak fufangosabb zára van, mint a kapunak, a sok pákosztos cseléd miatt. Éhes vagy?

Hajdanában az volt a szokás, hogy az inasok legénnyé avatását ünneppel kötötték össze. Meg is érdemelték a kis inasok az ünnepet. A kádárnál hat évig, a kovácsnál hét évig, míg a komoly és nehéz szűrszabáságnál nyolc évig kellett inaskodni, amíg legény lehetett a gyerekből.

A legény letette a vizsgát, aztán elment vándorolni, világot látni.

A vándorló legények messzi országokba elvetődtek.

Nemegyszer megtörtént, hogy a debreceni csizmadialegény a tulipánok országát, Hollandiát is megjárta. Látott, tanult, tapasztalt útközben. És egy-két évi vándorlás után, midőn hazatért városába, éppen olyan okos ember volt, mint akármelyik mester.

Fafutyi Palkó Eperjesen nyolc évig volt kovácsinas.

Azért tartott annyi ideig a dolog, mert akkoriban a kovácsoknak kellett elvégezni a lakatosok munkáját, de még a fegyvercsináláshoz is érteni kellett.

– Az – felelte Palkó.
– Hát csak akkor lesz ennivalónk, ha a kamra lakatját kulcs nélkül felnyitod.

Fafutyi Palkó nekilátott a munkának. Furfangos lakat volt az, nehezen engedett, Palkó jól belefáradt, amíg megbirkózott a zárral. De csak kinyitotta az ajtót.

A kamra tele volt mindenféle ennivalóval, oldalassal, szalonnával, sonkával, kolbásszal.

– Együnk, öcsém! – mondta a zöld vadász.

De tán még ki sem mondta a szót, amire Palkó már egy fél rőf kolbászt is elnyelt. Mert harmadik napja nem evett.

Jóllakott Palkó, hogy mozdulni is alig bírt, de a zöld vadász most adta fel a legcsábítóbb munkát.

– A pénzesládám kulcsa is elveszett. Ha kinyitod a ládát, kapsz annyi tallért, amennyi a süvegedben elfér.

Nagyot ugrott erre Palkó. Hisz éppen ez kellett neki legjobban! A messzi vándorlásban lerongyosodott. Mindjárt vehet ruhát. A szerszámai is elkoptak. Vehet új szerszámot. Még valami ajándékot is vihet a gazdája kislányának, akit gyerekkorában a bölcsőben ringatott.

– Hol az a láda? – kérdezte.

A zöld vadász a toronyba vezette a kovácsot. Ott állt a mázsányi láda a fal mellett, kovácsoltvasból volt minden része. Akkor a lakatok csüngtek rajta, mint egy gyermekfej.

– Most mutasd meg, mit tudsz! – mondta a zöld vadász, és magára hagyta Palkót. Elment aludni.

Három napig aludt a zöld vadász, három napig dolgozott Palkó a ládán. Ilyen nehéz munkája még nem volt az életében. Mintha az ördögök szerkesztették volna azokat a lakatokat! Alig bírta kinyitni őket. De harmadnapra levette az utolsó lakatot is.

– Vadász úr, nyitva a láda! – mondta a zöld vadásznak.

– Most már azt is látom, hogy nemcsak ügyes, de becsületes ember is vagy, öcsém. Nem nyúltál magadtól a pénzhez. Hát csak töltsd meg tallérjaimmal nemcsak a süveged, de a zsebed is! – mondta a zöld vadász.

Boldogan, büszkén érkezett haza Eperjesre Fafutyi Palkó. Elmesélte a zöld vadász történetét. Öreg kovácsmester gazdája mosolyogva hallgatta.

– Tudod-e, Palkó fiam, hogy ki az a zöld vadász?

– Nem tudok én többet róla, mint azt, hogy az Isten áldja meg.

– A zöld vadász senki más – mondta az öreg kovács –, mint Mátyás, Magyarország királya. Ilyenformán szokta megjutalmazni az ügyes iparoslegényeket.

Krúdy Gyula

Az utolsó óriás

Ha hiszitek, ha nem: én még ismertem az utolsó óriást. Fent élt a hegyen, ahová naponta rőzsét szedni jártam. Messziről lehetett látni, amint ott üldögélt naphosszat a legmagasabb szikla tetején és hosszú lábát lelógatta a völgybe. Vörös haja szinte lángolt, ha rásütött a nap, s ha tenyerét a nap elé tartotta, alkony borult az egész környékre.

Ha elunta magát, játékos kedvében csak felnyúlt az égre, megkavarta és szanaszét dobálta a felhőket. Néha röptében elkapta a sasmadarakat, tenyerébe ültette őket, és elbeszélgetett velük.

Őseitől elütően: igen jámbor óriás volt.

Emberekkel nem barátkozott. Ha valaki a völgyből feljött a hegyre, és a közelébe ért, az óriás hirtelen ködfelhőbe burkolózott, és eltűnt nyomtalan. Közel s távolban már csak a köd ült a hegyen...

Egy nap azonban, ahogy rőzsét gyűjtögetve a közelébe értem, szokásától eltérően nem mozdult a helyéről. Bevárt. Bevárt és megszólított:

– Elnézem, ahogy naponta feljössz a hegyre. Százszor is lehajolsz, hogy egy-egy kis ágat felemelj. Megsajnálalak. S mert már úgyis untam, hogy tétlenül élek, elhatároztam, hogy segítek neked. Ide nézz! Kitépek annyi szálfat tövestül, amennyit csak akarsz! Akár egy erdőrevalót – szólott, s máris megragadta maga körül a hatalmas szálfákat, és gyökerestül kitépve, nagy halomba rakta azokat.

Szerettem volna elszaladni, de mozdulni se bírtam. Mintha földbe gyökerezett volna a lábam.

– Nem is örülsz neki? – csodálkozott elkedvetlenedve a vörös hajú óriás, és visszaült kedvenc sziklájára. – Hiszen életed végéig nem lesz tüzelőre gondod!

– De hiszen meg sem tudom mozdítani ezt a tömörked fát! – szólaltam meg végre.

– Segítek neked! Beteszem az udvarodba! – ajánlkozott lelkesen az óriás.

– Még csak az kéne! – ijedtem meg. – Ha akkora udvarom lenne, mint a fél falu, még akkor se férne el ottan.

– Hát akkor hogy segítek rajtad? – töprengett az óriás, de máris felragyogott a szeme, mint akinek jó gondolata támadt.

Hirtelen felnyúlt az égre, a napot leemelte, a tenyerébe vette, és felém nyújtotta.

– Neked adom a napot! Vidd haza, akaszd a kéményedre! Nem fogsz többé fázni, és az ételedet is megfőzheted a nap melegével!

Újabb ajándékától még jobban megijedtem. Ha a napot a kéményemre akasztom, leég a házam, és magam is hamu leszek.

Sietve tiltakoztam:

– Túl forró ajándék nekem a nap – szólaltam –, akaszd csak vissza, kérlek, a helyére, az égre! Ha mindenáron adni akarsz, ne ilyen nagyot, kisebb ajándékot adj nekem!

– Ej, de válogatós vagy! – ráncolta most már haragosan a homlokát. – Neked semmi se jó? No várj csak! Még egyet próbálok, utoljára! A föld mélyéből folyton égő tüzet fakasztok az udvarodra. Nézd, ilyet!

Azzal akkora nagyot dobbantott, hogy hét határban megremegett a föld, lába nyomán rés támadt, és égig érő láng csapott föl onnan.

– Ez végre jó lesz? – nevetett harsányan a lángokon keresztül az óriás, és várta elismerésem. Ljedten hátráltam.

– Leég a fél falu, ha ilyen tűz csap föl az udvaromban! Kérlek, hagyd abba, ne akarj rajtam segíteni!

– Hát semminek sem örülsz? Nem tudok neked segíteni? Nem tudok segíteni még egy ilyen kis emberkén sem? – szólott csüggedten az óriás. – Akkor mit ér a roppant nagy erőm, mit ér a tudományom?

– Te jó vagy, és valóban nagy a te erő! – vigasztaltam. – A baj csak az: ajándékaid nem embernek valók. Más a te világod, és más a miénk!

Az óriás elkomorult, és akkorát sóhajtott, hogy kialudt az égig érő láng, és két hatalmas könnycsepp csordult ki a szeméből. Ahogy azok a földre hullottak, az előbbi tűz helyén tiszta vízű tó lett belőlük.

Aztán messze hangzóan, hogy a hegyek is visszhangozták, panaszosan fölajdult az óriás:

– Akkor minek élek itt a földön, utolsóként az óriások közül, ha az emberek között nem tudok mit kezdeni az erőmmel? Legjobb, ha megyek a társaim után...

És mint azelőtt, ha ember jött a hegyre, az óriás hirtelen ködfelhőbe burkolózott, és eltűnt a szikláról nyomtalan. Közel s távolban már csak a köd ült a hegyen...

Nem is látta őt senki azóta, csak a kis tengerszem maradt meg a szikla tövében, ami az utolsó óriás könnyéből fakadt.

Ráduly Márta

Illusztráció: Faltis Alexandra

Egyedül nem megy!

A férfi belép a nappaliba, és látja, hogy az anyósa éppen magában beszél.

- Mama, hányszor mondtam, hogy ne beszéljen magában!
- Miért?
- Azért, mert utána nem tudja, hogy kitől hallotta azt a sok csacsíságot.

Édes élet

- Hogy megy a méhészkedés? – kérdezi Kiss a barátjától.
- Remekül! Méz ugyan egy csepp sincs még, de az undok szomszédomat már legalább hatszor megcsípték ezek a szorgos jószágok.

Három kívánság

A milliárdos horgász kifog egy aranyhalat a tengerből. Nézegeti egy darabig, majd mivel túl kicsinek találja, visszadobja. Kis idő múlva kidugja a hal a fejét a vízből, és megszólal:

- És mi lesz a három kívánsággal?
- Mire a milliárdos flegmán:
- Jól van, monddjad!

Reklamáció

- A vevő odamegy a bolt pénztárosához.
- Bocsánat, maga tegnap ötszáz dinárral tévedett!
- A pénztárosnő megvonja a vállát:
- Azt, kérem, tegnap kellett volna megmondania. A pénztártól való távozás után nem lehet reklamálni!
- A vevő széttárja a kezét:
- Jó, akkor megtartom.

Egyedül otthon

A postás becsenget egy lakásba, ahol egy cigarettázó, spicces kissrác nyit ajtót.

- Itthon vannak a szüleid?! – hőköl vissza a postás.
- Maga szerint?

Horgász a pácban

- Drágám, mondd, miért szeretsz horgászni?
- Mert csend van és nyugalom.
- Jól hangzik! Legközelebb megyek veled én is.
- Mondom: csend van és nyugalom!

Nem papucs

Kovácsnak telefonál a haverja, hogy megkérdezze, elmennek-e az esti meccsre.

- Ebben a házban én vagyok az úr!
- mondja Kovács. – Akkor megyek meccsre, amikor akarok! Csak várj egy percet, mindjárt megkérdezem, hogy ma este akarok-e.

Kocahorgász

– Itt bajosan fog halat – szólal meg a jégen léket vágni próbáló horgász mögött egy hang.

A pecás odébb megy a szerszámaival, de a hang újra figyelmezteti:

- Ne is próbálkozzék, itt sem fog egyetlen halat sem.
- A horgász ingerülten megkérdezi:
- Honnan tudja ilyen biztosan?
- Onnan, hogy én vagyok ennek a jégpálynának a gondnoka.

Állati hanghatározó

Környezetismeret-órán kérdi a tanító:

– Na, ki tudja nekem bemutatni, milyen hangot ad a tehén?

Jelentkezik egy fiú, és azt mondja:

- A tehén úgy csinál, hogy múúú.
- Ügyes vagy. És ki tudja, hogy csinál a malac?

Jelentkezik egy kislány:

– A malac úgy csinál, hogy rőf-rőf.

– Jól van. És az egér mit mond?

Feláll Pistike és feleli:

– Az egér úgy csinál, hogy klikk.

Papa a szeren

Karcsiéknál nagytakarítás van. A szobából nagy robaj hallatszik, majd Karcsi hangja:

- Anya, feldöntöttem a létrát!
- Jaj lesz neked, ha apád megtudja!
- Már tudja, ott lóg a csilláron!

Szabódás

– Uram, ez a nadrag olyan, mintha önre öntötték volna – mondja a konfekcióüzlet eladója a vevőnek.

– Komolyan gondolja? Kár, hogy a hónom alatt szorít egy kicsit.

Szín-ész

Egy buliban két nő beszélget.

– Mi a férjemmel nagyon jól megértjük egymást, sosem veszekszünk – mondja egyikük. – Ő kommunikáció szakon végzett, én meg a színművészetin. Amikor ő kommunikál, én eljátszom, hogy figyelek.

– Szörnyű! Az új sportcsarnokba lyukas hálót szereltek fel!

– Honnan tudod, hogy lovagolni voltam?

A bécsi szelet ára

A kamionsofőr betér egy út menti étterembe, és rendel magának egy bécsi szeletet. Amikor épp nekifogna, három jól megtermett bőrruhás motoros lép be az étterembe. Egyikük se szó, se beszéd elragadja a sofőr tányérját, és átviszi a saját asztalukhoz. A férfi egyetlen mukkanás nélkül fizet és távozik.

– Figyelitek, srácok – rikkant az egyik vagány –, a pasas vagy halál gyáva, vagy nem tud bunyózni.

– Valószínűleg vezetni sem tud – szól közbe a pincér –, mivel épp most lapított palacsintává három motorkerékpárt.

Közüti ellenőrzés

– Ezért a szabálytalanságért – mondja a rendőr az autővezetőnek – akár a jogosítványát is elvehetném.

– Ugyan már! Honnan veszi, hogy nekem van olyan?

A szabadság rabja

– Tessék mondani, nem kaphatna a férjem valami könnyebb munkát? – érdeklődik az egyik rab felesége a börtönigazgatónál.

– Miért, ön szerint a zacskóragasztás néhez munka?

– Érdekes. Nekem azt súgta a beszélőn, hogy már öt hete alagutat ás...

Fog

– Képzeld, tegnap kihúzták a fogamat!

– Na és fáj?

– Nem tudom, ott maradt a fogorvosnál.

Répatorta

A nyuszika bemegy a cukrászdába:

– Répatorta van?

– Sajnos nincs – válaszolja az eladó.

A nyuszika nem csügged, másnap megint megjelenik:

– Répatorta van?

– Még mindig nincs – hangzik a válasz.

Harmadnap ismét bemegy a tapsifüles a cukrászdába:

– Répatorta van?

– Kivételesen igen.

– Nagy kár!

– De hát miért?

– Mert utálok a répatortát.

Iskolában

– Zoli, már megint nagyon apró betűkkel írtál! – dorgálja a magyartanár a fiút.

– De tanárnő, ha nagyobb betűkkel írok, akkor rögtön meglátja a helyesírási hibáimat.

Történelemórán

Tanár: Mondd meg fiacskám, mi volt a neve Szent István első magyar királynak gyermekkorában?

Gyerek: Hát... hát Pista!

Megoldották

A két testvér azon töri a fejét, mit vegyen anyunak születésnapjára.

– Vegyünk csokit!

– Az nem jó, hiszen nem is szereti az édességet.

– Éppen azért! Annál több jut nekünk...

Nem csoda

Két varjú bámul a sugárhajtású repülőgép után.

– Nézd csak! Milyen szörnyű gyorsan repül!

– Te is ilyen gyorsan repülnél, ha meggyújtaná valaki a farktollaidat.

Orvosnál

Az orvoshoz beállít egy mama, és kérdőre vonja:

– Azzal küldtem ide a fiamat, hogy kérjen valami hasmenés elleni gyógyszert. Ön viszont szigorúan megtiltotta a gyerekeknek, hogy trombitáljon. Nem értem, hogy függ össze ez a két dolog.

– Ha nem tudná, kedves anyuka, az én lakásom közvetlenül az önöké alatt van!...

Könnyű neki!

– Micsoda?! Te már az iskolától hazáig elfelejtetted, hogy mit tanultatok? Jancsi barátod biztosan tudja...

– Könnyű neki! Ő sokkal közelebb lakik az iskolához...

Lovagló giliszták

Két kis giliszta találkozik a sivatagban. Mindkettőnek nagyon melege van. Az egyik kitalálja:

– Játsszunk lovaglást!

– Azt meg hogy kell?

– Én ráülök a hátadra, te meg futsz.

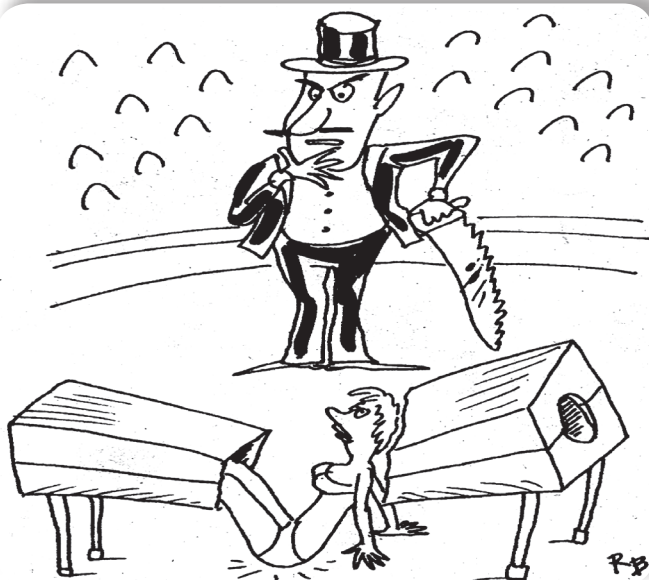
– Jó.

Fut a giliszta sokáig. Egyszer csak belebotlik egy madárba.

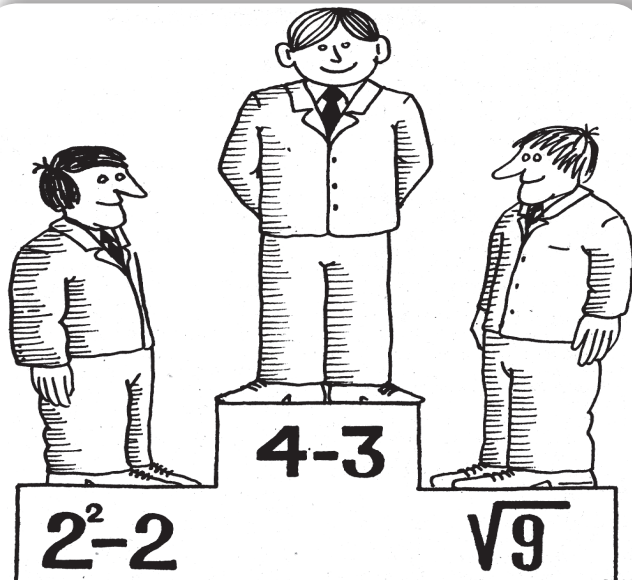
– Na, most melyikötöket kapjam be?

– kérdezi a madár.

– Én csak egy ló vagyok...

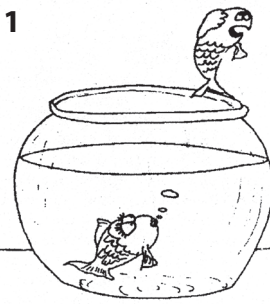

– Úgy érzem, ezt a mutatóványt még gyakorolnom kell!

A matekverseny győztesei

Poénvadász

1

1 1/1	EGYKOR MAGYAROR- SZÁG	SOKAT DOL- GOZOTT SZERB NŐI NÉV		VÉR- TANÚK VÁROSA NITROGÉN	NŐI NÉV NEM ARRA	BESZÉD RÉSZE (ÉK. H.) KÉTESI	MENYASZ- SZONY SZEMÉLYRE SZABOTT	
	RÉGI HANGSZER (ÉK. H.) NEM MEGY EL			A KONY- HÁBAN SZORGOS- KODIK				
				IGEKÖTŐ EGY		TOMÁN LÁSZLÓ	ITTRIUM	KÉN KIS SÁMUEL
VÉN BETŰI	1/2 É	LÉTEZIK	MADAGASZ- KÁR ELEJE KACAGÁS	AKTA VÉGTAG			MAR ÁLLATI FEKHELY (ÉK. F.)	
		HIVATAL ELEJE 50		T. K. SZIGET, OLASZUL	SUGÁR BÁNAT	OROSZ AUTÓ A TŐ JEGE TESZI		VÁLOGATOTT IRODALMI GYŰJTE- MÉNY
ISMERETLEN				MINDENRE FIGYELŐ S. M.		PERU FŐVÁROSA 49		
LÁNGOL FEKVŐHELY		RÖVID ELLENTÉTE				TILINKÓ EGYENMŰI KERTI VIRÁG	UNALMAS- NAK TART CSATTANÓS TÖRTÉNET	
		HEGYCSÜCS			RITKA NŐI NÉV VEDEKEZIK A CICA			TEMPUS OLASZOR- SZÁG
ZOKOGNI KEZD		FÉL ÖTI SVÉD VÁROS	50 FORMÁLHA- TÓ ANYAG (ÉK. F.)	1000	MONGOL FEJEDELMI CÍM MAG BETŰI		DIOPTRIA ELEJE E. O.	
DÉL						IDEGEN ÚJ HANGTALA- NAUL ZÚZ		LUXEM- BURG LENNERT GÉZA
	FUT BETŰI	PAD KÖZEPE ESZENYI ENIKÓ	IPSZILON HEBEGNI KEZD	NŐI BECÉNÉV	BÜZADARA TANÁR PÁRAT- LANJAI		ROSZKADÓ	
2/2							ÖREG Í. O.	
BÁCSKAI HELYSÉG					ZÉRÓ	NÉGY RÓMÁBAN	LÓBIZTATÓ SZÓ FÉNYMÁZ	GY ÉDES GESZTENYE
URÁN		A 3. SZEMÉLY DÉRY TIBOR REGÉNYE	HARAP SZEMÉLYED- DEL		ILLATOS VIRÁG KÖTŐ- SZÓ			NÉVELŐ LOVAT PATKOL
FARMER- MÁRKA	2/1	...-VE		FERFINÉV	500 LÉK ELEJE	NEM LÁT GAZDAG- SÁG		A. V. ELEKTRO- MOSSÁG
		EME	FORDÍTVA A 3. SZEMÉLY- LYEL BÍRÓ TESZI			NŐI NÉV		
LORÁN LENKE		L. I. L. FEKETE ISTVÁN GÓLYÁJA		... MADRID	NÉVELŐ ÚTRAKELŐ (ÉK. H.)	ÁRTALMAS RÉGI		TEMPUS
RIGÓ- FAJTA NEM JEGYZI MEG						BÁNAT, SZERBÜL TOLNAI OTTO		
						SRI LANKA-I NÉP SZARAJEVÓ		
TALÁL MARÓDI			LUXEMBURG JÓ, NÉMETÜL	TARTOZIK NEKEM (ÉK. H.)				
				A FÖLDRE	HOLD, OLASZUL 2000		ADA ELSŐ RÉSZE ÉNEKELT SZÓCSKA	
JAPÁN		EKÉHEZ TARTOZIK!	NÉMET VÁROS TOLNI KEZDI		50 HIDROGÉN	GYUFA ELEJE	LUXTERKA 1000	
						GY		

2

Keresztrejtvény

Két nebuló beszélget:

– Mondd, tudod mi az a dublőr?

– Az, aki másokat helyettesít veszélyes helyzetekben. De most hova szaladsz?

– ...

A választ a rejtvényben találsz.

Vízszintes sorok: 1. A válasz első része, 9. Túlértékeli magát, 10. Nápolyi részlet, 11. Ugyan betűi keverve, 12. Támogatás, 15. Személyes névmás, 16. Fösvény, 18. A létra tartozéka, 19. Bánt, angolul, 20. Szépen csengőn, messze hangzón szóló, 22. Kérdőnévmás, 23. Maró folyadék, 24. Ilyen kapcsolat is van, 28. Titán, 29. Német folyó (ék. f.), 30. Szláv nemzet.

Függőleges sorok: 2. Utóirat, 3. Szomorkodik, 4. A főciban saját kapujába rúgja a labdát (ék. h.), 5. Van ideje, 6. Sugár, angolul, 7. Tunézia, 8. Közzszemlére teszem, 9. A válasz befejező része, 13. A végén remeg, 14. Kis Eliza, 17. Igen, olaszul, 18. Fonás páratlan betűi, 21. Majdnem hárít, 22. Ukrán főváros, 25. A. S. O., 26. Fordítva egyik évszak, 27. Rám nehezedik fordítva, 31. Románia.

1	2	3		4	5		6	7	8		
9				10			11				GY
		12	13			14			15		
16	17							18			
19					20						
			21		22			23			
24	25	26					27		28		
29							30	31			SZ
		NY					NY				

Valami közeleg

	A	K	O	N	D
	B	O	L	Y	A
	Í	M	Z	É	S
	R	A	N	K	A
	E	N	D	Ő	R

Tudod-e, mi közeleg, ha tornyosulnak a sötét felhők? Kiderül, ha beírod a hiányzó betűket a kiemelt oszlopba.

Kerítésfirka

Y	R	N	A
L	I	A	N

Pistit megkérdezték, mit szeretne a nyáron csinálni. Pisti a választ felírta a kerítésre, de sajnos másnapra a deszkák megcserélődtek. Rakd helyes sorrendbe őket!

Hiányos mondatok

Minek örül a diák az iskolaév végén?
Megtudod, ha pótolod a hiányzó magánhangzókat.

1. J. B.Z.NY.TV.NYN.K
2. .S . J. NY.R.L.SN.K

Kicsi sarok

Lóugrásban

1	2	3
E Z É	SZ Z R	Á S Ú
S * V	F * S	Z * S
E Z A	É Ö Ö	É SZ A

Három ábra, három nyári sport és egyben szórakozás is.

A 20. szám megfejtései

Berakós rejtvény

– Tudom, mesélte.

Betűrejtvények

1. barát, 2. barátnő,
3. feleség, 4. nagyapa

Keresztszavak

Vízszintesen
adás része, szitakötő,
magot szór
Függőlegesen
diós torta, akaratlan,
derékszíz

Lóugrásban

– Semmit, de másnap
eladta a házat.

Anagramm

Koppenhága

Minirejtvény

Szabadka, Újvidék

A 19. skandináv rejtvény helyes megfejtése

FÖLDIEPER,
MÁJUSI CSERESZNYE,
BODZAVIRÁG.

Könyvjutalmat kap

Palotás Sámuel,
Óbecse

Maci-történelem

Talán nincs is gyerek, akinek ne lett volna, ne lenne macskája, akár lány, akár fiú. A plüssmackó, eredeti nevén Teddy Bear mindenkinek a legszemélyesebb tárgya, hiszen hányan neki sírják el bánatukat, vele alszanak, az ő fülébe suttogják el titkos szerelmük nevét, örömeik első tudója, és vigaszuk a legnagyobb bajban. Még kopottan, viharverten is a legkedvesebb játék, többen felnőtt korban is őrzik a gyermekeikre emlékeztető macit. A macinak ugyanis lelke van. Soha nem okoz csalódást, szóltatlanul is vigasztal, nem ellenkezik, mindig végighallgat és mindig igazat ad.

Sokan nem is gondolnák, hogy a plüssmackó korántsem olyan régi játék, hiszen csak 1902-ben született meg az első példány. Hogy hol is készült, arról évekig folyt a vita Amerika és Németország között.

Élt a németországi Giengenben egy Steiff nevű család, amelynek legkisebb lánya, Margit gyermekbénulás miatt életét tolokocsiban töltötte. Ám nem adta meg magát a kórnak, az elkecseregettségnek, kitanulta a szabást, varrást, ő vette a városban az első varrógépet, és játékokat kezdett gyártani. 1902. október végén a család egyik tagja megnézte a Németországban turnézó amerikai cirkusz előadását, és a műsorban szereplő medvefigurát, amelyeket a cirkuszok játszottak el, annyira elragadtatta, hogy rögtön papírra vetette a macik tervrajzát. Ezt megmutatta Margitnak, aki a két lábon álló egyszerű módon összeállított figura terveit alkalmasnak találta a megvalósításra. Az első példány 55 cm magas volt, és rögtön nem aratott sikert, olyannyira nem, hogy a lipcsei

vásáron egyetlen sem fogyott belőle. Steiff már éppen csomagolta az árut, amikor hozzálépett egy amerikai üzletember, akit annyira elbűvölt az állatok naiv bája, hogy tüstént háromezret rendelt belőlük. Ezek egyike eljutott az akkori elnök, Theodor Roosevelt munkatársaihoz, akik ezzel akarták megvigasztalni a nagy vadászt, mert a legutóbbi medvelesről zsákmány nélkül tért vissza. Kikötötték egy fára a bábút, hadd ejtse el legalább ezt, ő azonban nem volt hajlandó rálőni, annyira megszerette. Azóta hívják a játékmackit az angol nyelvterületen Teddy Bearnek, Roosevelt beceneve ugyanis Teddy volt.

Az amerikai változat ugyancsak Roosevelt elnökkel kapcsolatos. Történt, hogy az

elnök egy határvíz elrendezésére Mississippibe látogatott, ahol egy napot vadászattal töltött. És bár jó vadász volt, ezúttal semmi sem került puskavégre. Már-már úgy volt, eredménytelenül végződik a vadászat, amikor egyik segítőtje a fák között észrevett egy elkóborolt medvebocsot. Nosza, elkapta, egy fához kötözte, majd rászólt az elnökre, hogy íme, itt a zsákmány, lője le! Rooseveltnek azonban nem volt szíve lelőni az aranyos kis bocsot, ráparancsolt segítőjére, hogy engedje szabadon, majd így kommentálta döntését: „Ha ezt a kis mackót elpusztítanám, soha többé nem tudnék nyugodt lelkiismerettel a gyermekeim szemébe nézni!”

A szívhez szóló történetet az amerikai lapokban is leközölték, egy rajzoló pedig még karikatúrát is készített hozzá. Egy cukorkaárus a rajz alapján elkészítette a mackó mását, kitette üzlete kirakatába, ezzel a megjegyzéssel: Teddy's Bear – Teddy Medvéje. A mackó kapós lett, a cukorkaárus bezárta boltját, és játékgyárat alapított, amelyben természetesen mackókat gyártottak.

A plüssmackóknak több mint száz éve változatlan a sikere, sőt, egyre közkedveltebb.

A plüssmaci születésének századik évfordulóján a bécsi operában kilencezer mackót állítottak ki, a franciaországi Lyonban pedig macimúzeumot nyitottak. És ugyanilyen népszerű A. A. Milne műve is a Micimackó, amelynek meséjét Karinthy Frigyes fordította magyarra.

Mackókból tehát soha nem elég!

Kórházba szállították Angelina Jolie-t

Megsérült új filmje, a Salt Long Island-i forgatásán Angelina Jolie – tudatták a színésznő menedzserei a hétvégén. Angelina Jolie szerencsére csak könnyebb sérülést szenvedett, az arcán egy kisebb seb keletkezett, de a biztonság kedvéért kórházba vitték kivizsgálásra.

„Ma reggel egy jelenet felvételekor Angelina Jolie egy apró sérülést szenvedett. Elővigyázatosságból kórházba szállították, hogy kivizsgálják” – adta ki hivatalos közleményben a produkciós iroda. A TMZ információi szerint a színésznő beverte a fejét, s a két szeme között felszakadt a bőr, ennél komolyabb bajról azonban szerencsére ők sem tudnak.

Törött kézzel állt színpadra a Republic frontembere

Folyamatos pechsorozat üldözi Bódi Lászlót, a Republic együttes frontemberét. Alig pár hónappal azután, hogy egy szövődményes tüdőgyulladás következtében hosszú heteket töltött kórházban, a napokban bal kezét törte el.

Az énekes azonban eddig sem hagyta, hogy rajongói hiányt szenvedjenek betegsége miatt, így amint lehetett, azonnal színpadra állt. És ezúttal sem volt másképp. Cipő ugyanis fájdalomai ellenére begipszelt kézzel énekelt az egyik koncerten.

„Nem gipsz, csupán egy kötés van a karján, az egyik koncerten sérült meg. A rajongók egy zászlót adtak fel neki a színpadra, amelyből szögek álltak ki, ezek felsértették a karját. Három nap múlva már semmi baja nem lesz” – kommentálta Abella Miklós.

A képeken persze egyértelműen látszik, hogy nem kötés, hanem gipsz van Cipő karján, ugyanakkor kötés is, amellyel az egész karját a nyakához rögzítették. Valószínű, hogy a gyógyulása még hetekig eltart, ahogy korábbi felépülése is.

Dehogyan vonul vissza Eric Clapton, sőt!

Eric Clapton a minap a Rolling Stone magazinnak mesélt arról, hogy a híresztelések ellenére esze ágában sincs nyugdíjba menni. Mr. Lassúkező biztosította a rajongóit, hogy bárki bármit pletykál, neki még most, úton 70 felé sem akaródzik visszavonulni.

Clapton a Rolling Stone magazinnak mesélt arról, hogy bár néha utálja a turnézást, esze ágában sincs szögkre akasztani a

gitárját. „Mindegyik turné után visszavonulok egy kicsit. Mikor úton vagyok, el kell viselnem a rossz szállodákat, a kevés alvást és a sajgó gyomromat.

De ennek ellenére, amikor vége van egy körútnak, akkor az újra egy varázslatos dolognak tűnik számomra. Ráadásul van még mit megvalósítanom zenészként: úgy érzem, még nem készítettem el életem legjobb albumát” – mondta Clapton.

A Pixar animációját a toplistára repítették a lufik

A cannes-i filmfesztivál nyitófilmjeként debütált Fel! című 3D-s Pixar animáció repült a hétvégi észak-amerikai boxoffice-lista csúcsára több mint 68 millió dolláros (4,5 milliárd dinár) bevétellel.

A családi film sikere, amelyben egy nyugdíjas öregúr lufikat köt a házára és egy hivatlan vendéggel együtt élete nagy kalandjára indul Dél-Amerikába, kissé meglepte még a stúdiót is. Úgy 10 millióval alacsonyabban a láthatólag minden korosztályt megmozgató Pixar-produkció nyitó hétvégi forgalmát.

A léggömbök magasan az Éjszaka a múzeumban 2. fölé röptették a Fel! kalando-

rait. A Ben Stiller-vígjáték 25 milliósi jegyeladással (1,6 milliárd dinár) lett a második. A filmet forgalmazó 20th Century Fox mégis elégedett, hiszen a bemutató óta eltelt 10 nap alatt a múzeumi bolondozás több mint 100 millió dollárt hozott a kasszába.

A harmadik-negyedik helyért fejfejjel harcolt a Terminátor – Megváltás és Sam Raimi Drag Me to Hell című horrorfilmje 16 millió dollár (1 milliárd dinár) körüli bevétellel.

Az ötödik helyet a Star Trek csípte el 12,6 millió dollárral (8,2 milliárd dinár). A sci-fi felújítás négy hét alatt több mint 200 millió dolláros jegyeladást produkált.

Brad és Halle a csúcs

A Spike TV's 2009 „Guy's Choice” Award elnevezésű, az MTV Movie Awardsot megelőző díjátadón eddig Halle Berry és Brad Pitt vitte a pálmát. Azért el kell ismer-
ni, nem csoda. Az egyik legjóképűbb pasi,
és az egyik legvonzóbb nő igen is megér-
demli!

Halle Berryt választották az évtized
legszexisebb színésznőjének a díjátadón
– érthető okoknál fogva, ha csak néhány
filmjét elevenítjük is fel: James Bond: Halj
meg máskor!, Macskanő, Kardhal, X-Men
trilógia, Gothika vagy a Szörnyek kerin-
gője. Nemcsak a külsejével, de színészi
képességével is elkápráztatta a nézőket.

Brad Pittet pedig be sem kell mutatni. A
Harcosok klubja című filmmel nyújtott ala-
kításával egyszerűen fel sem lehetett venni
a harcot, ezért kapta meg a közönség által
legjobb akciófilmnek járó díjat. Bár a baj-
usától igazán megszabadulhatna...

Iggy Pop, a legendás amerikai rock-
énekes Préliminares című új lemezét
a francia irodalom fenegyereke, Michel
Houellebecq Egy sziget lehetősége (La
possibilité d'une île) című, magyarul is
megjelent regénye ihlette.

Iggy Pop bevallotta, hogy az irodalom
nagyon fontos ihlető számára, és már korai
dalaiban is ott visszhangzottak a beatiro-
dalom, William S. Burroughs, Jack Kerouac
és Allan Ginsberg művei. „Houellebecq
könyve azokat a dolgokat illusztrálja,
amelyek az én fejemben is motoszkálnak”
– mondta a 62 éves énekes. A lemez címe
is francia; a Préliminares magyarul előze-
teseket jelent.

„A regény egész cselekménye a halál
előzetese. Az én koromban minden csele-
kedet, a munka, a szórakozás, a pénz haj-
szolása, a szabadság a halál előzménye.
Bármit is teszünk, az óra ketyeg, és ez a
téma nagyon erős a francia irodalomban,
például az egzisztencializmusban” – véle-
kedett a muzsikus.

Iggy Pop, a Stooges egykori front-
embere eredetileg csupán néhány dalt
komponált volna ahhoz a dokumen-
tumfilmhez, amely a regényből készült,
Houellebecq által rendezett film forga-
tását mutatja be. Az amerikai művész

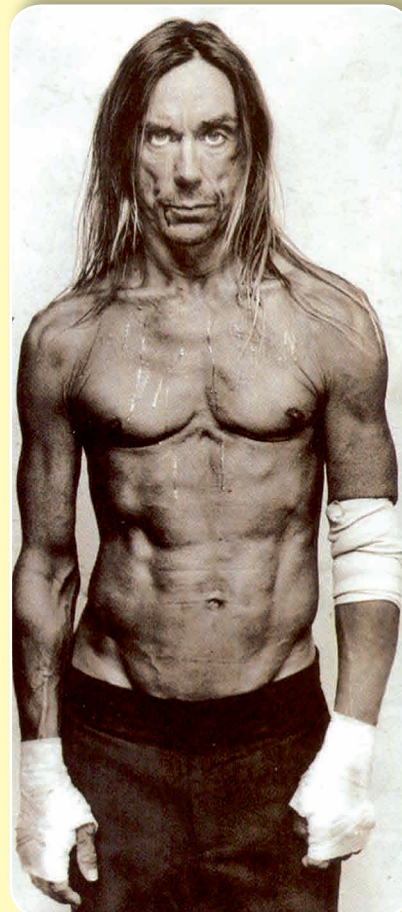
Iggy Pop

azonban beleszeretett a könyvbe, mert
magára ismert a sci-fi alapú történetbe
ágyazott emberi sorsban.

„Nekem is vannak kutyáim, barátnőim,
éltem a spanyol tengerparton, és Miami-
ban, ahol most élek, tartja kongresszusait a
könyvet ihlető raelianus szekta” – mondta
erről az énekes. (Ez a szekta egyfajta ufóvál-
lás, amely a klónozást tekinti a halhatatlan-
ság felé vezető út első lépésének.)

Iggy Popnak sikerült azt az ábrándozó
melankóliát átültetnie a zenéjébe, amely
Houellebecq regényeire jellemző, és leg-
inkább egy fürdőhely téli hangulatára
emlékeztet. Az egyik dalban, az A Machi-
ne For Lovingban egyenesen az író szavait
öntötte zenébe.

Sokak számára megdöbbenő, hogy a
rockzene történetének egyik legdühöd-
tebb előadója, akit a Stooges együttes
frontembereként a punk keresztapjának
tartanak, ilyen stílusban énekel. Rádásul
franciaimádata odáig vitte, hogy a lemez
az Yves Montand által híressé tett Joseph
Cosma-Jacques Prévert-dal, a Hulló leve-
lek (Les feuilles mortes) feldolgozásával
nyitotta és zárta.

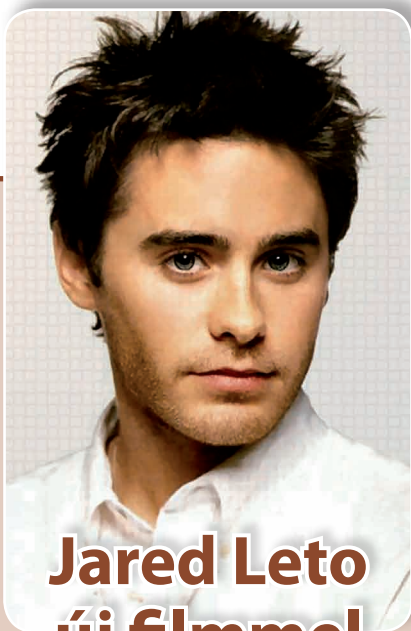

Michael Jacksonnak végleg leeshet az orra

Egyre többször mondja vissza koncertjeit Jacko a bőrrákja miatt. Úgy tűnik, a popkirálynak sugárterápiára van szüksége, ami miatt már legalább 50 fellépését le kellett mondania Angliában.

Bennfentesek szerint Jackónak rettentően neheze esett lemondani a koncerteket, hiszen a rajongóinak semmiképp sem akart csalódást okozni. Legalábbis azoknak, akik megmaradtak. A kezelések hatására azonban nagy valószínűség szerint elmegy a hangja, és elég csúnya látvány lesz, így a színpadra állás teljesen ki van zárva.

Jacko ennek ellenére abban reménykedik, a terápia segítségével még számos fellépéssel megörvendeztethet minket. Pedig lehet, hogy nem ártana inkább egy hosszabb – néhány éves – pihenőt tartania, hogy kímélje magát... és minket is. Jobbulást!

Jared Leto új filmmel rukkol elő

Utóljára a Gyilkos szerelemben és a Fegyvernepperben láthattuk, de most a rövid kis pihenője után újra színre, vagyis vászonra lépett Jared. A film az idén év vége felé kerül a mozikba, de a trailerjét Jared a saját blogjára is feltette. Lássuk, megéri-e majd kiadni rá egy mozijegy árát.

„A filmben egyetlen személyt játszom, aki halála előtt végiggondolja, mi lett volna, ha más döntéseket hoz az élete során. Így tulajdonképpen 11 különböző személyiséget alakítok, köztük egy 120 éves öregembert is. Egy igazán jó történet döntésekről, szerelemről és a szabályok megszegéséről. Elgondolkodtató film lesz” – osztja meg rajongóival Jared. Meglátjuk, mennyire gondolkodtat majd el minket...

Magyar előadók munkája Beyoncé albumán

Újabb sikereket könyvelhet el a magyar Karmatronic duó, hiszen a júniusban megjelenő Beyoncé remixelbumon két mixszel is képviseltetik magukat. Erre pedig még a magyar popzene történetében nem volt példa.

A Karmatronic formáció az olasz származású Achilles F. Sparta és a Krash néven is ismert Krajczár Péter producerekből áll. A két srác már gyerekkora óta otthonosan mozog a zenei életben. 2004-ben találkoztak egy szórakozóhelyen, ezután nem sokkal alakult a house, elektro és breakbeat stílusokban alkotó Karmatronic, illetve jelent meg debütáló daluk My Radio címmel.

Tehetségüket többek között a New York-i Columbia/Sony Musicnál kamatoztatják, ahol olyan művészekkel dolgoznak együtt, mint Beyoncé, Shakira, Wyclef Jean vagy Kelly Rowland.

Olyan munkák kerültek ki kezeik közül, mint a Dreamgirls Soundtrack, Beyoncé és Shakira „Beautiful Liar”, Amerie „Take Control”, Kelly Rowland „Daylight”, vagy Michelle Williams „We Break The Dawn” dalainak remixe.

Június 16-án jelenik meg Beyoncé „I Am...” albumának újrakiadása, ahol többek között a Beyoncé-slágerek remixelt verziói hallhatóak, közülük kettő Karmatronic-remix, melyek a Diva és a Sweet Dreams című számokhoz készültek. Az új kiadvány az „Above and Beyoncé Video Collection and Dance Mixes” címet viseli, és CD/DVD-formátumban kerül az amerikai lemezboltok polcaira most júniusban.

A Kátai-tanya nyári programajánlata 2009-re, 7-14 éves korú gyerekek számára

2009. június 15.-június 20.

Firka tábor (rajz)

2009. június 22.-június 28.

1. Zöld tábor (környezetvédő)

2009. július 20.-július 25.

Kézműves tábor

2009. július 27.-augusztus 1.

Nyelvi tábor (angol)

2009. augusztus 24.-augusztus 29.

2. Zöld tábor (környezetvédő)

Info: 024/731-222

Tanyasi vakáció

Természetismereti gyermektábor

- Növény- és állatismeret
- Kézműves foglalkozások
- És ami nem maradhat el:**
- mindennapi lubickolás
- tábortűz (...történetekkel)
- játék (kiütőcske, sárkányeregetés)
- kirándulás

Helyszín:

Róka-tanya, Ludasi-tó

Időpontok:

Július 5-11. és 12-18.

Érdeklődni:

024/541-686, 024/596-064, 064/12-23-504

hulo@tippnet.rs

vagy

etnolife@eunet.rs

Ne felejtsetd!

Az idén is várnak a moravicai táborok!

Játéktábor:

július 1-8.

(játéktábor minden
korosztálynak; informatika-
tábor - csak felsősöknek)

Kamasztábor:

július 10-17. (programszervezői
képzés; önismereti tábor;
informatika-tábor; szerb nyelvi
tábor; klasszikus tánc)

MIT-tábor:

július 19-26. (természetbúvár-
tábor; fafaragó tábor;
nem mindennapi földrajz
- a csillagásztábor folytatása;
színésztábor; angol tábor;
szerb nyelvi tábor; újságíró-
tábor; focitábor)

Az elmúlt 16 évben
megszervezett 40 tábor alatt
6000 résztvevő kapott egy
életre szóló élményt. Miért
pont te hagynád ki?

Jelentkezés, info:

<http://www.taborok.net>

Tel.: 024/ 741-998

vagy 063/ 768-36-41

CIP - Katalogizacija u
publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Tájékoztatói, valamint
Kisebbségi Titkársága

Szerbiai Művelődési
Minisztérium

A határon túl élő magyarok
megsegítéséért

TippNet INTERNET

Internet szolgáltatás

ADSL - Wireless - DialUp

Számítógépek árusítása

kedvező hitelfeltételekkel

Hálózatok telepítése és karbantartása

☎ (024) 555-765 Karadjordje út 2. Szabadka
support@tippnet.rs www.tippnet.rs

Jó Pajtás

Vajdasági magyar gyermeklap

- YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
- Kiadja a Magyar Szó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Igazgató: **Mihók Rudolf** ■ Főszerkesztő: **Kókai Péter** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
- Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Telefax: +381/21/ 475-400-9 (csak fax) ■
- Kéziratokat és képeket nem örvünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/557-304 ■
- Dinár-folyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésrel) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
- Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■
- Készült a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■
- Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerek@jopajtas.info ■